

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Birleşim
14 Ekim 1988, Cuma

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I. GELEN EVRAK	267-268
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
1. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi Başkanlığının, Serbest Liman ve Bölge (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.	270
2. Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesi Başkanlığının, Merkezi Cezaevi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısının Komiteye geri verilmesine ilişkin Tezkeresi.	272
3. Başbakanlığın, İmar Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.	274
4. Başbakanlığın, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin gündeminde bulunan bazı yasa tasarılarının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi.	276-278

	<u>Sayfa</u>
5. Başbakanlığın, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin gündeminde bulunan bazı yasa tasarılarının geri alınmasına ilişkin Tezkeresi.	280
6. Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın İsmail Bozkurt'un, " Bir deri tesisinin Tuzla, Mutluyaka, Mormenekşe ve Yeni Boğaziçi köylerinde yayılan kokular ve yaratılan çevre kirliliği" ile ilgili gündem dışı konuşması.	282-289
7. Toplumcu Kurtuluş Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın İbrahim Koreli'nin "Narenciye üreticileriyle işçilerinin sorunları" ile ilgili gündem dışı konuşması.	290-309
8. Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekili Sayın Ziya Rizki'nin, "Sosyal Sigorta emeklileri ve sosyal yardım alan insanlarımızın durumları" hakkında gündem dışı konuşması.	310-333
9. Ulusal Birlik Partisi Başkanlığının, Grup Başkan Vekilliklerine Sayın Eşber Serakıncı ve Sayın Tokay Varış'ın görevlendirildiklerini Genel Kurulun bilgisine getiren Tezkeresi.	333
10. Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun'un son Avrupa Parlamenterler Toplantısına ilişkin sunuş konuşması. (Ek: Sayfa No 451-468)	334-336
11. Ulusal Birlik Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Dt. Mustafa Karpaslı'nın izin istemine ilişkin Tezkeresi.	449

III. GÖRÜŞÜLEN İŞLER:

1. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu Başkanı Sayın Özker Özgür ve Grup Başkan vekilleri Sayın Ergün Vehbi ile Naci Talât tarafından sunulan, " Toprak Ürünleri Kurumundaki yolsuzluklar, yetki aşimlari ve diğeri sakat uygulamalar" hakkında Meclis Araştırması açılması hakkında Öngörüşmesi.

337-343

2. Serbest Liman ve Bölge (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:250/3/88)

344-348

I. GELEN EVRAK

YASA TASARILARI

1. İmar Yasa Tasarısı (Y.T.No:302/4/88) (Başkanlığa geliş tarihi: 13.10.1988)(İdari ve Sosyal İşler Komitesine) Halkın Bilgisine)
2. Kamu Görevlileri (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 303/4/88)(İdari ve Sosyal İşler Komitesine)(Halkın Bilgisine)

MECLİS ARAŞTIRMALARI

3. Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu Başkanı Sayın Özker Özgür ile Lefkoşa Milletvekili Sayın Kemal Emirzade'nin birlikte sunmuş oldukları "Doğu Akdeniz Üniversitesindeki uygulamalar" hakkında Meclis Araştırması Açılması Önergesi (M.A.No:20/4/88) (Başkanlığa geliş tarihi:14.10.1988) (Başbakanlığa)

TEZKERELER

4. Başbakanlığın, İmar Yasa Tasarısının (Y.T.No:302/4/88) ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi (Başkanlığa geliş tarihi:13.10.1988)
5. Başbakanlığın:
 - (1) Mala yapılan Hasar için Tazminat alınmasına dair (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:138/2/87)
 - (2) Köy Destebanları (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:140/2/87)
 - (3) Suçların Davasız Halli (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:141/2/87)
 - (4) Köpekler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:146/2/87)
 - (5) Hayvan Tezkereleri (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:147/2/87)
 - (6) Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Satış (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:149/2/87)
 - (7) Sözleşmeler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:201/2/87)

- (8) İskaiye Cemiyetleri (Değişiklik) Yasa Tasarısı
(Y.T.No:203/2/87)
- (9) Arazi yangınları ile mücadele (Değişiklik) Yasa
Tasarısı (Y.T.No:209/2/87)
- (10) Patlayıcı Maddeler (Değişiklik) Yasa Tasarısı
(Y.T.No:218/3/87)
- (11) Ateşli Silahlar (Değişiklik) Yasa Tasarısı
(Y.T.No:219/3/87) ve;
- (12) Av ve Yabani Kuşları Koruma (Değişiklik) Yasa
Tasarısı (Y.T.No:220/3/87)nin ivedilikle görü-
şülmesine ilişkin Tezkeresi. (2823/1988)
(Başkanlığa geliş tarihi:13.10.1988)
6. Sayıştay (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:270/3/88),
Hukuk Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:263/3/88),
Mahkemeler (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:263/3/88)
ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar (Değişiklik)
Yasa Tasarısının geri alınmasına ilişkin Başbakanlık
Tezkeresi (2824/1988)(Başkanlığa geliş tarihi:13.10.1988)
7. Ulusal Birlik Partisi Meclis Grubu Başkanlığının, Grup
Başkan Vekilliklerine ilişkin Tezkeresi (2829/1988)
(Başkanlığa geliş tarihi:14.10.1988)

- 269 -

- BİRİNCİ OTURUM -

Açılma Saati: 14.25

Başkan: Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven

Kâtip : Dr. Erbay Kanatlı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin 1'inci Dönem, 4'üncü Yasama Yılı'nın 3'üncü Birleşimini açıyorum. Lütfen ad okuyarak yoklama yapar mısınız?

(Ad okunarak yoklama yapıldı.)

KATİP - 27. Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1'inci madde Başkanlığın Genel Kurula Sunuşlarıdır.

a. Okutulup onaya sunulacaklardır

1. Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi Başkanlığının Genel Kurul gündeminde bulunan Serbest Liman Bölge (Değişiklik) Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ve üçüncü görüşmesinin de kısa isim okunmak ve Tasarının bütünü oylamak suretiyle yapılmasına ilişkin Tezkeresidir.

Lütfen okuyunuz.

KATİP -

270/...

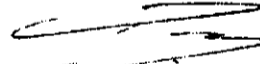
Sayı: (Y..T.No:250/3/1988)

12 Ekim 1988

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Oz: Serbest Liman ve Bölge (Değişiklik)
Yasa Tasarısı hakkında.

Oz'de adı geçen Yasa Tasarısının ekonomiyi canlandırmak, yatırımları hızlandırmak, komşu ülkelerdeki Serbest Bölgelerle rekabet edebilmek ve uygulamadan doğan aksaklıkları gidermek gerekçesiyle; İçtüzüğün 86'ncı maddesinin (2)'nci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmenin ikinci görüşmeden hemen sonra aynı birleşimde yapılmasını; İçtüzüğün 98'nci maddesinin (1)'nci fıkrası uyarınca üçüncü görüşmenin kısa adının okunması ile başlaması ve bütününün oylanması ile son bulmasını önerir gereğini saygılarımla arz ederim.

Ahmet Akar

Ekonomi, Maliye, Bütçe ve
Plan Komitesi Başkanı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; bu Yasa Tasarısını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Müzakere falan da açmazsınız?

BAŞKAN - Açarım efendim. Buyurun, söz isteyene vereyim lütfen. Özür dilerim.

Evet, söz isteyen varsa veririm. Söz isteyen var mıdır?

NACİ T. USAR (Devamla) - Hayır efendim, usulen öneri yaptım.

BAŞKAN - Haklısınız efendim, özür dilerim sormadım. Söz isteyen yoktur. Kabul edenler?... Sayar mısınız lütfen?

KATİP - 23.

BAŞKAN - Reddedenler?...

KATİP - 11.

BAŞKAN - Çekimsen?... Yok. 11 ret, 23 kabul, oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

2. Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesi Başkanlığının Genel Kurul gündeminde bulunan Merkezi Cezaevi(Kuruluş Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısının Komiteye geri verilmesine ilişkin Tezkeredir.

Lütfen okur musunuz?

KATİP -

KURULUŞ, YASA TASARILARINI İNCELEME KOMİTESİ
BAŞKANLIĞI

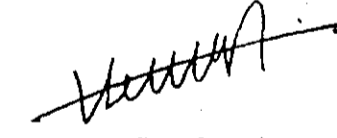
Sayı: Y.T.No:289/3/88

Tarih: 12 Ekim 1988

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Oz: Merkezi Cezaevi (Kuruluş, Görev ve Çalışma
Esasları) Yasa Tasarısının Komiteye geri
verilmesi hakkında.

Genel Kurulun gündeminde bulunan Oz'de
adı geçen Yasa Tasarısının, Personel Kadroları
için öngörülen baremlerdeki anomaliyi ortadan
kaldırmak amacıyla İçtüzüğü'nün 97'nci maddesinin
(1)'nci fıkrası uyarınca Komiteye geri verilmesini
Komite adına ister gereğini saygılarımla rica
ederim.

Vehbi Z. Serter
Kuruluş, Yasa Tasarılarını İnceleme
Komitesi Başkanı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; bu tezkere hakkında söz almak isteyen var mıdır? Yoktur. Bu tezkereyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Lütfen sayar mısınız?

KATİP - Yirmi üç.

BAŞKAN - Reddedenler?...

KATİP - On dört.

NACİ T. USAR (Eazi Mağusa) (Yerinden) - Oy yok efendim.

BAŞKAN - Çekimser misiniz yani?

NACİ T. USAR (Devamla) - Sizin tasarınız siz alır siz verirsiniz. Nötür.

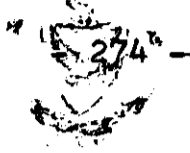
BAŞKAN - Çekimser olanlar? Evet reddedenleri sayalım lütfen.

KATİP - Reddeden yok efendim, çekimser yok, oybirliğiyle.

BAŞKAN - Reddeden yok. Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

3. Başbakanlığın İmar Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
BAŞBAKANLIĞI

Sayı : 88/2/85-295

Konu : İmar Yasa Tasarısı için
ivedilik kararı verilmesi.

Lefkoşa 12.10.1988

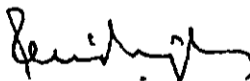
KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

İlgi:12/10/1988 tarih ve 88/2/85-295 sayılı yazımız.

İlgi yazımızla Cumhuriyet Meclisine sevk edilen İmar Yasa Tasarısı: Ülkemizdeki düzensiz, yaygın kentsel büyümenin durdurulması, ülke düzeyinde fizik plânlamanın gerçekleştirilebilmesi ve plânlı imar ve gelişmenin yaygın hale getirilmesi ile ilgili hükümler ve yaptırımlar içermektedir.

Gelecek kuşaklara örnek, yaşanabilir, sağlıklı bir çevre bırakılabilmesi sözkonusu Yasa Tasarısının bir an önce yasalaşmasını gerekli kılmaktadır.

Bu nedenle sözkonusu Yasa Tasarısı için Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 86(1) maddesi uyarınca ivedilik kararı verilmesi için tavassutlarınızı saygılarımla istirham ederim.

Dr.Derviş EROĞLU
Başbakan

275/...

ÖG/AŞ

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; bu Tezkere hakkında görüşü olan var mı? Buyurun Sayın Naci Talât.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; uzun bir bekleyişten sonra en sonunda Hükümet Meclise bir İmar Yasa Tasarısını nihayet sunabilmiştir. Gerçekten başı boş bir kentleşme, inşaat anarşisi, yeşil alan sorunları, çevre sorunları öylesine üstüste birikmiştir ki, artık bu sorunlara ciddi bir şekilde eğilmek ve devletin planlı müdahalesini koymak gerekiyordu.

Geç de olsa Hükümetin İmar Yasa Tasarısını Meclise sunmuş olmasını memnuniyetle karşıladığımızı belirtmek istiyoruz. Bu konu, yani imar konuları, çevre konuları, kentleşme, plânlı kentleşme konuları ve kentleşmeyle birlikte gelen diğer bütün sorunlar önemli sorunlardır. Üstünde titiz-incelemeyi gerektiren, derinlemesine etüfleri gerektiren konulardır. Biz yine de Hükümet tarafından bir tezkereyle istenen, ivedilikle görüşülme önerisine olumlu oy vereceğiz. Fakat şunu belirtmek isteriz ki, İmar Yasa Tasarıları ivedilikle geçirilmiş olsalar bile, müzakerelerinde ivedilik kararı alınmış olsa bile, çok ciddi bir incelemeden, titiz bir incelemeden geçirilmesi gerekiyor. İvedilik kararı alınır ki; bu işin öncelikle görüşülmesi sağlansın ama, ivedilik kararı alındı diye de işin aceleye getirilmesine yandaş olmadığımızı belirtmek istiyoruz. Biz, bu anlayış ve bu görüşler çerçevesinde İmar Yasa Tasarısının ivedilikle görüşülmesine CTP Meclis Grubu olarak olumlu oy kullanacağız. Saygılar sunarız.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Naci Talât. Başka söz isteyen var mıdır? Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Reddeden?... Yok. Çekimser?... Yok. Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

4. Başbakanlığın, Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin gündeminde bulunan bazı yasa tasarılarının ivedilikle görüşülmesine ilişkin tezkeresidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

Sayı: BB/9/76/10

Konu: İvedilik Kararı verilmesi hakkında.

12.10.1988

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

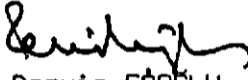
İlgi: 1. 12.2.1987 tarih ve 2/85-131 sayılı yazımızla Meclise sevkedilen mala yapılan Hasar için Tazminat alınmasına dair (Değişiklik) Yasa Tasarısı.(Y.T.No:138/2/87)

2. 12.2.1987 tarih ve 2/85-133 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Köy Destebanları (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:140/2/87)
3. 12.2.1987 tarih ve 2/85-130 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Suçların Davasız Halli (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:141/2/87)
4. 10.3.1987 tarih ve 2/85-139 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Köpekler (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:146/2/87)
5. 10.3.1987 tarih ve 2/85-140 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Hayvan Tezkereleri (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:147/2/87)
6. 10.3.1987 tarih ve 2/85-142 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Akaryakıt Depolama Nakliyat ve Satış (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:149/2/87)
7. 14.8.1987 tarih ve 2/85-194 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Sözleşmeler (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:201/2/87)
8. 14.8.1987 tarih ve 2/85-192 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen İskaiye Cemiyetleri (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:203/2/87)
9. 16.9.1987 tarih ve 2/85-201 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Arazi yangınları ile mücadele (Değişiklik) Yasa Tasarısı.(Y.T.No:209/2/87)
10. 21.10.1987 tarih ve 2/85-209 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Patlayıcı Maddeler (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No:218/3/87)

- 11) 21.10.1987 tarih ve 2/85-210 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Ateşli Silahlar (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 219/2/87)
- 12) 21.10.1987 tarih ve 2/85-211 sayılı yazımızla Meclise sevk edilen Av ve Yabani Kuşları Koruma (Değişiklik) Yasa Tasarısı. (Y.T.No: 220/3/87)

İlgi yazılarımızla Cumhuriyet Meclisine sevk edilen Yasa Tasarılarında yer alan harçların günün koşullarına uydurulması ve Devlet gelirlerinin artırılması amaçlandığından süratle yasalaşmaları gerekli görülmektedir.

Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 86(1) maddesi uyarınca , söz konusu Tasarılar için ivedilik kararı verilmesi hususunda tavassutlarını saygılarımla istirham ederim.

Dr.Derviş EROĞLU
Başbakan

279/...

ÖG/AŞ

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; bu Tezekere hakkında söz isteyen var mıdır? Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Sayar mısınız lütfen?

KATİP - Yirmi dört.

BAŞKAN - Reddedenler?...

KATİP - Yirmi.

BAŞKAN - Çekimser?... Yok. Yirmi red, yirmi dört kabul, oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; şimdi okutulup bilgiye sunulacak olanlara geldik.

1. Başbakanın Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesinin gündeminde bulunan bazı yasa tasarılarının geri alınmasına ilişkin Tezkeresi.

Lütfen bu bilgiyi sunalım.

KUZey KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
BAŞBAKANLIĞI

Yı : 88/2/85

mu : Geri çekilecek Tasarılar.

Lefkoşa 12.10.1988

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

- İlgi: a) 25.2.1988 tarih ve 88/2/85-265 sayılı yazımız.
b) 25.2.1988 tarih ve 88/2/85-264 sayılı yazımız.
c) 25.2.1988 tarih ve 88/2/85-263 sayılı yazımız.
d) 17.6.1986 tarih ve 88/2/85-95 sayılı yazımız.

İlgi a, b, c, ve d yazılarımız ile Cumhuriyet Meclisine sevk edilen; Sayıştay (Değişiklik) Yasa Tasarısı, Hukuk Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısı, Mahkemeler (Değişiklik) Yasa Tasarısı ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar (Değişiklik) Yasa Tasarısının düzenlediği hususlar, başka tasarılarla düzenlendiğinden söz konusu Tasarıların geri çekilmesi uygun görülmektedir.

Cumhuriyet Meclisi İçtüzüğü'nün 87'nci maddesi uyarınca söz konusu Tasarıların geri çekilmesi için gereğinin ifasını saygılarımla istirham ederim.

Dr. Derviş EROĞLU
Başbakan

281/...

ÜG/AŞ

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Sayın milletvekilleri; sıra gündem dışı konuşmalara gelmiştir. Üç gündem dışı konuşma istemi vardır. Üçüne de söz vereceğim. Ancak şunu hatırlatmak istiyorum ki gündem dışı konuşmalar İçtüzüğümüz gereği 15 dakikayla sınırlanmıştır. Bu nedenle 15 dakikayı geçmemesini rica edeceğim.

Gündem dışı konuşmalara geçmeden önce Sayın Meclis Başkanımız Hakkı Atun beyin sizlere son Avrupa Parlamenterler toplantısıyla ilgili bir sunuşu olacaktır.

Sayın Başkan burda değil mi?

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Başkan salonda değil.

SESLER - Daha sonra.

BAŞKAN - Peki efendim kendisi burda hazır olmadığı için daha sonra kendisine söz vermek koşuluyla birinci gündem dışı konuşma istemine söz veriyorum.

Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın İsmail Bozkurt'un "Bir Deri Tesisinin Tuzla, Mutluyaka, Mormenekşe ve Yeni Boğaziçi Köylerine yayılan kokular ve yarattığı çevre kirliliğiyle" ilgilidir.

Lütfen okur musunuz?

KATİP -

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

Meclisin 18 Ekim 1988 Salı günkü birleşiminde,
14 Ekim 1988 Cuma günkü birleşiminde bir deri tesisinin
Tuzla, Mutluyaka, Mormenekşe ve Yeni Boğaziçi köylerine
yaydığı kokular ve yarattığı çevre kirliliği konusunda
gündem dışı konuşmak arzusundayım.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sayın Başkan,
bir hata var zannederim.

BAŞKAN - Hata mı yaptılar?

KATİP - Dört köy halkı ve genel olarak turistik
Salamis Bölgesi için ivedi çözümler gerektiren bu sorunun
parlamentoya yansımaları için gerekli iznin verilmesini
saygılarımla rica ederim.

Toplumcu Kurtuluş Partisi
Gazi Mağusa Milletvekili
İsmail Bozkurt.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan...

BAŞKAN - SSayın İsmail Bozkurt, teknik bir hata
olmuştur. Özür dilerim. Sizin dilekçeniz 18'i içinmiş.
Fakat arkadaşlar teknik bir hata yaparak sizi bugünkü
gündeme koydular.

İSMAİL BOZKURT (Devamla)- Arkadaşların hakkını ben
istemem Sayın Başkan. Müracaat varsa. Yani yeterli müracaat
varsa şey yok.

BAŞKAN - Üç müracaat olduğu için sizinkiyle beraber,
üçüne de söz vereceğim. Arzu ederseniz sizi gelecek haftaya
bırakayım. İsterseniz söz vermiş olayım.

KÂTİP - Fazla olmadığı için konuşabilir efendim. Uçtūr.

İSMAİL BOZKURT (Devamla)- Farketmez.

BAŞKAN - Konuşabilir misiniz şimdi?

İSMAİL BOZKURT (Devamla)- Sırada olup da söz almaya-
cak olan yok değil mi?

BAŞKAN - Yok.

İSMAİL BOZKURT (Devamla)- O zaman farketmez.

BAŞKAN - O zaman buyurun Sayın İsmail Bozkurt.

İSMAİL BOZKURT (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan,
sayın milletvekilleri; aslında Sayın Başkanla konuşmamız-
dan da anlayacağınız gibi, Salı günü için böyle bir baş-
vuruda bulunmuştum. O bakımdan herhangi bir hazırlığın
da yok. Ancak, konu gayet açık ve net olduğu için kısa
olarak bunu bilginize getirmek istiyorum.

Mağusa Bölgesinde Tuzla, Mutluyaka, Mormenekşe
ve Yeni Boğaziçi'nin tam ortasında bir deri tesisi
vardır. Bunun öyküsünü sanıyorum ki ülkemizde bilmeyen
yok. Herhalde sayın parlamenterler de bilmektedir. Bu
deri tesisi daha önce, Mağusa, Gazi Mağusa Belediye
sınırları içindeydi. Fakat, çevre kirliliği, koku yap-
tığı için, halkın sürekli şikâyetlerine neden oluyordu
ve halkın bu sürekli şikâyetleri sonucu belediyenin,
o zamanki belediye başkanı Sayın Adaoğlu'nun bu yöndeki
çalışmalarını belirtmek gerekir. Gayretleriyle, çabalarıyla

Mağusa Belediye hudutları dışına çıkarılmış oldu. Fakat, Mağusa Belediye hudutları dışına çıkarılırken bu tesis, daha büyük bir hata yapıldı bana göre ve dört köyün ortasına, iskân edilmiş dört köyün ortasına yerleştirildi ve birkaç yıldan beri bu tesis orda çalışıyor, etkinliğini yürütüyor. Ancak, sayın arkadaşlar; görülen odur ki, tesis, bu tesis Gazi Mağusa Belediye hudutları içinde olduğu zamankinden çok daha kötü bir çevre kirliliği yaratmaya başlamıştır. Bir defa, çevresine, fabrikanın, tesisin bulunduğu çevre korkunç bir görünüm almıştır. Adeta çöle dönüşmüştür ve onun da ötesinde dört köyü rahatsız eder bir duruma gelmiştir. Özellikle yaz geceleri, biliyorsunuz Kıbrıs insanının bir geleneğidir, iklimin de bir gereğidir, bir sonucudur. Kıbrıs insanı yazda oda içinde, yani çatı altında oturmaz, dışarda oturur. İşte, bu dört köyde, yaz süresinde dışarda oturmanın olanağı yoktur sayın arkadaşlar. Rüzgârın esdiği yöne göre, yani her an, her köy mutazarrır olmaktadır ama, o anda rüzgâr hangi yönden eserse, o köyde oturanların evlerinde, avlularında oturmasına olanak yoktur. Korkunç bir koku her tarafı kapsamaktadır.

Ben burdan bizzat kendiminde rahatsız olduğumu belirtmek isterim. Bir çoğunuz evimin konumunu bilmektedir. Benim evimde dahi oturmak mümkün değildir. Kokudan dolayı. Ve şunu da söyleyim sayın arkadaşlar, yıldan yıla artan bir koku vardır ve alana yayılmakta olan bir koku vardır. Sanıyorum üç yıldan beri faaliyettedir bu tesis. Birinci yıl, birkaç yıl pek kokusu yayılmadı. Daha doğrusu dar bir çevreye dağıldı. Bir kısım vatandaş mutazar oldu. İlk kez geçen yıl Mormenekşe, Yeniboğaziçi sınırlarının kenar mahallelerini tutmaya başladı. Bu yıl bölgeyi bilenlerin tahayyül etmeleri için söylüyorum Yeni Boğaziçi İlkokulu civarı vardır, oraya kadar koku yayılmıştır, zaman zaman orda bile duyulmuştur.

Bu şu demektir sayın arkadaşlar; eğer bu yayılma devam ederse bu yayılmaya göre önümüzdeki yıl turistik, birinci sınıf turistik bölge olan Salamiş Bölgesi de bu kokudan nasibini alacaktır. Zaten bazı bölgelere, yani o bölgenin içine giren bazı tesislerde bu kokudan almışlardır ve zaman zaman da turistlerin şikayeti ortaya çıkmıştır.

Sayın arkadaşlar; şunu da söylemek gerekir. Bu konuda bir çok kez şikayetler yapıldı yetkili mercilere. Kaymakamlığa, İçişleri Bakanlığına şikayetler yapıldı. Gerek köy muhtarları, gerek vatandaşlar olarak basına yansıdı, şu oldu bu oldu. Fakat hiçbir şekilde de konunun üzerine gidilmedi, gidilmediğinin ötesinde, konuyla ilgilenildiğine dair en küçük bir açıklamada dahi bulunulmadı. Ve gayri resmi olarak aldığımız bir bilgi vardır onu da söyleyelim. Bölgenin jeolojik yapısı derin kuyu kazıp bu pis suları yeraltına vermeye uygun değildir deniyor. Eğer bu gerçekten böyle ise

sayın arkadaşlar; daha büyük bir hata vardır. Kuruluşunda daha büyük bir hata vardır. Ve dolayısıyla çok daha ciddi tedbir almak gerekmektedir. Elbette ki bu gibi tesislerin dünyada benzerleri vardır. Yalnız bizde değildir bu muhakkak ve elbette ki bu gibi tesislerin de özellikle bu çağda bu kirliliği, çevre kirliliğini, kokuyu önleyici önlemleri de vardır, muhakkak bulunmuştur yani bazı teknik yollar bulunmuştur. Sanıyorum ki bu konuda Hükümetin çok ciddi tedbirler alması, önlem alması gerekmektedir. Vurdumduymazlığı bir kenara itmesi gerekmektedir. Küçük bir olay değildir sayın arkadaşlar. Büyük bir kitleyi rahatsız eden bir konudur. Dolayısıyla Kuzey Kıbrıs'ın en önemli turistik bölgesini etkileyebilecek ve ordaki etkinlikleri tersine çevirebilecek bir durumdur. Bu konuda muhakkak önlem alınması gerekmektedir. Anayasamız buna amirdir, açıkca öngörmektedir ve Hükümete de bu konuda görev düşmektedir. İlgili şahıs için benim söyleyecek şeyim yoktur. Bu konuda esas görev Hükümete düşmektedir ve şunu da ekleyerek sayın arkadaşlar sözlerimi bitirmek istiyorum.

Bir sorun varken o sorunu görmemezlikten gelmek, o sorun yokmuş gibi davranmak o sorunu katmerleştirir. Dolayısıyla şimdiye kadar bu konuda bir vurdumduymazlık görüldü. Dilerim ki bu aşamadan sonra bu vurdumduymazlıktan vazgeçilir. Bunun partizanlıkla ilgili olmaması gerekir. İlgili kişinin UBP'li olması ve UBP'ye büyük maddi kaynaklar sağlamış olması kendisine bu konuda kolaylıklar sağlanmasını gerektirmemelidir.

Şunu söyleyeyim: Büyük bir şans vardır Hükümetin önünde. Çünkü, bu mevsimde koku artık yayılmamaya başlamıştır. Malûm, kış gelmiştir, zaman zaman yağın yağmur nisbeten ört-bast etmektedir ve insanlar da evlerine, dam altına çekilmişlerdir. Dolayısıyla kokuyu artık duymadıkları bir zamana gelmiştir. Dolayısıyla insanlardaki, yurttaşlardaki, o bölgedeki yurttaşlardaki kızgınlık, tepki de şimdilik yatışmaya başlamıştır. Gayet doğal olarak yatışmaya başlayacaktır. Ama, Hükümet için bu konuyu ört-bast etmek için, konunun üstüne gitmemek için bir neden olmamalıdır. Tam tersine Hükümetin önünde uzunca bir zaman vardır. Önümüzdeki yaz dönemine kadar sekiz, dokuz aylık bir zaman vardır. Bu sekiz, dokuz aylık bir zaman içinde iyi kullanılırsa, bu zaman iyi kullanılırsa elbette bazı çözümler bulmak mümkündür. Bunu sayın arkadaşlar, bu aşamada ben sadece Meclis Kürsüsüne getirmek, parlamento kürsüsünden dile getirmek, kamuoyuna duyurmak, Hükümete duyurmak, tutanaklara geçirmek için buraya getirdim. Konunun ısrarlı takipçisi olacağımı da belirtmek istiyorum bu konunun. Çünkü, yaşadığım bölgenin içinde ve hep beraber yaşadığım insanları huzursuz eden bir konudur. Sürekli olarak bu konuyu izleyeceğimi de belirtmek isterim. Bu, benim için bir görev olacaktır. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın İsmail Bozkurt.
Buyurun Sayın Olgun Paşalar.

İÇİŞLERİ, KOYIŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR -
Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Bozkurt'a kendi bölgesiyle ilgili bir sorundan, dolayı, gösterdiği hassasiyetten dolayı Bakanlık olarak, İçişleri, Köyişleri ve Çevre Bakanlığı olarak burda teşekkürü bir borç bilirim. Benim kısa bakanlık dönemimde henüz bana böyle bir şikâyet intikal etmedi. Ancak, bundan önce böyle bir şikâyet var saydı, onun incelemesi yapılmaktadır.

HÜSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa)(Yerinden) Basında
çıkıttı Sayın Bakan.

OLGUN PAŞALAR (Devamla)- Bunun Bakanlık olarak biz de takipçisi olacağız. Ancak, şunu açıklamakta yarar var. Zaman zaman basında da konu olmaktadır. İşte, çevre bakanlığı ne yapıyor? Herhalde arkadaşlar, ayda yaşamıyorlar. Yeni kurulan Hükümette bakanlığımıza, İçişleri, Köy İşleri ve Çevre Bakanlığı ismi verilerek, çevre ve çevreyle ilgili sorunlarla ilgili bir birimin de kurulması öngörülmüştür. Bugüne kadar çevreyle ilgili sorunlarla özellikle Orman ve Çevre Koruma Dairesi diye adlandırılan birim ilgilenmekteydi. Biz, Bakanlık olarak göreve geldikten sonra süratle o çevre dairesinin oluşturulması için gerekli yasal çalışmalarını yapıp, geçtiğimiz hafta içerisinde de Çevre Dairesinin Teşkilât Yasasını Bakanlar Kurulundan geçirip Meclise gönderdik. Bundan sonraki devrelerde, çevre ve çevreyle ilgili olan sorunlarda çok daha etkin ve neticeye gidecek şekilde çalışmalar yürütmeye kesinlikle inanmaktayız. Şunu burda açıkça ifade edeyim ki, önümüzdeki günlerde, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı ve Sanayi ve Ticaret Bakanlığıyla da koordineli bir şekilde bakanlığım konuya el atarak gerekli çözümün bulunması için elden gelen bütün gayretler ortaya konacaktır. Teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Olgun Paşalar.

Sayın milletvekilleri; ikinci gündem dışı konuşma istemi Toplumcu Kurtuluş Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın İbrahim Koreli'nin "Narenciye üreticileriyle işçilerininin ... Sizi yanlış yazdılar.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)-
Kabul etmeyiz seni.

KÂTİP - Lefkoşa milletvekili.

BAŞKAN - Yanlış yazdılar burda. Yanlış yazdılar.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa)(Yerinden)- Orası da vatanımız
sayılır. Gazi Mağusa da vatanımız.

BAŞKAN - Lefkoşa değil misiniz siz? Sayın Koreli
Lefkoşa değil mi sizinki?

KÂTİP - Lefkoşa'dır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla)- Vatan bir bütündür. Asla
bölünmez.

BAŞKAN - Lefkoşa Milletvekili Sayın İbrahim Koreli'nin
"Narenciye üreticileriyle, işçilerinin sorunlarıyla ilgili
gündem dışı konuşma istemidir. Lütfen okur musunuz Sayın
Feridun Önsav?

KÂTİP -
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına;
Lefkoşa.

11.10.1988 tarihli Meclis birleşiminde de istemde
bulduğum gibi, "Narenciye üreticileriyle işçilerinin
sorunları" ile ilgili olarak gündem dışı konuşma yapmak
istemimi yeniden bilgilerinize sunar, gereğinin yapılmasını
arzederim.

Saygılarımla
İbrahim Koreli
Toplumcu Kurtuluş Partisi
Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - 15 dakikayı geçmemesi gerekir. Buyrun Sayın İbrahim Koreli.

ZIYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - HEP ihtar edin.

BAŞKAN - İhtüdüğü uygulamaya kararlıyım Sayın Ziya Rızkı.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Kaç dakika?

BAŞKAN - İhtar değil, 15 dakikalık bir kararınız vardır. Benim değil karar.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri;

BAŞKAN - Karar öyledir. Başkanımız da bunu önermiştir efendim. Buyurun Sayın İbrahim Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Yıllardır narenciye üretimi ve bu sektörde hizmet veren narenciye üreticileri ile işçilerin sorunları bu Meclis kürsüsünden gündeme getirilmekte ve tartışılmaktadır. Ne var ki gerek bünyesinde on binlerce üreticinin, binlerce kesim işçisinin, liman işçisinin, paketlenme işçisinin istihdam edildiği, gerekse ülkemiz döviz girdilerinin %70'ine yakınına sağlayan bu sektörümüzün her geçen gün gözlerimiz önünde erimekte olduğunu müşahade etmekteyiz. Yıllardır uygulanan bilimsel plan ve programa dayanmayan ekonomik politikalar sonucu ta bağından beri bir ihracat ürünü olan havucun tüketilmesine, tütünün tüketilmesine ve en nihayet, en son olarak da patates ürününün ihracat yerine, ithalatına başlamış bulunuyoruz. İkinci en büyük döviz kaynağımız olan patates ürünü de...

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Portakal mı, patates mi?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Geleceğim efendim. Patates de sizin sorununuz. Onun işini hallettiniz patatesi.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Nağme yapıyorsun.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi narenciyenin içine geldiniz, onu da halledeceksiniz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Peşrev çekiyorsun.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Aslında bu işleri Sayın Erbilen'e bırakmanız lâzımdı. O da bu işleri halletmesini beceriyor. Doktorları, laborantları hallettiği gibi bu patatesi ve şey işini de.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Onu da hallederdi.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Narenciye işini de çok iyi halledecekti, fırsat vermediniz.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Kaplumbağaları Taşkent halletti.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Evet en büyük döviz kaynağımız yani narenciyeden sonra patates ürününü de ortadan kaldırmak suretiyle patatesi de bu ülke insanına dıştan ithal etmek suretiyle yedirmek durumu ile karşı karşıya bıraktınız.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Erbilen geldi.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Gelsin, dinlesin tabii niçin?

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Kaplumbağaları halletti.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Duydunuz söylediklerimi Sayın Bakan değil mi?

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Dinlemeye geldim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Peki.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Özeyleyebilirsiniz
baştan.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Özellikle "Yıkım Paketi"
diye adlandırdığımız "Yıkım Paketi"nden sonra bu Paketin
birinci kurbanı patates olmuştur ve bu patates üretimini
yapan patates üreticileri olmuştur ve buna bağlı olarak da
bu patatesi tüketen insanımız, patates tüketicileri olmuştur
bu yıkımın doğal acil sonuçları. Şimdi sıra narenciyeye gel-
miştir. Her narenciye sezonunun başında bu Meclis Kürsüsünden
vurguladığımız gibi bu yıl da narenciye üretimi, narenciyeyi
üretenlerin ve bu sektörde emek veren, fiilen narenciye üreti-
minin yapılmasına katkısı olan işçilerin sorunları hiç dikkate
alınmadan gayet keyfi, günü birlik politikalarla, hükmi kara-
kuşi kararlarla yeni icraatlar içerisine girmiş bulunuyorsunuz.
(Başbakan Dr. Derviş Eroğlu kolundaki saatine baktı.)

Bir buçuk dakika var Sayın Başbakan. Saati takip ediyorum. Yani
orda da bir gaspa uğramayalım diye saati takip ediyorum.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
15 dakika değil mi?

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Bizde adalet
var.

BAŞKAN - Ben size 2-3 dakika evvel ikaz edeceğim merak
etmeyin Sayın Koreli.

Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bundan yaklaşık 20 gün önce limon fiyatları açıklandı. Geçen yıl 200,000 L.'sı olan birinci kesim limonun fiyatını bu sene %20 bir artışla 240,000 lira olarak saptadınız. Geçen yıl 90,000 lira olan...

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Vur Koreli vur, sen bakma.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr.MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Yarın seçimi var ya. Yarına hazırlık var. Nutuk çekecek yarın.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Kimin seçimi var? Onu sen düşün.

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim arkadaşlar, konuşmayalım.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Vatandaş kararını verdi. Nereye oy vereceğini bilmektedir. Tesbit etmiş onu.

Dr.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Muhakkak, beni ne alakadar eder?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - O sıkıntıda bulunan sendin. Onun için o kulislere yapma ihtiyacını hisseden de sendin. Nutuk atma ihtiyacını hisseden de sensin.

Dr.MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Atacak tabii muhakkak.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Nasıl Doğançcı'ya, YeşilYurt'a gidip nutuk attığın gibi ve nasıl kovulduğunu da bu vesile ile söylemiş olayım. Nasıl kovulduğunu da söylemiş olayım. Yani o ihtiyacı sen hissettiğin ve duyduğun için bu nutuk atma ihtiyacını hissetmekte ve köy köy dolaşmaktasın.

BAŞBAKAN Dr.DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Yani Erbilin'in...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Biz burda üreticinin kopmaz bir parçası olarak ve her zaman üreticinin ve emekçilerin sorunları ile ilgilenen, ilgi duyan bir parti olarak ve bir partinin mensubu olarak bu sorunları sadece Meclis kürsüsüne getirme ihtiyacını hissediyorum. Bunu da bu vesile ile söylemiş olayım.

Değerli arkadaşlar; limon fiyatı geçen yıl 200,000 bu yıl %20 bir artışla 240,000'e çıkarılmıştır.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Enflasyon %18, %2 de ekstra verdi Hükümet.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Daha dün açıklanan Bakanlar Kurulunun da onayladığı, ancak Cypfruvexin üzerine atıldığı, yani Cypfruvex açıklamış gibi Bakanlar Kurulunun açıkladığı grapefruit fiyatları geçen sene 90,000 lira iken, bu sene %39 bir artışla 125,000 lira olarak saptanmıştır.

Değerli arkadaşlar; bu gerek limon, gerek grapefruit üreticisinin elinden alınmakta, paketleme evlerinde paketlenmekte ve direkt Avrupa pazarlarına ihraç edilmektedir.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr.MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Nasıl oluyor bu işler? Başka türlü olması mı lazım?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Şimdi bu ihracat döviz karşılığında yapılmaktadır. Döviz karşılığında yapılmaktadır ve her gün için basında yazıldığı ve herkesin gördüğü gibi gerek Sterling, gerek Mark, gerekse Dolar ki narenciye ihracatının ürününün %80'i Sterling karşılığında satılmaktadır Avrupa pazarlarında, özellikle İngiltere'de. %90 oranında Türk Parası karşısında değer kazanan Sterling karşılığında satılan bu ürünlere limonda %20, grapefruitta %39 artış verilebilmektedir. Sayın Başbakan müteaddit defalar şunu söylemektedir. Bu ülkeye fiyatlara zamlar gelmektedir. Bu zamların sorumlusu, suçlusu biz değiliz. Tükettiğimiz birçok

Bu zamların sorumlusu, suçlusu biz değiliz. Tükettiğimiz birçok maddeler ithal malıdır. İthal edilen bu maddeler döviz karşılığında ithal edilmektedir. Paramızın döviz karşısında değer kaybetmesinden dolayı pahalılık ondan gelmektedir. Peki soruyoruz? Sizin ithal ettiğiniz ve sizin elinizde olmadan yaptığınız iddiasında bulunduğunuz zamları dile getirirken ve bunun savunmasını yaparken aynı gerekçesi narenciye ürünü için niye söylemiyorsunuz? İşte narenciye ürünü de döviz karşılığında satılmaktadır. Dövizin gerçek değerini üreticiye niye yansıtıyorsunuz? Tüketicinin tükettiği fiyatlara, ithal malı maddelere bunu yansıtıyorsunuz da üreticinin bu ihraç ürünü, döviz karşılığı satılan ürününe dövizin gerçek değerini niye yansıtıyorsunuz?

Ve döviz gerek dolar, gerekse Sterlin %85'le 9 arasında bir yıl için söylüyorum, geçen narenciye sezonundan, 1 Ekimden itibaren baz alınmıştır bu söylediğim farklar, 1 Ekim tarihi baz alınmıştır Sterlin ve Doların değer. Bugünkü 1 Ekim 1988'in, 1 Ekim tarihi baz alınmıştır ve döviz Dolar ve Sterlin %85'le 95 oranında değer kazanmıştır. Bu farkı niye üreticiye yansıtmıyorsunuz da bunun yarısına yansımayan bir miktarını, yarısı dahi olmayan bir miktarını %20, %39 gibi bir fiyat artışı ile, fiyat politikası güdebiliyorsunuz. Burada açıkça sadece dövizin Türk parası karşısındaki değerinden dolayı üretici, üreticinin alinteri, %60'la-70 oranında gaspedilmektedir. Üreticinin ürününün gaspi sadece döviz kur farklarından dolayı değildir. Aynı zamanda tarım girdilerine yapılan %100'e varan zamlarla da üreticinin alinteri, yarattığı değerler çalınmaktadır. Şöyle ki:

Narenciyenin temel girdilerinden olan gübre, geçen yıl 8900 l iken bir torbası "15-15-15" diye bilinen fosfor-potas ve azot gübresi 8900 l iken, 5 Eylül tarihinden itibaren saptadığınız fiyatlarla %80 bir artışla 16,000 Türk Lirasına çıkarılmıştır. "20-20-20" diye bilinen nitro gübresi ise 1987 yılında 8,000 Türk Lirası iken torbası, 15,000 Türk Lirasına torbası çıkarılmıştır ki bu da, bu nitroya %88 artış demektir. Şeker diye bilinen gübreye yapılan zam da buna paralel düzeydedir. Yine temel bir girdi olarak, zorunlu temel bir girdi olarak ilaç fiyatları ise %58 ile %144 oranında artırılmıştır. Geçen seneki fiyatlarla bu seneki fiyatlar arasındaki fark %58'le %144 arasındadır. Ağırlıklı olarak narenciyede kullanılan, ağırlıklı ilaçlardan birkaç örnek verecek olursak ki bunlar da zorunlu, kaçınılmaz olarak kullanılması gereken ilaçlardır, aksi takdirde üretimi, ürün, o ağaçtan veya o bahçeden ürün alma bu ilaçları kullanmadığınız sürece mümkün değildir.

Parathion diye bilinen bir ilâç 1987 yılında 861,000 lira iken, fiyatı 861,000 lira iken bir varili bu yıl 2,100,000 Türk Lirasına çıkarılmıştır ki burada da %144 bir artış vardır.

BAŞKAN - Sayın İbrahim Koreli; iki dakikanız kalmıştır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayın Başkan; bu on binlerce üreticiyi çok yakından ve buna paralel olarak binlerce işçiyi çok yakından ilgilendiren bir sorundur.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
Bağla artık.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Güncel bir konudur. Hiç sağ-
şılmasın. On binlerce üretici bu saptanan fiyatlar nedeni ile
yakında Meclis kapılarına, Hükümet kapılarını aşındıracak bir
durumları sözkonusudur.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - İki dakika da öyle geçti.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Devam.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Miting yapma çalışmaları
içerisindedir. Bu bakımdan bu sorunun Yüce Meclisimizde çok
ciddi ve sağlıklı bir şekilde tartışılmasına olanak verilmesi
açısından sayın milletvekillerinin konuşmanı kısa bir süre
daha uzatmaları yönünde istirhamımı rica edeceğim.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN
(Yerinden) - Bir dakika kalmıştır Sayın Başkan.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Onayına müracaat ediniz
Sayın Başkan.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Bir dakika da
böyle geçmiştir.

BAŞKAN - Sayın İbrahim Koreli düşünceye saygı duyuyorum. Ancak gündem dışı konuşmalar 15 dakika ile sınırlanmıştır. Eğer o kadar genişse ya ikinci bir gündem dışı konuşma yapmanız gerekebilecektir, başka bir sefere veyahut da saygı duyuyorum eğer bu Genel Kurul karar verirse bir iki dakika daha bunu uzatayım.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Lütfen efendim. Sayın milletvekilleri;...

BAŞKAN - Ancak beş dakika, on dakika, on beş dakika olursa bu ikinci bir gündem dışı konuşma demektir, olmaz.

BAŞBAKAN Dr.DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Beş dakika daha konuşsun.

BAŞKAN - O zaman beş dakika daha...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Hayır efendim beş altı dakika.

BAŞKAN - Peki Sayın İbrahim Koreli beş dakika daha konuşma, Genel Kurulun oyu vardır. Beş dakika daha buyurun Sayın İbrahim Koreli.

BAŞBAKAN Dr.DERViŞ EROGLU (Yerinden) - Beş dakika daha geçti. E, hadi bakalım.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Peki çok teşekkür ederim sayın milletvekilleri.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - İstemez oylama.

Dr.DERViŞ EROGLU (Devamla) - Emsal teşkil etmek üzere.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Güzel konuştu.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sulama fiyatları da yine geçen yıla nazaran, bu resmen üreticilerden tesbit ettiğimiz, ilaç satıcılarından, gübre satıcılarından ve sulama, sürme ve budama konularında bizzat üreticilerden tesbit ettiğimiz fiyat farklarıdır. Sulama fiyatlarında da %100, sürme fiyatlarında %100, budama, bankolama diye bilinen tarım faaliyetlerinde %100'ü aşkın zamların geldiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Buna ilave olarak 1 Mart'tan itibaren de kredi faizlerinin %24'ten %35'e fırladığı ve bu da tarım sektörünü ciddi şekilde ilgilendiren bir konudur.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; gerek gübre, gerek ilaç ve benzeri tarım girdilerinin %100, son bir yıl içerisinde %100 pahalılandığı, dövizin Türk Parası karşısında, narenciye ürünü döviz karşılığında satılmasına karşın ve döviz %85 ile %95 oranında değer kazanırken narenciye üreticisinin ürün fiyatının %22 ile %39 arasında bir artışla saptanmasını anlamak mümkün değildir ve bize göre bu açıkça üreticinin ürününün çalınması, gaspedilmesi demektir.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
Yüzde kaçla kaç? %20 ile...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - %20 ile %22 olabilir. %22 ile %39 arasında Grapefruitta %39. Birinci kesim limonda %20'dir, ikinci kesim limonda %22'dir getirdiğiniz artış. Bu hayat pahalılığına ve dövizin %100'e yanağan değer kazancına rağmen.

Değerli arkadaşlar; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde narenciye üretimi yapılırken, hemen bir mil ötesinde Güney Kıbrıs'ta da bu narenciye üretimi yapılmaktadır. Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tarım sektörünü sübvansiyeye etmesine rağmen, tarım sorununa çok ciddi bir şekilde eğilmesine ve üretimin artırılması için, ihracatın artırılması için her türlü desteği devlet olarak üreticiye verirken ve bizim Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti üreticilerimiz bu devlet desteklerinden yoksunken, bir de Güneydeki fiyatlara bakalım. Güneyde henüz şu ana kadar tesbit ettiğimiz yine üretici arkadaşlarımızın Güneyden tesbit edip de bize Resmî Gazete ile açıkça gösterdikleri şudur ki Güneyde limon fiyatları bin tane olarak alınmaktadır. Bin limonun değeri 18 Kıbrıs Lirası, aşağı yukarı 6000 ile 7000 limon bir ton yapmaktadır ve Güneyde limon fiyatları Resmî Gazeteden tesbit edilerek söylenmiştir bu arkadaşlar 455,000 liradır tonu. Rizde 195,000 lira olan limon Güneyde 455,000 lira üreticinin elinden alınmaktadır.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -
Geçen sene ikinci kesim kaçtı?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bizim bilgimiz geçen seneye değil, önümüzdeki günlere yöneliktir. Çünkü...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - 90 olduğunda çıkıp söylemiyordunuz.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Geçen sene üreticiyi ağlatmışsınız. Bu sene de üreticinin ağlamaması için bu konuya ilgi duyuyoruz. Onun için geçen seneyi lütfen bırakınız.

BAŞKAN - İbrahim Bey; lütfen bağlar mısınız?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tabii vakit geldi.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Değerli arkadaşlar; narenciye üreticileri üretimden kopma durumu ile karşı karşıyadırlar. Geçen yıl da vurguladık. Uyguladığınız bu zam politikaları ile, uyguladığınız yüksek faiz politikaları ile ve bu taban politikaları ile üreticiyi üretimden kopma durumu ile karşı karşıya getiriyorsunuz ve bunu adeta tahrik ve teşvik ediyorsunuz. "Ekonomik Yıkım Paketi"nin doğal bir sonucu olarak tarım sektörünü, her ne kadar da Tarım Bakanı Sayın Beşeşler bunun aksini iddia ediyorsa da, bu bilinçli ve kasıtlı olarak turizm ve ticaret sektörünü öncelikli bir duruma getirmek ve tarım sektörünü baltalamak açısından bilinçli politikalar uygulamaktasınız. Bunun mutlaka ve mutlaka sonuçta acılarını çekeceksiniz. Bu üretim dalı da havuçta olduğu gibi, tütünde olduğu gibi ve en son patatete olduğu gibi aynı durumla karşı karşıya gelecektir ve hiç şaşmayınız dün nasıl patates ithal eden bir ülke durumuna gelmişsek, yarın narenciye ithal eder bir duruma geleceğiz.

Değerli arkadaşlar; aslında konuşma talebimin, gündem dışı konuşma talebimin arasında bu sektörde çalışan işçilerin de sorunları vardı. Herhalde vaktim iki dakika kaldı Sayın Başkan. Bu iki dakikayı da buna vererek konuşmamı...

BAŞKAN - Uç dakika geçti Sayın Koreli vaktiniz.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Öyle mi?

BAŞKAN - Uç dakika geçti.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Çok özür dilerim.

BAŞKAN - Beş dakikadan sonra, üç dakika daha geçti. Onun için özür dilerim...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Narenciye işçilerinin...

BAŞKAN - Gündem dışı konuşma yapmanız gerekecektir, çok özür dilerim.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Onu da başka bir gün.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Peki yapacağız efendim. O zaman ben...

BAŞKAN - O zaman tekrar bir gündem dışı konuşma yapmanız lâzımdır.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ben burda son bir cümle ile konuşmamı bağlamak istiyorum.

BAŞKAN - Lütfen efendim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bu sektörde narenciye üreticileri gibi emek veren, ter döken narenciye işçileri de vardır. Narenciye işçileri örneğin; şu anda gündemimizde bulunan bir olayla karşı karşıyadırlar. Anayasal, sendikal, toplu sözleşme haklarını kullanmak isteyen işçiler bugün fabrikalarda grevde bulunmaktadır. Bilinçli ve kasıtlı olarak özel akitle işçi çalıştırılmak istenmektedir, toplu sözleşme düzenine, sendika düzenine ve Anayasa düzenine karşı bir çıkış vardır. Bunu da bu vesile ile bu Meclis Kürsüsünden bir kez daha belirtmek ister. saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koreli. Buyurun Sayın Aytaç Beşerler.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bu işleri hep dert edeceğine giderilsin, kalktınız başınıza belâ açtınız. Geçtin, işleri sen alacaktın ama fırsat vermedin geldikten sonra.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞERLER - Sataşma var söz alacak mısınız Sayın Erbilen?

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Oturduktan sonra.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sen de yardımcı çağırın kendisine.

AYTAÇ BEŞERLER (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Koreli arkadaşımı oturduğum yerden dinledim. Söylediği rakamlarda...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Yanılgı var.

AYTAÇ BEŞERLER (Devamla) - Doğruluk var ama özellikle eksik bırakmak da var. Madalyonun bir yüzünü göstermek var, öbür yüzünü asla göstermeyip saklamak özellikle meslek haline geldi.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Öbür yüzü de aynıdır madalyonun. İki yüzü de aynıdır.

AYTAÇ BEŞERLER (Devamla) - Neden greypfruit kesim fiyat, birinci kesim fiyatını rakam olarak burda veriyorsun da greypfruit ikinci kesim fiyatını %200'e yaklaşan artışla 22 liradan 80 liraya çıktığını söylemiyorsun?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bir daha Sayın Başkan.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - O riski artırdı.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Niye birinci kesimden bahsediyorsun.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ben iskarta üründen bahsetmiyorum ki. Üreticinin Avrupa pazarına pırıl pırıl sürdüğü ürünü bahsederim Sayın Bakan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ben de iskartadan bahsediyorum.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Senin fabrikanda iskarta olarak yaptığın beni ilgilendirmez.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - O da ürün, o da %200'e varan bir artış. Ve bu memlekette maalesef tabii, tabii şartlar gereği...

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Söyle kendine elmalarla armutları karıştırdı.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Elmalarla armutları karıştırdınız.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tabii şartlar gereği iskarta fiyatı, belki de iskarta miktarı genellikle bahçede daha fazla çıkmaktadır.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - İhya ettiniz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hani nerde madalyonun öbür yüzü Sayın Koreli? Niçin 195 lira olduğunu söylüyorsunuz limonun ikinci kesiminin?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Söyledim söylemediniz. 195,000 lira olduğunu söyledim.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Madalyonun bir yüzünü söyleyip öbür yüzünü göstermemek olmaz. Doğruyu söyleyeceğiz.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Anlamıyorsan ne söyleyeceğim sana?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hımm..

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - 195,000 liradan bahsettim. Limon ikinci kesiminden. 722...

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tabii peşrev olarak patatesten her zaman olduğu gibi patatesten girildi. Biraz sonra meclis araştırması vesilesi ile patates konusunda bazı şeyler söyleyeceğiz.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Buyurun söyleyin, buyurun söyleyin.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Her zaman benden önceki politikanın böyle olduğunu ve benim zamanımda da uygun olduğu sebebi ile benimsediğimi söyledim. Pahalı sat, ucuz al. Sayın Altınay 45 ... lira olduğunu söyledi ve bunu gazetesine de manşet yaptı.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden) - Öyle öyle.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sizin söyledikleriniz tamam burda doğru, bizim söylediklerimiz her zaman yanlış. Biraz sonra vereceğim rakamları. Yani patatesten vereceğim.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Patates değil konumuz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - 45 lira kilosu patates mi satılır Altınay ve bunu gazeteye manşet verdiniz? İnandınız da sanki?

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Doğruyu söyledik.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Narenciye fiyatlarından bahsediyoruz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bu memlekette bugüne kadar Sayın Koreli enteresan bir durumla karşı karşıyayız. Bugüne kadar Toprak Ürünleri Kurumu her mevsim 1200 tondan fazla patates bırakmadı depolarında iç tüketim için. Bu sefer 1700 ton patates bu ülkeye girdi. 40,000 torba yapar. Her aileye bir torba versen her aileye bir torba giriyor demektir ki bu ben almadım, siz aldınız mı bir torba? Yani 20 kilo patates, bir torba patates girmiş oluyor. Bu memlekette 40,000 aile yok zaten. Patates spekülasyonu oldu, tahrikler konusunda, tahrikler sonucunda.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Patatesi biraz sonra söyleyeceğiz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ama ziyarı yok. Biz Toprak Ürünleri olarak biz pahalı satıp, ki 600 lira civarında satıp, 317'ye size patates yetiştiriyoruz, yediriyoruz. Bunu böyle bilin.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden) - Kaça efendim?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - 600 civarında.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sayın basının dikkatini çekerim ben. Narenciyeden bahsediyoruz, patates savunması yapıyor Sayın Bakan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - E, sen de peşrev yaptın da, ben de sonuna geldim şimdi.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sen başta söyledin ben de sonda söyleyeyim.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Değerli arkadaşlar; Cypfruvex, fiyatlar Yönetim Kurulu oturur...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Atın topu Cypfruvex'e.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Günün şartlarına göre piyasa durumlarına göre, maliyetlere göre Yönetim Kurulu fiyatları tesbit eder. Sayın Korelinin dediği gibi Bakanlar Kurulunun onayına hiç gelmez.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Gelmez?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Bakanlar Kurulunun onayı ile hiç ilgisi yoktur. Cypfruvex'in Yönetim Kurulu alır, hesaplar. ilan eder, üreticiye öder.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Bilgi verir siz onaylarsınız.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hiç ilgisi yok Bakanlar Kurulu ile. Sadece Bakanlar Kuruluna bilgi verir. Evet, bunu yani bunu bir defa bir yere not edin de bundan sonraki konuşmalarda gerekli olabilir belki. Yani onay makamı Bakanlar Kurulu değildir. Bunu özellikle söyleyeyim. Ve sonunda piyasa şartları dedim, maliyet dedim ve sizin söylediğiniz gibi masrafların da döviz karşılığı olduğunu, özellikle dış masrafların tabii gemi ve buna benzer masrafların döviz karşılığı olduğunu düşünerek...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa)(Yerinden) - Kim seçiyor o Yönetim Kurulunu Sayın Bakan?

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Sadece ve sadece gelirlerin döviz değil, masrafların da döviz olduğunu düşünerek bir avans fiyatı tesbit eder. Avans yani...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Ham hum fiyatı yani.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Cypfruvex eğer bu satıktan kâr edecekse, döner onu üreticiye tekrar yansıtmak üzere kesin fiyat değil, avans fiyat olarak bunu tesbit eder ve söyler.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Ki her yıl yansıtıyor üreticilere.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Netice olarak değerli arkadaşlar...

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Tamamdır Sayın Bakan, tatmin olduk, sağol çok teşekkür ederiz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Siz hiçbir zaman tatmin olmadığınızınza göre önemli değil canım ne yapalım? Bizim görevimiz sizlere doğruları söylemek. Sizin göreviniz de burda doğruları çarptırmaksa en nihayet vatandaşa bunun kararını verecektir.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Gelin gidelim üreticiye.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Tabii.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Siz açık yürekli medeni bir adamsınız.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Teşekkür ederim Koreli.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Sizi davet ederim üreticinin karşısına çıkıp açık oturum yapalım.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Gayet tabii, yine gidelim. Üreticiye de gideriz, söyleriz. Geçen sene de buna benzer olaylar olmuştu. Üreticiye gittik, ikna etmeye çalıştık, inandırdığımızı sanıyorum sonunda.

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - Mepsi kaçtı kahveden.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Olay budur. Ben Sayın Koreli'ye şimdilik söyleyeceğim bunlar, gerekiyorsa daha sonraki gündem dışılarında daha değişik, maliyetlerinde daha detaylı incelemek üzere cevap vermeye çalışacağım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan Aytaç Beşeşler.

KEMAL EMIRZADE (Devamla) - Avans fiyatına girmedin hiç o şeylere.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; üçüncü gündem dışı konuşma istemi Toplumcu Kurtuluş Partisi Girne Milletvekili Sayın Ziya Rızki'nın "Sosyal Sigorta emeklileri ve sosyal yardım alan insanlarımızın durumlarıyla" ilgilidir. Lütfen okur musunuz?

KATİP -

11.10.1988

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

" Sosyal Sigorta emeklileri ve sosyal yardım alan insanlarımızın durumları" hakkında gündem dışı konuşma isteminin 14.10.1988 tarihli Meclis Birleşiminde işleme konmasını saygılarımla rica ederim.

Ziya Rızki
Toplumcu Kurtuluş Partisi
Girne Milletvekili.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Ziya Rızki. 15.31, 15 dakika efendim lütfen.

ZIYA RIZKI (Girne) - 15, 15, 15.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım; Meclise seçildiğim günden, partimin ilkelerine uygun olarak bu önemli konuya temas etmekte ve ciddiyetle bu konuyu halk arasında takip etmekteyim. Bugüne kadar gerek gündem dışı konuşmalarda, gerekse Meclisin Bütçe Yasası tartışmalarında açık seçik konuyu ortaya koyarak ilgililerin dikkatine arz ettiğim halde maalesef bugüne kadar olumlu bir sonucun alınamamıştır. 1987 senesinde 70,000 kadar sigortalı bulunmaktaydı, bu sayı bugün 80,000'i bulmuştur. Bu sigortalı kitle arasından 5,500 kadar emekli bugün maaş almaktadır. ayrıca 3000'i aşkın sosyal yardım alan güçsüz, muhtaç insanlar vardır. Hayat pahalılığının her yükseldiği devrelerde bu kürsüden arkadaşlarımızı bilinçlendirdik. Bu düşük maaş alan insanların normal yaşamlarını yürütebilmeleri için gerekli tedbirlerin alınması hususunda ısrarla durduk. Ancak maalesef yine tekrarlarım, bugüne kadar hiçbir olumlu netice sağlayamadık.

Geçen gün Girne'ye bir Ulusal Birlik Partisi Bakan Taşkent Bey ve Ulusal Birlik Partisi Milletvekili Hacı Efendi bir kahveye uğradılar. Bütün kahve halkı ayağa kalktı. Gelsinler burda inkar etsinler.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) -
Kaç kişiydi Ziya Bey?

ZİYA RIZKI (Devamla) - Nasıl geçineceğiz?
Kaç kişi, şimdi sayı numarası yapma.

- 311 -

TAŞKENT ATASAYAN (Devanla) - Kahve halkı
dediğinde 100 kişi olur.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Kahveye gittin mi, gitmedin mi,
ve sana ayakta şikâyet ettiler mi, etmediler mi?

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Doğrudur. Haberini
aldık Ziya Bey.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Ha rica ederim. Ha şimdi
bırak sayıyı.

TAŞKENT ATASAYAN (Devanla) - Uç kişiydi. Bir
Selçuk

ZİYA RIZKI (Devanla) - Sana miting düzenleyecek
değil herkes.

TAŞKENT ATASAYAN (Devanla) - Hayır bir kahve halkı
dedin de.

FADIL ÇAGDA (Devanla) - Onun haberini aldık.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Miting düzenleyecek...

.../312

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Haberini aldık Ziya Bey, doğrudur söylediğin.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Kahveye, Hasan Dayının kahvesine gittiler...

BAŞKAN - Dinleyelim arkadaşlar lütfen.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Dutun altındadır o dediğin yer.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Ve halk ayağa kalktı ve kendilerine bunun büyük bir haksızlık olduğunu, geçinemediklerini, ızdırap çektiklerini, karşı karşıya, yüz yüze ifade ettiler. Bunu inkâr etmeye...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - İnkâr etmeyiz be Ziya Bey.

ZİYA RIZKI (Devamla) - İnkâr etmeyin, dinleyin, kabul edin.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Etmeyiz, etmeyiz ama...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Bir taraftan doğruyu tespit etmek istersiniz, diğer taraftan rahat duramazsınız.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Ama üç kişiydi.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Üç kişiydi. Üç kişiydi ama kalktılar ayağa.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Biz size rakam vereceğiz, biz size hakikatleri söyleyeceğiz. Zaten geçmişte de söyledik, şimdi yine sinir krizleri geçiriyorsunuz. Yapmayın bunu, yapmayın, rica ederim.

(Gülüşmeler)

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sayın Başkan; sataşma var.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım...

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Otuzu üç görmeye başladın.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Uç kişiydi yahu.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Ocak, Şubat ve Mart aylarında %24.11 hayat pahalılığı yükselmiştir. Nisan, Mayıs, Haziran aylarında hayat pahalılığı 7.34 yükselmiştir. Temmuz, Ağustos, Eylül aylarında hayat pahalılığı 16.66 yükselmiştir. Ve toplam olarak %48.11 hayat pahalılığı, bu sınıf insanların maaşları düzenlendikten sonra bu noktaya gelmiştir. Bütün bu devrelerde bu sınıf insanlara hiçbir zam verilmemiştir. Bu devreler içerisinde memurlara, işçilere, şehit ailelerine ve birçok sınıflara eşel mobil sistemine uygun olarak hayat pahalılığı verilirken, bu sınıflara hayat pahalılığı verilmemiştir. Ve önümüzde üç aylık bir devre daha vardır. Şimdi ben Sağlık Bakanından öğrenmek istiyorum. Acaba bu vereceğim rakam tamam mı? Sosyal yardım alan bir fakir, bir yoksul bu memlekette 42,000 lira mı alıyor? Eğer 42,000 lira alıyorsa, bir ay içerisinde 42,000 lira ile nasıl geçinir, nasıl yaşar ve ne durumdadır? Ve bu hakikat olduğuna göre, düşüncesi nedir? Ne yapmayı düşünüyor? Ocak ayında 42,000 lira verdi bu adama. Git evine yalnız başına yaşa dedi. Nedir bu adamın bu memleketteki yaşam şartları? Bunun cevabını isterim ve 1 Ekim'de %16.6 yeni bir zam gelirken ve birçok sınıflara zam verileceği açıklanırken, acaba Sayın Bakanımız bu zavallı insanlara 1 Ekim'de herhangi bir zam verecek mi? Bunu ben burada açık olarak soruyorum.

Diğer taraftan Sosyal Sigorta Yasası tahtında menfaat sağlayan kişilere bir göz atalım değerli arkadaşlarım. Size geçmiş toplantılarda da açık açık muhalefet olsun, iktidar olsun, bu konuda mücadele vermek icap ettiğini açık açık burada söyledim. Birlikte hareket etmemizi söyledim. Basına duyuruyorum. Her konuya el atmaya çalışır basın. BRT her konuya el atmaya çalışır. Birşey anlatmaya çalışır.

Ne diye 42,000 lira aylık alan bir fukaranın konusuna el atılmıyor? Hükümet ilgisiz davranıyor, bazın? Tüm basın organları ayağa kalkmalıdır bu memlekette. BRT ayağa kalkmalıdır. Milliyetçilikten bahsedilir, Türk Bayragından bahsedilir, vatanseverlikten bahsedilir. Ancak aç kalan insan, bir Türk vatandaşı 42,000 lira ayda aç kalırken milliyetçilik unutulur. Hayır, milliyetçilik değerli kardeşlerim ve islâm düşüncesi bu ikisini de birleştirirsek bazı şahısların şahsında özellikle bu konuya el atmaları lazımdır. Sosyal Sigorta. Bugün Sosyal Sigorta maaşı kaçtır? Bugün Sosyal Sigortada 70,000 lira ile, 120,000 lira arası 25 senelik katkıdan sonra, prim yatırımından sonra adam 75-80,000 lira alacak, 90,000 lira alacak ve en fazla alan asgari ücrete dayanacak. Zaten asgari ücret nedir? Memlekette asgari ücret artık konuşulmaya değmeyen bir konudur. Asgari ücret demek 4000 lira günde bir ödenek demektir. Üç gün çalışacaksın, üç gün asgari ücret alan kişi çalışacak ve bir okka dana eti alacak, üç gün, bir günde değil. Bugün 11,000- 12,000 liraya satılmaktadır dana etinin okkası, çarşıdan aldığım bilgi. Nereye gidiyor değerli kardeşlerim, bunları nasıl değerlendiriyoruz? Biz burda oturuyoruz ve burda birçok milletvekili, bakanların masraflarından bahsediyoruz. En yüksek maaşı alan kişiler nasıl geçineceğiz diyoruz. Nasıl geçineceğiz diyoruz bazı arkadaşlar. İşitiyoruz bakanlardan, Sayın Başbakan'dan, birtakım milletvekillerinden işitiyoruz bunu. Peki 42,000 lira, 80,000 lira alan adam nasıl geçinecek değerli arkadaşım soruyorum ben size? Buraya gelip cevap verilmesi icap eden bir husustur ve daha ileri gidiyorum. Siz Sosyal Sigortalısınız, işsiz kaldınız, priminizi ödüyorsunuz her üç ayda muntazaman . Patronunuz sizi işten durdurdu, iş bulma dairesine gittiniz ödenesiniz, nedir ödeneceğiniz, bir kişi iseniz? 1612 Türk Lirası sayın baylar,

sayın milletvekilleri; kulagınızı açın, gözünüzü açın Hükümet kanadını hizaya getirsin. 1613 lira ile işsiz kalan bir vatandaş nasıl geçinecek? eğer bir de eşi varsa? Maşallah böyle bol bol veriyorlar, 2016 liraya çıktı. 2016 lira iki kişilik bir aile değerli arkadaşlarım oturuyor burda her zaman yasalara saygıdan...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sosyal adaletten.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Sosyal adaletten, fakire düşünceden, hürmetten, Anayasaya bağlılıktan bahsederiz. Acaba Anayasaya biz bu konuda bağlı mıyız? Anayasanın 58'inci maddesini lütfen okusun Hükümet kanadı. Lütfen...

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Oku da hatırlayalım biz de.

ZİYA RIZKI (Devanla) - 58'inci maddesini güçsüzlere ve muhtaçlara ne tutumda olacak? Hükümet? Anayasaya da aykırı bir hareketleyiz, yasalara da saygı göstermiyoruz. Çıksınlar bu kürsüden, biz bu kürsüde yalan söylemeyeceğiz kardeşlerim, varsın onların yazarları bizim saçımıza ve rengimize bakıp yazılar yazsınlar ama hiçbir zaman...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Ciddi gazeteler.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Söylediğimiz sözlerde yalan olmadığını her konuşmamızın sonunda Sayın Bakanların da gelip teyit ettiği ve teyit edeceği umundayız. Burda herşey kabul edilir, ondan sonra kendi basın organlarına giderler ve küfür mekanizmasını çalıştırırlar. Çalıştırsınlar. Biz gene fakir fukara için burda konuşacağız. Adaletten yanayız, yasalardan yanayız, Anayasadan yanayız. Gelsinler burda bunun aksini ispat etsinler. Bugün Sosyal Sigortaya 26,730 lira verir 20'nci basamakta olan bir sigortalı Ayda 26,730 lira, üç ayda 89,100 lira veriyor bir sigortalı. Diğer bir basamakta 36,630, diğer basamakta 84,150. Düşüncünüz ne para verilmektedir. Vatandaş kendi parasından istiyor. Vatandaş Hükümetten lütuf, yardım istemiyor. Diyor, ben 25 sene sana bu primleri veriyorum, bu parayı veriyorum. Sen de ben yaşlandığımda geçinecek kadar bana bir miktar para ver diyor. Hakkımı ver. Neden hak verilmez? Sayın Bakandan, Gençlik, Spor ve Çalışma Bakanından bunun cevabını istiyorum. Üç sene burada ısrarla Hükümet yasanın, Türk Sosyal Sigorta Yasasının emrettiği primleri ödemeniz lâzım diye üç sene buradan kendisine hitap ettiğim halde, üç sene geçti ve maalesef bu primler ödenmedi. Ve 8,000,000,000 kadar bir miktar orada durmaktadır.

BAŞKAN - Sayın Ziya Rızkı...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Teşekkür ederim. Bağlıyorum.

BAŞKAN - Süreniz dolmuştur. Bağlayacak mısınız?

ZİYA RIZKI (Devamla) - Tabii bağlayacağım.

BAŞKAN - Lütfen Ziya Rızkı.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Geceyarısına kadar kalacak değiliz ya. Zaten maksat hasıl oldu.

Şimdi, Değerli Başkan ve milletvekili arkadaşlarım; bu insanlar bütün umutlarını Meclisimize bağladı. Bütün umutlarını kurdukları dernek çalışmalarına bağladı. Bugün sosyal sigortalıların haklarını korumak için, şunu da size bildireyim, Sosyal Sigorta Emeklileri Derneği kuruldu. Cumhurbaşkanını gördüler beş ay evvel. Rica ettiler, yalvardılar. Ne istedi bu insanlar? Haklarını istediler. Sayın Cumhurbaşkanı da ilgilenmedi. Sayın Cumhurbaşkanımız da Hükümete ağırlığını koyarak bu insanların haklarını verdirmedi.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - O başka şeylerle uğraşır.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Cumhurbaşkanının başka işleri vardır, meşguldür.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Ondan da şikâyetçidirler. Geçen gün beni ziyaret ettiler, kahvelere çıkamaz olduk, ne olacak halimiz? 42,000 liraya geçinilir mi? 80,000 liraya geçinilir mi diye diye insanlar bizi kahvelerde oturtmuyor. Sonra beyefendi, Sayın Bakanımız, ya üç-dört kişiydi bize konuşan. Ne bekliyorsunuz? İsterseniz toplayalım buraya size 100 kişi konuşsun. 200 kişi konuşsun. Bugün dernek beyanatlar veriyor gazetelerde. Hacı Efendi orda kahvedeydi, Hasan Dayı'nın kahvesinde. Ona da şikâyet ettiler. Yalan mı Hacı Efendi?

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Doğrudur.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Doğrudur diyor Hacı Efendi. Yalan söylemez.

Onun için değerli kardeşlerim; sözümü bir yerde bağlamak isterim. Burada bizim istediğimiz, halkın istediği, Sigorta Emeklileri Derneğinin istediği üç önemli husus vardır.

Birincisi: Sigortalıların en düşük ödeneklerinin asgari ücretten az olmaması. Zaten asgari ücrete de mana kalmadı ama ümit ederiz bu komisyon, asgari ücretle ilgili komisyon yakında bir toplantı yaparsa bunu yükseltecektir. Efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ne umarsınız asgari ücretten, nedir beklentiniz?

İBRAHİM KORELİ (Devamla) - 300

ZIYA RIZKI (Devamla) - Sırası geldiğinde onu da tartışacağız.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Sizin düşündüğünüz nedir Sayın Adaoğlu?

ZIYA RIZKI (Devamla) - Yalnız ben size açık olarak söyleyeyim. Bugün iki kişilik bir aile 400,000 liradan aşağıya yalnız meyşetini karşılayabilir. Lüks hayat yok, elbise yok, kebab yok, konyak yok, sigara yok. Bu yoklar içerisinde 400,000 lira en az...

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Kira dahil?

ZIYA RIZKI (Devamla) - Kira, kira verirse yemiyecek. 200,000 lira kira verenler zannederim onlar hiç...

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Aç yaşayacaklar.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Aç kalacaklar. Madem ki öğrenmek istersiniz bunu da söyleyelim.

İkincisi: Sayın Bakan arkadaşlarım eşel-mobil hiç geçikmeden, 1 Ekim'den itibaren tatbiki. Eşel-mobil sistemi nedir? Her üç ayda yükselen hayat pahalılığının bu sınıf insanlara verilmesi. Yok yalnız sosyal sigorta emeklilerine, sosyal yardım alanlara da birlikte.

Uçuncüsü: Sigortalıların hakları olan ve Hükümet tarafından Anayasa ve Yasaya aykırı olarak ödenmemiş olan tüm prim borçlarının yani 8,000,000,000 Türk Lirasının derhal ödenmesi. Bu üç ve sağlık merkezlerinden, hastahanelerden, ilaç ve bakım bakımından emekli sigortalıların faydalanması. Budur bizim buraya getirmek istediğimiz mesaj.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI MUSTAFA ERBİLEN (Yerinden) - Faydalanıyorlar.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Faydalanmıyorlar.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İhya ettin herkesi.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Bir araştırın, faydalanmıyorlar.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) -(Yerinden) - İlaç bile bulamıyorlar hastahanelerde. Verdiğiniz para da yetmez.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Evet değerli kardeşlerim; burda...

MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - İlaç bedava.

BAŞKAN -- Dinleyelim efendim lütfen.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Hallettin ilaç fabrikasını da.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim. Buyurun Sayın Ziya Rızkı.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Hallettin ilaç fabrikasını da.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sözlerime son verirken, konunun ciddiyetini bir defa daha hatırlatır, ilgili Bakan ve Sayın Başbakanın konuyu geçmişte olduğu gibi değil, bugünkü şartları dikkate alarak, bugünkü hayat pahalılığını ve enflasyonu dikkate alarak, insancıl yönden, insanlığa karşı olan yaşam koşullarını ortaya koyarak bu insanlara haklarını vermelerini burda, bu Meclis kürsüsünden arz etmekteyim ve bu yapılmadığı takdirde artık bu kürsüden bu partinin ve bu Hükümete sosyal adaletten, yasalara saygıdan, Anayasaya bağlılıktan bahsetmeleri... Geçen gün Mustafa kardeşim burda hep bunları saydı.

ISKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Gelecek ve yine sayacağım.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Fakat bugün. Anayasaya, madem ki sayacaksın bunun da cevabını ver. Anayasaya ve yasalara aykırı neden Hükümet primlerini ödemez?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ona arkadaşlarım verecek, ben Bakanlığım açısından konuya bakacağım.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Senin...

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - İktisaden güçlendirme konusundaki yaklaşıma Bakanlığım açısından cevap vereceğim.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Teşekkür ederim. Hepinize saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ziya Rizki.
Buyurun Sayın Günay Caymaz, Hükümet adına.

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Söyle Adaoğlu...

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Erbilin'den sonra.

GENÇLİK, SPOR VE ÇALIŞMA BAKANI GUNAY CAYMAZ -
Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Ziya Ağabeyimiz
her sefer, her dönem, çok haklı bir konuyu dile getiriyor.
Yalnız büyük bir suçlamada bulundu bize karşı.

ZIYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Yok, hakikatlerdir.

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Mutlak surette Sosyal Sigorta
maaşları konusu gündeme geldiği zaman, aksini iddia etmemiz de
sözkonusu değildir, ama biz de fakir fukaradan yanayız. Biz
de sosyal adaletçiyiz. Bunu kesinlikle öyle bilmelerinde fayda
vardır. Ve bu böyledir.

ZIYA RIZKI (Devamla) - Ödeyeceksin Caymaz, Ödeyeceksin
8,000,000,000'ı.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa) (Yerinden) - Bunun faydası yoktur.

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Sayın Hocam, faydası olsun
olmasın, biz böyleyiz.

Şimdi, Sosyal Sigortalar konusu, 75,000 kişiyi ilgilendiren bir konudur. Bu doğrudur ve bu Sosyal Sigortalar Yasası yapılırken, geçmiş dönemde de aynı şeyi söyledim, yine de söylerim. En büyük kaybımız, tabanın maalesef geçmiş dönemlerde çok düşük olması. Eğer geçen sene %100 artış dahi vermiş olsaydık eğer, bu sosyal sigortalıların alacağı para 77,000 olmaz da 87,000 olurdu.

Biz, geçmiş dönemde herşeye rağmen iki defa artış yaptık. Bu yıl mevcut yasaya göre hayat pahalılığı vermemiz şu an için olanaksızdır. Ancak bir yıl içerisinde vermiş olduğumuz bir defalık artışı 1989 yılında 2, 3, hatta 4 defaya çıkarma eylemi içerisinde girdik. Bu çalışmamız da tamamlanmıştır. Dolayısıyla bu 1989 yılı içerisinde bizim bu yöndeki sosyal sigortalılara hizmetimiz, geçmiş yıllara oranla daha iyi, daha sağlıklı olacaktır.

Diğer konulara gelince Sosyal Sigorta emeklileri bizlere de müracaat ettiler. Onların istedikleri konuları biz haksız bulmuyoruz. Haklıdırlar. Bir kere...

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Girne) (Yerinden) - Halk diyor ki fiyatlar yükselir de maaş yükselmez.

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - E, işte anlatıyoruz Sayın Hacı, anlatıyoruz.

MUSTAFA HACIAHMETOĞLU (Devamla) - Onu da söyleyeyim de...

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - 1989 mali yılı içerisinde asgari ücret memur maaşları ele alınırken, sosyal sigortalılarla ilgili konu da gündeme gelecek ve geçmiş senelere oranla bu haktan faydalanmakta olan insanların da durumları, ümit ederiz ki biraz düzelmeye gösterecektir. Şimdi bu çalışmalar bitmeden, kesin bir sonuca varmadan ben burda bir yargıya varmak istemem. Bir dahaki kürsüye geldiğimizde, ümit ederim ki Ziya Bey de, bizler de ve hepimiz de bu konuda tatmin olacağız. Teşekkür ederim.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Ne zaman Sayın Bakan?

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Üç ay kaldı.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Ama şimdi büyük bir pahalılık var Caymaz kardeşim, büyük pahalılık var. Çok büyük pahalılık, çok yüksektir.

GUNAY CAYMAZ (Devamla) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Günay Caymaz. Buyurun Sayın Bakan Mustafa Erbilin.

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Tüpgaz 4700 idi, 5700 oldu.

SAGLIK VE SOSYAL YARDIM BAKANI Dr. MUSTAFA ERBİLEN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Ziya babanın heyecanlı

ZİYA RIZKI (Devamla) - Heyecan yok, halkı temsilen.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Her zaman, üç senedir aynı sözleri gayet dikkatle dinliyoruz. Aynı şeyleri tekrarlıyor.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Ama çözmüyorsunuz Sayın Bakan.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Çözüyoruz Sayın Bakan, çözüyoruz.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Hani? Yurттаş bekliyor.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Göreve başladığımızda sosyal yardım alanların adedi 6,000'in üzerindeydi. Bu rakam bugün 4,200 civarındadır.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Kestiniz yurттаş.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - 1974 Harekâtından sonra, göçmen olarak gelen yurттаşlarımıza rehabilitasyon kredisi olarak, nasıl iş kuranlara bu Hükümet kredi vermişse, dükkân vermişse, iş yaratmışsa, iş yapamayacak olanlara ve özellikle yaşlılara da sosyal yardım bağlamıştır. Fakat zaman içerisinde bu yaşlı insanların kendilerine ve evlâtlarına eşdeğer olarak mal ve imkân yaratıldıktan sonra, yani durumları düzeltildiği halde, bu aldıkları maaşlar hakmış gibi bugüne kadar devam etmekte ve ettirilmekteydi.

Göreve başladığımızda, hakikaten Ziya baba gibi biz de rahatsız olduk, bunların maaşlarının düşük olmasından ve kontrol ettiğimizde gördük ki evlâtları doktor, avukat, tüccar, sanayici, yani memlekette sosyal yardım almaması icap edenlerin çoğu...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Vermeyeceksiniz ona.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yaşlıdırlar diye maaşa bağlanmış olduklarını gördük.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Yoksul maaşıdır.

Prensip olarak eğer 65 yaşını doldurmuş olanlara maaş vereceksek itirazımız yoktur, zengine ve fakire verelim. Fakat bunu yapamayacağımıza göre şimdi öyleyse ihtiyaçlı olana verelim. Yalnız hatırladığım kadarıyla ben bu tarabayı yaptığım zaman benim karşıma çıkanlardan birisi de Ziya Babaydı, şu yönden; hatırlayacağım, bir tane cemile yardımı adı altında yardım alan bir vatandaşın maaşını kestiğimizde ayıp değil mi, bir babayı evladına muhtaç edilsin diye... Anladın ama evladı şöyle zengin, böyle zengin, benim ona niye mecburiyetim vardır? Onun için bugün...

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Sosyal hukuk devletisin.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devanla) - Sosyal hukuk devletiysek, eğer 65 yaşının üzerinde herkese maaş bağlayacaksak itirazım yok, oturalım onu konusalım, eğer verebilecek durumdaysak. Ama sosyal yardım olarak fakire vereceksek, fakire vereceğiz.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Fakire vereceksiniz.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devanla) - Fakire vereceğiz.

Bugün eğer 42,000 lira veriyorsak bir fakir olarak birine, o kısmi yardım alıyor demektir. Kısmi yardım alan, yani bir yerden geliri olanlardır verdiğimiz maaş.

ZİYA RIZKI (Devanla) - En yükseğidir.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devanla) - Hayır.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Diğeri 30'dur.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devanla) - Evet, şimdi sonra Ziya Baba da biliyor ki...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - En yükseğidir 42,000.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Ziya Baba da biliyor ki senede bir defadır bu maaşların düzenlenmesi, 1 Ekim. Ne vereceğiz diye sormasına gerek yoktur ki. Bunu kendisi sosyal yardımın başından gelen birisidir ve senelerden beri nasıl çalışıldığını gayet iyi bilmektedir. Uç senedir de her sene sosyal yardım ve sigorta emeklilerinin nasıl maaşlarının artırıldığını da bilmektedir. 1 Ekim'de ne vereceksiniz?

ZİYA RIZKI (Devamla) - Değiştireceğiz bunu Sayın Bakan.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - 1 Ekim'de birşey vermeyeceğimizi biliyor, soruyor ne vereceğiz 1 Ekim'de.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Bu hayat pahalılığı bizi mecbur ediyor değiştirelim.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Sonra fakirler için birşey yapmadınız diyor. Bir kere fakirler için Ziya Baba herhalde İstanbul seyahatlerini fazla yaptığı için...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Şimdi şahsiyete döndün.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yaptığı için...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Ne zaman çıkaman için içinden, İstanbul, saçı beyaz, derisi siyah, bir hayli laflar söylersin.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Girne'de olanlardan da haberin yoktur. Bir defa...

ZİYA RIZKI (Devamla) - İstanbul'u ne karıştırsın şimdi?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Biz,herhalde farkında değil bu yeni yoldan dolayı Gönyeli çıkışındaki...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Sataşma var.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Herhalde Gönyeli çıkışındaki hastanenin farkında değil, yeni yoldan dolayı diyelim. Yani orda yağlı ve muhtaç, ikinci bir hastaneyi açtığımızın farkında değil.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hani hemşiresi yoktur Sayın Bakan?

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Bir kere... Her şeyi vardır Sayın Abdullah. Üstelik bu hangi ilacı neyle yaşayacak diyor. Bir kere bizim halkımızın devlet güvencesidir sağlık hizmeti. Bütün ilaçları bedava alırız sağlık hizmetlerine bile. Sigortalının da, sosyal yardım alanın da. Bunu söyle... Ve her şeyde vardır hastanede. Her şeyde vardır onun için...

ZİYA RIZKI (Devamla) - Yoktur.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Siz de gülüyorsunuz Sayın Bakan söylediğinize.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Yani aldı parayı ilaca sarf etti...

ERGİN ABDULLAH (Devamla) - Her şey yoktur hastanede.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Evet, eğer ilacı dışardan almışsa, onun makbuzunu da ödüyörüz biz.

HASAN SARICA (Lefkoşa) (Yerinden) - Her şeyi ödemi-yorsunuz.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Onu da almıyoruz, siz öyle izah ediyorsunuz, biz ödüyörüz. Gelin ben size gös-tereyim. Geriye döndük makbuzları da. Yanlıştır şeyiniz.

HASAN SARICA (Devamla) - Odenmeyi de ben getireyim.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - E, ödenmeyi getirin
ama...

HASAN SARICA (Devamla) - Tamam anlaştık.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Ama gidersen sen
Wolksvagen alacağım, mersedea alacağım, onu da ödemek mecburi-
yetinde değiliz.

HASAN SARICA (Devamla) - Doktorun yazdığını.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Hastanede olan ilacı
ben öderim. Hastanede o 250 ilacın içerisinde olanı öderim,
onun dışında olanı değil.

HASAN SARICA (Devamla) - Doktorlara söyleyin yazmasınlar.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN(Devamla) - Onun için...

BAŞKAN - Dinleyelim efendim, lütfen dinleyelim.

Dr. MUSTAFA ERBİLEN (Devamla) - Ki sigortalılar.
Sosyal yardım alanlar da devlet güvencesindedirler, hem sağ-
lıkları yönünden, hem bakımları yönünden, bizim de bazı düşün-
celerimiz ve tedbirlerimiz vardır. Önümüzdeki sene hep birlikte
göreceğiz inşallah. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mustafa Erbilen. Buyurun
Sayın Mustafa Adaoğlu.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - İskânla ilgili
bir şey söylemediler Sayın Başkan.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Ben söyleye-
ceğim, bağlayacağım.

BAŞKAN - Buyurun.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOGLU - Şimdi muhterem...

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşe) (Yerinden) - Şimdi bu sigortalar konusudur. Başka yere çekmeyin.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Sayın... müsaade buyurun.

BAŞKAN - Lütfen dinleyelim, lütfen dinleyelim.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri yoksul, iktisaden yetersiz insana...

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Niçin artışı karıştırıyorsunuz?

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Nasıl bakıyor dedi Anayasa bakımından, hatta isim bakımından.

Sevgili abim, çok saygı duyduğum bir abimdir, anlatabildim mi? Konu duyarlıdır, konuya duyarlılığına da karşı değiliz.

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Buyurun.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Çünkü bizim anlayışımızda, müsaade edin konuşalım, konuşumuz sıkıntıda varsa, açsa, bizim karnımız toksa, o yüzden huzur içerisinde değiliz de.

Konu Türk insanına gerek anayasal sistem bakımından, gerek Hükümet olarak biz sistem olarak nasıl bakıyoruz, uygulama olarak ne yapıyoruz? Uygulama konusundaki eleştirilerimize Sayın Çalışma ve Sosyal İşler Bakanımız Caymaz Bey, yine sosyal yardımla ilgili Sağlık Bakanımız Mustafa Erbilen Bey kardeşimiz cevap vermiştir. Verilen cevaplar nedir? Bu anayasal yapı içinde bu memleketin yürütmesi olarak biz Türk insanının sosyal sigortasını bir sistem içerisinde değerlendiriyoruz. Sosyal güvence sistemimiz vardır. İşsizlik sigortamız vardır.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Yeterli mi?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yeter veya yetmez konusunun cevaplarını vermiyorum ben, sisteme bakıyorum.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Yeterlilik önemli olan.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yoksul arkadaşlarımızın değerlendirmesini yapıyoruz. Daha iyileştirilmesi konusundaki etkin çalışmalar da yürütülmüştür. Kendi bakanlığım açısından bakış açım nedir? Niye İskân Bakanı olarak bu kürsüde söz aldım. Güçsüz, ekonomik bakımından yetersiz insana yalnız maaş yoluyla takviye etmek sosyal devlet anlayışının bir yönüdür. Ama topraksız, evsiz insana üretim yapabilecek olanağı tanımak da üretim yoluyla sosyal devlet anlayışıyla bağdaştırarak insanımızı iktisaden yeterli hale getirmektir.

ZIYA FIZKI (Girne) (Yerinden) - Değil Mustafa Bey, işlemeyen insanlardır.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Ulusal Birlik Partisi... Nasıl bakıyoruz?...

(Muhalefet milletvekilleri yerlerinden anlaşılmayan sözler söylerler.)

İstemezsiniz, istemezsiniz. Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri

BAŞKAN - Karşılıklı konuşmayalım lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - İktisaden güçlendirme politikası çerçevesinde bu memlekette...

(Ergün Vehbi yerinden anlaşılmayan sözler söyler.)

BAŞKAN - Sayın Ergün Vehbi, Sayın Ergün Vehbi.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bu memlekette binlerce... Yetmez, çünkü büyük bir toprak reformu yapılmıştır bu açıdan. Sizin sol felsefenizi aşan bir toprak reformu. İhtilâllerle yapılmayan toprak reformu yapılmıştır bu memlekette. Evet, Tek parti sistemiyle yapılmayan toprak reformu yapılmıştır bu memlekette. Sosyal adalete dayalı yapılmıştır. Sıfır, sıfır...

SALIH USAR (Girne) (Yerinden) - Asil Nadir'e anlat halini Sayın Adaoğlu. Bütün Girne sahilini verdiniz kendisine.

BAŞKAN - Dinleyelim lütfen. Dinleyelim lütfen.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Anlatacağız, anlatacağız. Köy, köy. Belirli noktada sol felsefede sizin ellerinizle verildiği, yıkıldığı anlaşılacaktır. Onun için anlatacağım.

SESLER - Bravo, bravo...

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Bir memleket düşünürsek Kuzeyden gelsin, Üneyden gelsin, eğer mülkiyeti sıfırsa, o yöre normunda bu Hükümet o vatandaşa karşılıksız bahçe de vermiştir, toprak da vermiştir. İşte elini toprağa...

SALIH USAR (Devamla) - Ondan sonra da iptal edip Asil Nadir'e verdiniz.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Elini toprağa geçirerek bu vatandaşımızı yalnız maaş yoluyla değil, verdiği toprakla, verdiği bahçeyle, verdiği konutla bizzat üretici duruma sokarak

ZİYA RIZKI (Girne) (Yerinden) - Biz bunu konuşmadık.
Biz bunu konuşmadık.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlarımın bahsettiği politikayı söyledim. Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri Türk insanının iktisaden güçlendirilmesi yolundaki yaklaşımı nedir? Bunu duymak istemiyorsunuz, çünkü bu olay büyük olaydır. Hepiniz kabul ediniz. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Mustafa Adaoğlu.

SALİH USAR (Devamla) - Sayın Adaoğlu; rüşvetler ve suistimallerden sonra sen İskân Bakanlığına geldin.

BAŞKAN - Bir açıklama hakkı var.

İBRAHİM KORELİ (Lefkoşa) (Yerinden) - 10 Sterlin ayda alırlar Ziya Bey. 42,000 Lira 10 Sterlin aydadır.

ZİYA RIZKI (Girne) - Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım;

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; dinleyelim lütfen.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Tatlı tatlı konuştuk. 42,000 lira alan adamı anlattık, 80,000 Lira alan adamı anlattık ve geçinemezler dedik. Anlattık bunları arkadaşlarımıza. Sebeplerini anlattık. Derneğin bize bildirdiği resmi belgeleri okuduk.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Verdik yanıtını.

ZİYA RIZKI (Devamla) - Halkın şikâyetlerini dile getirdim.

Şimdi Sağlık Bakanı arkadaşımız adeta bizim konuşmalarımızı anlamamış gibi, hiç anlamamış gibi geldi, bir zaman sen de bir kadın için böyle dedin diyerekten bize biraz satırna yönünden harekete geçti.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - İyi kalplilikle söyledi.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Sayın Bakan, biz burada fakir dediğimizde, akrabası olmayan, bakıcısı olmayan, yaşı 70'i bulmuş insanlardan bahsediyoruz. Siz nereden bahsedersiniz? Zaten fakir olmayan insana para verilmemelidir, yardım edilmemelidir. Oğlu mühendismiş, doktormuş, gelir sağlayan tarafmış, bunlara zaten yardım yapılmaz. Bizim burada temas ettiğimiz husus, bakıcısı olmayan, akrabası olmayan, dünyada yalnız kalmış insanlara yapılan yardımdır ve 42,000 lirayla bu insanlar geçinemez. Biz bunu söyledik, siz saptırıyorsunuz.

Mustafa Bey arkadaşım da konunun tamamen dışına çıktı.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) - Çıkmadı, çıkmadı.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Tamamıyla çıktı.

MUSTAFA ADAOGLU (Devanla) - Tam göbeğindeydi.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Eğer bu memlekette vatandaşa mal verilmişse, öz malını Güneyde bırakmış insan olarak mal alır veya Türkiye'den rehabilitasyon şartları içerisinde getirilen kişilere verilir.

MUSTAFA ADAOGLU (Devanla) - Yerli vatandaşa da verdik.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Yarlı vatandaş zaten rehabilite edilen kişiler bir kira ödemez. Sizin dediğiniz nedir? Biz kim için konuşuruz, siz bneyi söylersiniz?

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Memleketi yağmalattınız Adaoğlu, bunun hesabını veriniz.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Ve mademki İskândan bahsettiniz değerli kardeşim, size açık olarak söyleyeyim ki daha iskân olarak, eşdeğer olarak...

BAŞKAN - Sayın Ziya Rızkı.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Yüzlerce vatandaş var daha hakkını almayan, bu hakları veriniz.

BAŞKAN - Sayın Ziya Rızkı.

ZİYA RIZKI (Devanla) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ziya Rızkı.

Sayın milletvekilleri; size şimdi son bir sunuş olacaktır, ek sunuştur.

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

Ulusal Birlik Partisi Grup Başkan Vekilliklerine Sayın Egber Serakıncı ve Sayın Tokay Varış'ın görevlendirildiklerini Genel Kurulun bilgilerine sunarız.

Dr. Derviş Ereğlı
UBP Genel Başkanı, ve
KKTC Başbakanı

Sayın milletvekilleri; şimdi sizlere Sayın Meclis Başkanımız Hakkı Atun, son Avrupa Parlamenterler Toplantısı hakkında bir sunuşu olacaktır. Buyurun Sayın Başkanım.

MECLİS BAŞKANI HAKKI ATUN - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Avrupa Konseyiyle ilgili değil Raporum, çok kısa olarak birkaç kelimeyle Raporumu Başkanlığa takdim etmek isterim.

BAŞKAN - Dinleyelim efendim lütfen, Sayın Başkan konuşuyor.

HAKKI ATUN (Devamla) - Meclisin tatilde olduğu...

EŞBER SERAKINCI(Gazi Mağusa) (Yerinden) - Siz sosyal adaletle komonistliği karıştırırsınız, bu iş olmaz yani.

BAŞKAN - Sayın Eşber Serakıncı, lütfen, Sayın Başkan konuşuyor, dinleyelim lütfen.

HAKKI ATUN (Devamla) - Meclisimizin tatilde olduğu dönemde Parlamentolararası Birlik Toplantısının Sofya'deki Konferansına katıldım. O konudaki Raporum o zamandan hazır olmakla birlikte tatil nedeniyle ve açılışta fırsat...

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Son gece hakkında bilgi vermeyeceksiniz Sayın Başkan?

HAKKI ATUN (Devamla) - Otekini de Salı günü takdim edeceğim, bu konuda çok kısa olarak basına yaptığım açıklamayı tekrar hatırlatmak üzere şunları söylemem mümkündür, hele hele Doğu Blokunda ilk defa katıldığımız bu toplantıda vize almanın bile, kendi adıma, kendi pasaportuma, kendi "title"mla elbette bir önemli aşama idi. Buna Parlamentolararası Birlik Genel Sekreterliğinin de olumlu davranışı ve mesajı ile yaklaşılmış ve olumlu sonuç alınmıştır. Bu konularda resmi bir sıfatımız olmaması nedeniyle katılmamızın bile sağlanması bizim için elbette olumlu bir aşamadır ve bir başlangıçtır.

Bunun daha da geliştirilmesi üzerinde çalışmaktayız. Nitekim gidişimde, tek başıma gidişimde belki bizi bu an için tatmin etmemektedir ama gerek vize konusundaki zorluklar, arzettiğim zorluklar, gerekse orda fazla ırkıtmemek açısından bir delegasyon olarak kalabalık gitmenin parlamentolararası birlik kurallarını fazla ırkıtmemesi açısından bunu böyle bir ön yaklaşımla, bir ön hazırlıkla gitmekteyiz. Bunun arkasının gelmesi için çalışmaktayız ve bu toplantılarda Genel Başkanı ve Genel Sekreteri görerek bir görüş alışverişi yapmakta, yazılı görüşlerimizi günün koşullarına uygun biçimde sunmaktayız. Bilâhare bu sunduğumuz raporun dağıtımını yapma olanağını bulmaktayız, bütün grup başkanlarına. Ayrıca İslâm Grubu toplantısına katılma olanağı bulmakta ve onlara da görüşlerimizi, tutumumuzu yinelemekteyiz ve onlardan destek talep etmekteyiz. İslâm grubu bu kez daha az etkin bir görüntü arzemiştir buna. Türk grubuna bu konudaki düşüncelerimi arzettim. Daha hareketli hale gelmesi için dönem başkanı Ürdün eski Meclis Başkanı ve milletvekiliyle özel olarak uzun bir görüşme yapma olanağı buldum.

Rum delegasyonu tabii dört milletvekiliyle katılıp görüşmelerin başlamış olmasına rağmen bütün olumsuz tutumunu sergilemektedir ve tek taraflı olarak kendi varlıklarını takdim etmekte ve Türkiye'yi muhatap alarak ve kesinlikle bizden bahsetmeden görüşlerini ve hücumlarını aktarma olanağı bulmaktadırlar. Bunun özellikle iyiniyet açısından sağlıklı bir yaklaşım olmadığını ve olmayacağını da biz ilgililere bu vesileyle başta Genel Başkan ve Genel Sekreter olmak üzere elbette aktarmaktayız.

Bu toplantılara az önce de arzettiğim gibi imkân olduğu sürece Türk grubuyla işbirliği yapmak suretiyle gitmeye devam edeceğiz ve bunun daha resmi bir özellik kazanmasına ve daha etkili bir hale gelmesine de elbette çabalarımızı sürdüreceğiz.

Raporu ve ekleri, bir bütün olarak, arzu edenlerin daha ayrıntılı olarak görmesi ve incelemesi için Sayın Başkan'a sunmaktayım.

(Raporu Başkan'a sunar.)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

(Meclis Başkan Yardımcısı Dt. Sait Güven, Başkanlık Kürsüsünü Meclis Başkanı Hakkı Atun'a devreder.)

III. GÖRÜŞÜLEN İŞLER

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi sıra gündemin diğer maddesine gelmiştir. Bu kısımda Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu Başkanı Sayın Ozker Özgür ve Grup Başkan Vekilleri Sayın Ergün Vehbi ile Naci Talât tarafından sunulan "Toprak Ürünleri Kurumundaki yolsuzluklar, yetki aşımaları ve diğer sakat uygulamalar" hakkında Meclis Araştırması açılması önergesinin öngörüşmesine gelmiştir. Bu yapılacaktır.

Onergeyi okuyunuz lütfen.

KATİP -

6 Ekim 1988

YAZILI SORU

KKTC Meclis Başkanlığına
Lefkoşa.

Aşağıdaki soruların Başbakan veya ilgili Bakan tarafından açıklanması isteğiyle durumu gerekli işlem için bilgilerinize sunarım:

1. Sayıştay tarafından, 1980-86 yılları arasındaki faaliyetleri denetime tabi tutulan Toprak Ürünleri Kurumu'nda birçok yolsuzluk ve yetki aşımı saptandığı bir Raporla gerekli mercilere iletilmiştir.

Rapor ışığında, yasa ile belirlenen görevlerini aşarak çeşitli kararlar alan Yönetim Kurulu ile tahsisat aşımalarını çeşitli yöntemlerle gizlediği saptanan, Patates ihracatına gerekli özeni göstermeyen, ihalelerde yeterli titizlik göstermediği belirlenen müdür ve diğer yetkililer görevden alındı mı? Yoksa ciğer halde kedinin boynunda asılı mıdır?

2. Hükümet, Sayıştay Raporu ışığında gerekli yargısal işlemlerin başlatılması için girişimde bulundu mu?

3. Bugüne kadar, Toprak Ürünleri Kurumu üst kademe yöneticilerinin usulsüz uygulamalarına kulak tıkayan ve üreticileri zarara sekan Hükümet hiç olmazsa bu kez harekete geçiyor mu?

Saygılarımla,

Ergün Vehbi

CTP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi Önergede imzası olan Sayın milletvekillerinden birisine söz vereceğim. Buyurun Sayın Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Toprak Ürünleri Kurumu hakkında Önergemizde de belirttiğimiz gibi bu Mecliste çok kez konuşmalar yapılmış ve bir çok iddialarda bulunulmuştur. Hatta çoğu zaman muhalefete mensup milletvekillerine ek olarak iktidarın bizzat kendi milletvekilleri tarafından da bu kürsüden Toprak Ürünleri Kurumu yetkilileri ağır biçimde muhtelif zamanlarda eleştirilmiştir.

Bugüne kadar söylenenlere ne yazık ki Hükümet olumlu yaklaşımında bulunmamış, gerekli girişimleri yapmamıştır. Ancak şu anda karşımıza çok somut bir belge gelmiş bulunmaktadır. Bu da Meclise bağlı olan ve devletimizin mali denetim organı olan Sayıştay'ın raporudur. Önergemizde kısa başlıklarla söylediğimiz gibi bu Sayıştay'ın geniş raporunda Toprak Ürünleri Kurumu hakkında kesin bir dille suçlamalar yer almaktadır. Örneğin tahsisatların açıldığı, yetkilerin açıldığı, bütçe geleneklerine uygulanmadığı, patates ihracatına gerekli özenin gösterilmediğini, hatta ve hatta çok önemli olan ve milyarlarca varan ihalelerde gerekli titizliğin yönetim kurullarınca ve yöneticilerce gösterilmediği açık ve net biçimde vurgulanmaktadır. Sayıştay Raporu 1986 sonuna kadardır. 1987 ve 88 yılı içerisinde de en azından bizlere, Toprak Ürünleri Kurumu hakkında çok çeşitli yeni ithamlar iletilmiş bulunmaktadır. Bunlar pek tabii ki Sayıştay Raporu içerisinde yoktur. Sayıştay'ın yeni bir denetime girişmesi beklenmeden bu konu geçmiş iddiaları da ele alınıp, detayla araştırılacağı bir komitede, Meclisin bir özel komitesinde görüşülmesi gerekir.

Değerli arkadaşlar; konuyla ilgili Sayıştay'ın bulgularına ve bizim kendi elimizdeki dokümanlara için bu safhasında girmek niyetinde değiliz. Çünkü Hükümetin, Hükümete mensup milletvekillerinin Önergemize sıcak yaklaştığını öğrenmiş bulunuyoruz. Bu konuda Hükümete mensup, iktidara mensup milletvekillerinin de Toprak Ürünleri Kurumu hakkında Meclisin enine boyuna araştırma yapması için komite oluşturulmasına olumlu oy vereceklerini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu da bizi gerçekten memnun etmiştir. Ancak bu kadarıyla da bu kürsüden söylemekle yine de vükümlüydük.

Onergemize olumlu oy verileceğini öğrendik. Komitenin oluşturulması ve araştırmanın yapılması yeterli değildir. Araştırma yapıldıktan ve Meclis nihai sonuçlara ulaştıktan sonra BRT raporunda olduğu gibi rapor bir kenara atılmamalı, kesin net yaptırımlar uygulanmalı ve yöneticiler de Meclisin gölgesini, denetimini, Sayıştayın denetimini ve devletin diğer denetim organlarının gücünü daimi üzerinde hissetmelidir. Bunu da ayrıca bir temenni olarak getiriyor ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Başka söz almak isteyen?...

Sayın Altınay buyurun.

TICARET VE SANAAHI BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Çatlan be Altınay konuşmayasın.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Nasıl olsa biz de aynı şeyi konuşacaktık.

BAŞKAN - Altınay her zaman konu içinde kalır ve az konuşur.

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayıştay raporunda birtakım saptamalar vardır. Bunların başında yasa ile belirlenen görevler aşılmıştır. Hesaplar Kurum faaliyetlerinin tümünü yansıtmamaktadır. Tahsisat aşimleri gözlenmiştir. Bütçe prensiplerine uyulmamıştır. Bütçe aşimleri vardır. Patates ihracatında gerekli özen gösterilmemiştir. İstismara açık ve gelir kaybına yol açan işlemler yapılmıştır. İhracatla ilgili olarak yapılan ödemelerle ihalelerde yeterli titizlik gösterilmemiştir. Patateslerin erimesi sonucu torba başına düşen net gelir azalmıştır deniyor ve birtakım örneklerle bu iddiaları kanıtlıyor.

Bu gerçekler ışığında bir Meclis Araştırması açılmasından başka yol yoktur. Bu Meclis Araştırması açılmalıdır ve süratle tamamlanmalıdır. Çünkü bu araştırmalar ışığında

belki yok olmakta olan bir üretim yeniden devam etme olanağı belki bulur. Çünkü değerli arkadaşlar; geçen yıla oranla üreticilerin tohum talebi giderek çok azalmıştır. 600-500 tonlara düşmüştür. 500-600 ton tohum ithali kolay değildir. Bir temel üretim malı, bir temel tüketim maddesi yok olabilir. Süratle bunun sonuçlarını almamız ve belki üreticilere üretim kapısı açılabilir. Kaldı ki üreticiler tohum yazılmasında iki de koşulları vardır. Birincisi; tatminkâr bir tavan fiyat, ikincisi ise; hastalıklı tohumların süratle sonuca götürülmesi.

Geçtiğimiz yıl bütün bu olanların dışında köylüye hastalıklı tohum verilmiş ve birçok üretici iflâs ettirilmiştir. Bütün bunlar araştırılacaktır. Yalnız dileğimiz Sayın Ergün Vehbi'nin söylediği gibi BRT'de olduğu gibi olmasın. Meclisin çalışmalarının bir sonucunu görmek istiyoruz. Bir de yine hatırlatayım, kuzu ihale araştırması gibi de olmasın. Çünkü o konuda da zamanında bu araştırma sonuçlandırılmadı ve atı alan Üsküdar'ı geçti.

Toplumcu Kurtuluş Partisi olarak görüşlerimizi Araştırma Komitesi kurulduğunda oraya götüreceğiz ve öneriye lehinde oy kullanacağız. Saygılar sunarım.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) - Sayın Başkan; müsaade eder misiniz geleyim efendim?

BAŞKAN - Buyurun.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Önerenin aleyhinde oluyor bu da. Aleyhinde olacak ama oy vereceğim.

Oldürdü bizi, sürprizi kaybetti yani.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Biz yine sizden biliyoruz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ha, tabii.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Toprak Ürünleriyle ilgili olarak müteaddit defalar buradan gündem dışı ve soru önergeleriyle karşılaştık ve bu kürsüden yine bu vesileyle onlara cevap vermeye çalıştık. Sayıştay'ın raporunun yazımından sonra, zaten Toprak Ürünleri Kurumu aleyhinde olan birtakım görüşler bu Sayıştay Raporundan da cesaret alarak daha çok güçlenmiş ve kamuoyunu biz inanıyoruz ki yanlış yönde yönlendirmiştir. Ancak Bakanlığımız icraatından bu Meclise olduğu gibi halkımıza da sorumludur. Bunun bilinci içindedir. Yanlış dahi olsa halkın büyük kesimine etki altında olan Toprak Ürünleri Kurumunun aleyhindeki rüzgarları karşılamak içindir. Daha doğrusu kafalarda böylece beliren sorulara cevap verebilmek için biz Bakanlık olarak inandığımız için, yaptığımız icraatı ortaya dökmekten hiç çekinmediğimiz için, Bakanlık olarak Toprak Ürünleri Kurumu aleyhine verilen bu Meclis Araştırma Önergesine...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Aleyhinde değil efendim, hakkında.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Hakkında. Ne dedim ben?

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Aleyhinde dediniz.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Aleyhinde dedim. Düzeltiyorum. Hakkında verilen bu Meclis Araştırması Önergesini benimsiyoruz.

Değerli arkadaşlarım; soruşturma sonunda herşey ortaya çıkacak. Ancak şunu ifade edeyim, özellikle bu iki seneden beri takip edilen satışın şu gördüğünüz protokol ve altındaki imzalar doğrultusunda üreticilerin isteği doğrultusunda ve üreticilerle beraber yapıldığını size bu protokol gösterecektir, göreceksiniz komisyonca. Ve söylendiği gibi Toprak Ürünleri Kurumunun özellikle seyahatlerde kurumların %20'sini-%30'unu götüren artmalarda bulundu şeklindeki iddiaların da yanlış olduğunu göreceksiniz.

Size şimdiden şunu söylemek istiyorum. 1986, 87 ve 88'de Toprak Ürünleri marifetiyle yapılan bu satışlarda seyahatler vasıtasıyla, seyahatler karşılığı harcanan paraların 86'de 25,000, 87'de 22,000 ve ayyuka çıkan şikayetler 88'de 20,000 Sterlin olduğunu ve her geçen sene düştüğünü söylersem inanır mısınız? Bunları da göreceksiniz. Ve Sayın Altınay'ın dediği gibi İngiltere'de 48 Türk Lirasına değil patatesin...

MEHMET ALTINAY (Gazi Mağusa) (Yerinden) - 10 Sterlin tonu dedim ben.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Söyleyim, sen istersen çarp şimdi ben yapmayacağım. Torbasının 4,5 ve 5 Sterlin satıldığını ve neticede kilosunun 600 liranın üstünde satıldığını göreceksiniz. Ve sanıyorum önergeyi verdiğinizde üzüleceksiniz.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) (Yerinden) - Sayıştay üzülecek.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ama gördükten sonra belki sonunda sevineceksiniz. Sayıştay kendine düşen görevi yapmaya çalışmıştır. Ama Ergün Bey size burdan söyleyim Sayıştay da duyabilir. O raporda asla kesin ifade yoktur Sayıştay'ın. Sayıştay kesin olarak mahkemeye verilmesini isteyebilir, yasası böyledir. Böyle bir ifadeye raporda rastlayamazsınız. Yanlış mı benim söylediğim?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Biz de onun için Meclis önce araştırsın dedik Sayın Bakan.

AYTAÇ BEŞEŞLER (Devamla) - Ve biz gönlümüz rahat olarak diyoruz ki Sayıştay Raporu birtakım görüşümden, inancındayım, doğrultusunda değil, kesin olarak başka müesseselerde olduğu gibi Toprak Ürünleri Kurumu hakkında Savcılığa yazı yazmakla ancak raporlar tanzim edilir iddiasındayız. Bunun da böyle olmadığını göreceksiniz. Ve uzatmamak için gönül rahatlığıyla şunu söylemek istiyorum. Biz bununla Sayın Başbakan'dan tabii görüş alarak, görüşümüzü ona aktararak onun bilgisi ve müsaadeleriyle iktidar grubu olarak bu önergeye olumlu oy vereceğiz. Hepinize teşekkür ederim.

OZKER OZGUR (Lefkoşa)(Yerinden)- Neyinize oldu acaba?

BAŞKAN - Efendim, Hükümet adına Sayın Bakan söz almış ve o da lehine konuşmuştur.

Sayın milletvekilleri; Önerge uyarınca, Meclis araştırması açılıp açılmamasını oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliğiyle kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; bu kararınız uyarınca Meclis Araştırması açılmasına karar verilmiştir. İşlem kısaca şöyle olacaktır:

"Genel Kurulca karar verilmesi halinde Meclis Araştırmasının yürütülmesi görevi, genel kurallara göre seçilecek bir Özel Komiteye verilir. Bu Komitenin üye sayısı, Danışma Kurulunun önerisi üzerine Genel Kurulca saptanır"ve devam eder 120'nci madde. Dolayısıyla bunu, hafta başında bu işlemi yapıp, Salı günkü Genel Kurula Komitenin oluşmuş şeklinin onayını alacaktır.

Sayın milletvekilleri; gündemimizin V'inci kısmı da tamamlanmıştır. Şimdi VI'nci kısma, Görüşülecek Tasarı ve Önerilerle, Komitelerden gelen Diğer İşlere geçiyoruz. Bu kısımda yer alan ilk altı Tasarı, İçtüzüğümüzün 47'nci maddesi kurallarına göre, Komitelerin.....

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşur.)

Sayın milletvekilleri; Görüşülecek Tasarı ve Önerilerle Komitelerden Gelen Diğer İşlere geldiğimizde, 47'nci madde kurallarına göre Tüzüğümüzün komitelerin oluşumundan sonra, bir haftalık bekleme süresi tamamlanmamış olması nedeniyle görüşülemeyeceğinden ilk altı Tasarı, şimdi son sırada yer alan Serbest Liman ve Bölge (Değişiklik) Yasa Tasarısıyla, Ekonomi, Maliye Bütçe ve Plan Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporuna gelmiş bulunuyoruz. Onun görüşülmesine geçeceğiz. Sayın Komite Başkanı lütfen Raporunuzu takdim eder misiniz?

EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKANI
AHMET AKAR - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

CUMHURİYET MECLİSİ EKONOMİ, MALİYE, BÜTÇE
VE PLAN KOMİTESİNİN SERBEST LİMAN VE BÖLGE
(DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISINA (Y.T.No:
250/3/88) İLİŞKİN RAPORUDUR

Komitemiz, 23 Şubat, 23 Haziran ve 12 Ekim 1988 tarihlerinde yapmış olduğu toplantıda SERBEST LİMAN VE BÖLGE (Değişiklik) Yasa Tasarısını sunuş gerekçesi ışığında ve yetkililerin vermiş olduğu bilgiler çerçevesinde görüşerek çalışmalarını tamamlamıştır.

Komitemiz, "Kısa isim" yan başlığı altındaki 1'nci maddeyi aynen ve oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Esas Yasanın 2'nci maddesinin değiştirilmesini öngören Tasarının 2'nci maddesi yapılan teknik ve biçimsel düzenlemeyle birlikte oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Esas Yasanın, 3'ncü maddesinin değiştirilmesini öngören Tasarının 3'ncü maddesini Komitemiz, Serbest Liman ve Bölge sınırlarının Bakanlar Kurulu Kararı ile değiştirilmesini uygun bulmadığından oybirliğiyle tasarıdan çıkarmış ve ondan sonra gelen maddeleri yeniden sayılandırmıştır.

Esas Yasanın 4'ncü maddesinin değiştirilmesini öngören Tasarının 3'ncü madde olarak yeniden sayılandırılan eski 4'ncü maddesi teknik ve biçimsel düzenlemeye tabi kılarak (1)'nci fıkrayı iki ayrı bent halinde düzenlemiş (2)'nci fıkrada ise atıf yapılan yasaların açık isimleri ile esas ve değişiklik sayıları da yan tarafa yazılarak sözkonusu madde oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Komitemiz, Esas Yasanın 11'nci maddesinin değiştirilmesini öngören Tasarının 5'nci maddesi ile; 14'ncü maddesinin değiştirilmesini öngören Tasarının 6'nci maddesini kadroların borem ve özlük haklarının Yasa ile belirlendiği ve bunların tüzükle belirlenemeyeceği görüşüyle söz konusu maddeleri Tasarıdan oybirliği ile çıkarmış ve ondan sonraki maddeleri yeniden sayılandırmıştır.

Esas Yasanın, 17'nci maddesinin değiştirilmesini Öngören, Tasarının 4'ncü madde olarak yeniden sayılandırılan eski 7'nci maddesini maddeye açıklık getirilmesi amacıyla yeniden düzenlenmiş ve oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komitemiz, Esas Yasanın 18'nci maddesinin Yasadan çıkarılmasını Öngören Tasarının 5'nci madde olarak yeniden sayılandırılan eski 8'nci maddesini oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Esas Yasanın, 19'ncü madde olarak yeniden sayılandırılan eski 20'nci maddesinin değiştirilmesini Öngören Tasarının 6'nci maddesi olarak yeniden sayılandırılan eski 9'ncü maddesini oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Esas Yasanın, 24'ncü madde olarak yeniden sayılandırılan eski 25'nci maddesinin değiştirilmesini Öngören ve Tasarının 7'nci maddesi olarak yeniden sayılandırılan eski 10'ncü maddeyi Yasa tekniği gereğince atıf yapılan yasaların esas ve değişiklik sayılarını yan başlık altına ekleyerek ve maddeye biçimsel düzenleme yaparak maddeyi oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Esas Yasanın 25'nci madde olarak yeniden sayılandırılan eski 26'nci maddenin değiştirilmesini öngören Tasarının 8'nci maddesini, biçimsel düzenlemeye tabi tutmuş ve teknik yönden gönderme yapılan yasaların da esas ve değişiklik sayılarını yan tarafa ekleyen Komitemiz sözkonusu maddeyi oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komitemiz, Esas Yasanın 28'nci madde olarak yeniden sayılandırılan eski 29'ncü maddenin değiştirilmesini öngören Tasarının 9'ncü maddesini yapmış olduğu biçimsel düzenlemeyle birlikte oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komitemiz, Esas Yasanın 33'ncü madde olarak yeniden sayılandırılan eski 34'ncü maddenin değiştirilmesini öngören Tasarının 10'ncü maddesini yapmış olduğu biçimsel düzenlemelerle birlikte oyçokluğuyla kabul etmiştir.

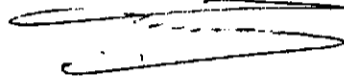
Komitemiz, Esas Yasanın 3'ncü maddesine ekli 11'nci Cetvelin değiştirilmesini öngören yeni 11'nci maddeyi ekte sunulan 1'nci Cetvelle birlikte oyçokluğuyla kabul etmiş ve yürürlüğe giriş maddesini 12'nci madde olarak yeniden sayılandırmıştır.

Komitemiz, Tasarının yürürlüğe giriş maddesini düzenleyen 12'nci maddeyi Esas Yasanın "Vergi bağışıklığı" yeni başlığı altındaki 17'nci maddesinin 1988 vergilendirme yılı başından başlayarak uygulanmasını sağlamak amacıyla iki fıkra halinde düzenleyerek sözkonusu maddeyi oyçokluğuyla kabul etmiştir.

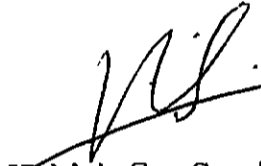
Komitemiz, Tasarının tümünü oyçokluğuyla kabul etmiştir.

Komite üyelerinden Sayın Ergün Vehbi, Tasarının maddelerine ve tümüne ret oyu kullanmıştır.

Komitemiz Tasarınının Rapor ışığında değerlendirilerek
kabulünü oyçokluğuyla Genel Kurula salık verir.

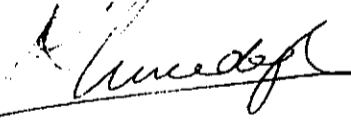

Ahmet Akar
(Başkan)

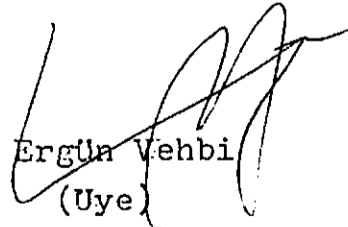
Vehbi Z. Serter
(Başkan Vekili)

Mehmet Altınay
(Uye)
(Toplantıya katılmadı)

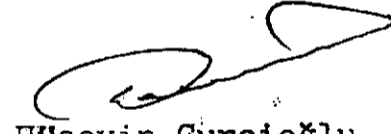

Mustafa Hacıahmetoğlu
(Uye)

Salih Usar
(Uye)
(Toplantıya katılmadı)

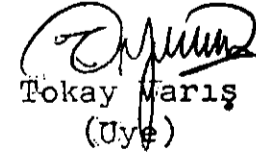

Ergül Vehbi
(Uye)

Hüseyin Gurcioğlu
(Uye)

Erdal Süreç
(Uye)
(Toplantıya katılmadı)

Tokay Varış
(Uye)

GENEL GEREKÇE

KKTC'de ekonomiyi canlandırmak, yatırımları hızlandırmak, istihdam ve döviz girdileri ile yabancı sermayeyi ülkeye cezbetmek, yeni teknolojik gelişmeleri ülke üretim alanlarına yansıtmak ve komşu ülkelerdeki serbest bölgelerle rekabet ortamını yaratmak ve uygulamadan doğan aksaklıkları da gidermek amacıyla yönelik olarak, 5 Nisan 1983 tarihinde ve 23 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 26/83 sayılı " Serbest Liman ve Bölge Yasası"nın bazı maddelerinin değiştirilmesi veya yeni maddeler eklenmek suretiyle yenilenmesi uygun görülmüştür.

4 Ocak, 1988

- 349 -
SERBEST LİMAN VE BÖLGE (DEĞİŞİKLİK) YASA TASARISI

MADDE GEREKÇELERİ

- Madde 1** : " Kısa İsim-" olarak ifade edilmiştir .
- Madde 2** : Serbest Bölge'de imalâta yönelik işletmelerin Yaratacakları ek değer (katma değer) dikkate alınması, hesaplanması ile ilgili yöntem ve Serbest Liman tarafından yaptırılan yük elleçleme hizmetlerinin de ödeme yöntemine uygun olabilmesi için yasada ifadesini bulması gerekmekteydi .
- Madde 3** : Serbest Bölge'nin istenen düzeyde ilgi görmesi ve yatırımların artması halinde arazinin yetmesi durumunda gerekli arazinin tahsisine olanak sağlamak.
- Madde 4** : Serbest Bölge'ye yapılacak müracaatların daha ciddi ve tutarlı olmasını sağlamak amacıyla yönelik olarak bu değişiklik yapılmıştır.
Fasıl 116'nın eklenmesi ile ise yasa ticari ünvan ve kollektif, komandit şirket kurulmasına inkân verecektir.
- Madde 5.628\..:** 11. ve 14. maddelerde yönetim birimi olan Müdürlük statüsü değiştirilmek suretiyle cazip duruma getirilmek istenmiştir.
- Madde 7** : 17. madde, gelişen ekonomik koşullar çerçevesinde benzeri serbest bölgelerle rekabet edebilme gücüne kavuşturulmak amacıyla yönelik olarak yeniden düzenlenmiştir.
- Madde 8** : 18. madde 17. madde ile ilgili olduğundan ve 17. madde de tümü ile değiştirildiğinden esas yasadaki çıkarılmıştır.
- Madde 9** : 20. maddeye ise uygulamada görülen aksaklıklar nedeniyle bazı eklemeler yapılmak suretiyle yeniden değiştirilmiştir.
- Madde 10., 11., 12. ve 13:**Esas Yasanın 25., 26., 29. ve 34. maddelerine yapılacak değişiklikler Ekonomik yönden gerek Serbest Liman ve Bölge Yönetimine, gerekse Ülke ekonomisine yapılacak katkıları artırıcı nitelikte değişikliklerdir.

BAŞKAN - Sayın Bakan teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının tümü üzerinde söz isteyen?... Sayın Ergün Vehbi ve Sayın Erdal Süreç. Buyurun Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, değerli üyeler; az önce gündem dışı konuşmalara Ulusal Birlik Partisinin Sayın Bakanları sosyal devlet anlayışının hükümet katında ne kadar güçlü olduğunu vurgulamaya çalıştılar ve muhalefetten çok daha öteye olduklarını kanıtlamaya çalıştılar. Gerçek nedir? Gerçek bugün fakir insanlara işte fakara parası olarak 30-40,000 Lira düzeyinde para verdikleridir. Gerçek odur ve güneş balçıkla sıvanmaz. Ancak Sayın Adaoğlu da, Sayın Erbilen de bütün yaşlılarımıza, 65'i geçmiş olan bütün insanlarımıza emeklilik hakkı sağlayamayacağımıza göre, Devletimizin böyle bir olanağı olmadığına göre, işte çok muhtaç durumdaki fakirlere yardım kabilinden bu 30-40,000 lirayı veriyoruz dedi. Doğru tabii, Devlet alacak ki versin. Sizde yok, alamıyorsunuz. Bu doğru. Fakat kimden alacaksınız? Yani vermeniz gereken kesimlerden almanıza zaten olanak yok. Yani bugün memura daha çok vermek mecburiyetindesiniz. İşçiye daha çok vermek mecburiyetindesiniz. Fakir fukaraya, kimsesiz, sahipsiz insanlara daha çok vermek mecburiyetindesiniz. Bunlara vermek için de kazananlardan yani gelir düzeyi yüksek olan kişilerden gerek şahsi gelir vergisi şeklinde, gerek büyük şirketlerden kurumlar vergisi şeklinde alacaksınız ki sosyal devlet anlayışına uygun olarak fakir fukaraya verebilirsiniz, hatta böyle sadaka niyetine fakir fukaraya 30-40.000 lira para değil, onu Sayın Erbilen'in vermeyi ben de arzularım dediği tüm halkımızı kapsayacak bir sosyal güvenliği getirmeliyiz.

Yani, eğer Anayasada lafzını bulan sosyal devlet anlayışını gerçekten kabul ediyorsanız, bir yandan alacak, bir yandan ikinci dağıtımını yaparak, gelirden sosyal adaleti ve dengeyi, gelir bölüşümünde dengeyi sağlayacaksınız. Sosyal devlet anlayışının temeli budur. Şimdi ikrar ediyorsunuz, geliyorsunuz, diyorsunuz ki yok ki verelim. Doğru. O zaman, işte kazananlar, işte her ay milyarlarca Sterlinlik gemi yükleyerek bu memlekete mal getirip bunu birkaç ay içerisinde çevirip kâra dönüştürenler meydana. Gideceksiniz, bunlardan alacaksınız. Oysa son yıllarda Ulusal Birlik Partisi ağırlıklı koalisyon hükümetinin "Yıkım Paketi" çerçevesinde yaptığı uygulama bu mu?

EŞBER SERAKINCI (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Gene "Yıkım Paketi".

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Sayın Serakıncı, sanki bu "Yıkım Paketi" yani, dönem değişti de ortadan kalktı gibi bir hava yaratmaya çalışıyor.

EŞBER SERAKINCI (Devamla)- İllallah.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Oysa yıkım paketi uygulanıyor. Bu bir süreçtir. Bu bir günlük bir olay değil ki.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Milyarlık yatırımlar da başladı ama.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Efendim?

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Karayolları, havayolları, deniz yolları, hepsi başladı. Telefonlar.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Evet, bazı yatırımlar gerçekten başladı. Mağusa yolu üzerindeki o acaip, tuhaf, garip, 90 dereceelik, anayol üzerindeki 90 dereceelik köşeler kırılıyor,

birtakım makinalar çalışıyor, fakat Sayın Maliye Bakanının bize verdiği uygulama sonuçlarına bakıyoruz. O para nerden çıkıyor, ne kadar harcanıyor, kaç para gidiyor, bunu nasıl ihale ediliyor, hiç birşey yok. Elbette yok. Bilinmiyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Anavatan ...

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Geliyor dediniz Sayın Adaoğlu. Ama, ne kadar geliyor, nasıl geliyor, nasıl harcanıyor, kim harcıyor bu parayı? Ve sonradan, bu harcanan paralar tekrardan dönüp nereye gidiyor, bilemiyoruz, Sayın Maliye Bakanı da bilgi vermiyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Armağanın hesabı mı sorulur efendim? Onlar bir armağandır bize.

BAŞKAN - Sayın Adaoğlu, bırakın konuşsun efendim. Zamanımız kısıtlıdır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Biz bakıyoruz, bize gelen uygulama sonuçlarına bakıyoruz. Anavatanın vermeyi taahhüt ettiği, bir yılda vermeyi taahhüt ettiği yatırımlara dair 57,000,000,000 liralık bütçe kaleminden sadece 7,000,000,000'ı tahakkuk etmiş. Onuncu ayın sonunda 57,000,000,000'in sadece 7,000,000,000'ı tahakkuk etmiş. 50,000,000,000 açık. Bir de borçlanma diye bir kalem konmuş. O da 42,000,000,000. 42,000,000,000'ı nerden bulacaksınız dediğimizde, Maliye Bakanı bütçe kalemlerinde, borçlanacağım dedi. İç borçlanma olmayacağına göre onu da, Anavatandan, yani Sayın Adaoğlu'nun

dediği gibi borç kredi olarak bekliyordu Ziraat Bankası kanalıyla. 42,000,000,000'dan da onuncu ayın sonunda sıfır kuruş yok. Birşey almadınız. Peki, 42,000,000,000'ın karşılığında, 57,000,000,000'ın karşılığında geçen yılki bütçeye de, birtakım harcamalar kondu. Hangileri yapılmadı acaba? Ancak, memleketten, memurdan, işçiden, esnaftan, köylüden toplanan 70,000,000,000'lık yerel gelirler var ve görüyoruz ki, bu yerel girdiler, gelirler de şu anda yaptığınız tahsilatlarla bütçemizi karşılamaktan çok çok uzak. Borçlanma kalemlerini alamıyoruz. 42,000,000,000 net açık var. 57,000,000,000'dan da sadece 7,000,000,000'ın harcadığına dair elimizde belge var. Belki bilinmeyen bazı harcamalar Ankara'da yapılmaktadır da, sene sonunda Sayın Maliye Bakanı onları da getirecektir. Onu da ben size şöyle kendi gönlümden bir 10,000,000,000 olarak vereyim, 40,000,000,000 da ordan geriye kaldı. 82,000,000,000 açığınız var. Bunu bir yerden bulmanız lazım, kapatmanız lazım. Harcama yapabilmek için, yatırım yapabilmek için, kalkınmayı sağlayabilmek için bunu bir yerden bulmanız lazım. Nerden bulacaksınız? Borçlanma yok. Alamıyorsunuz. Türkiye'nin taahhüt ettiği yatırımların ancak %30'luk bölümü, artık bu gelecek haline geldi. O karşılanmaktadır. Geri kalan %70'i açık olarak gidiyor. Demek ki, gelir vergilerine servet vergilerini, o çok kazananlara yönelmeniz ve daha çok şirketlerden, büyük şirketlerden ve çok kazananlardan daha çok yerel gelir temin etmeniz. Bir de tabii, bizim önerilerimiz, kamu iktisadi kuruluşlarını canlandırıp, onlardan da kaynak yaratmanız gerekir.

Oysa uygulamalara bakıyorum tam tersi bir tutum içinde iktidar. Ne yapıyor? Kurumlar vergisini bir kaleme, bir çırpıda düşürüyor, azaltıyor. Yani asıl vergi alınması gereken kesimlere vergi bağışlanıyor. İşte önümüzdeki Yasa Tasarısı da buna paralel, bunun benzeri bir uygulama. Nedir getirildi ve yapılmak istenen nedir? Niye böyle süratle devreye sokuldu ve Meclisimizin ilk oturumunda, hemen ilk oturum olarak sayıyorum yani yasa görüşülmesine gidilen ilk oturumunda hemen ele alınması sağlandı. Nedir bu Yasa Tasarısı? Bu Yasa Tasarısına bakıyoruz yine eski uygulamalara paralel vergi bağışlama Yasa Tasarısı. Yeni bir vergi bağışlama Yasa Tasarısıyla karşı karşıyayız. Ne oldu? Geçen Meclis birleşiminde komisyonlar oluştu. Öğleyin yemek vaktinde komisyonlara gidildi. Başkan ve başkan yardımcıları seçildi. Halen komisyonların oluşumu tartışmalıdır. Yeni tedbirler alınması, yeni oluşumlara gidilmesi lazım. Ancak buna rağmen büyük bir süratle o gün öğle yemeğine yakın oluşan Ekonomi, Maliye, Bütçe Plân Komitesi nerdeyse olağanüstü bir toplantıya çağrıldı ertesi gün saat 10.00'da gelin, ne görüşeceğiz? Serbest Bölgede şirketlere, Asil Beyin Unipack'ına...

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Yeni patron.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Asil Beyin Unipack'ına vergi bağışıklığı getiren Yasa Tasarısını görüşeceğiz, gelin acele. Şeker suya düştü hemen, hemen. Komite kuruldu ertesi günü. Yetiştiremedik gittik ne oluyor nedir, niye bir hafta on gün, bir ay daha gecikse bu vergi bağışlama dünya mı yıkılır? Hayır hemen.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Zaman en kıymetli metadır.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Salı gün süratle UBP'li arkadaşların oyuyla Komisyondan geçti, derhal hemen süratle gündeme alındı. Zaten Pazartesi'nden Cuma günkü bugünkü Meclis oturumu da hesaplanmış. Öğleden sonra 2'ye niye alındı diye çok düşündük. İşte bu Yasacığı, bu basit küçük Yasacığı şöyle bir kalemde geçirelim diye Meclis de bugün toplanmış. İşte olay. Peki getirilen nedir?

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Hükümet ne kadar hızlı çalıştığını gösterir bu.

İÇİŞLERİ, KOYUŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Araştırmaya yardımcı olmak içindir.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Evet Komitenin oluşturulması için.

Değerli arkadaşlar; bu o kadar küçümsenecek bir olay değil. Bu Serbest Bölge ve Liman Yasası zaten baştan aşağıya sakat, olumsuz, ülkeye yarar yerine senelerdir zarar getiren, beş senedir zarar getiren bir yasa. Bunda bu şekilde küçük tadilatlar yaparak vergi bağışıklıkları getirerek o bölgeyi iflah etmek mümkün değildir. Beş senedir bu uygulama sürmektedir. Beş senedir bu devlet habire oraya yatırım yapmaktadır. Altyapısına, elektriğine, limanına, konvansiyel limana, doldu, büyük bir bölümünü bu insanlara verdik. Ne oldu? Sonuçta ne oldu? Sonuçta bazı İsviçre firmaları geldi, Suidi Arabistan'a ivedi ihtiyaçları için tahıl ambalajladı.

Voleyi verdi, devleti çaldı, çekti gitti. Başkaları geldi. İşçiye olan döviz borçlarını, devlete olan döviz borçlarını ödemedi, o da çekti gitti. Beriki geldi, binayı aldı, ikinci el, hurda denebilecek nitelikte makinaları da kredili İngiltere'den getirtti, koydu. Cypfruvex'e karton kutu satmaya başladı. Başka neler oldu? Samsun Kulübü Başkanı Hasbi Mentegoğlu, buranın kokusunu aldı, elbette, tabii ki, burdaki bazı şirketlerle de ilişki içerisindedir. Onlara da para yedirmiştir. Hollanda'ya yolladığı bozuk konservelerin, hayali ihracatı karşılamak üzere Hollanda'ya, Danimarka'ya yolladığı bozuk konserveler, Avrupa'da reddedilince, zaten onların satılması sözkonusu değil, önemli olan paranın karşılığının, kara paranın karşılığının Türkiye'ye gitmesidir. O bozuk konserveler de kutularla limana getirildi, indirildi ve devletimize dert oldu. Yani bizi ...

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- KKTC çöplük yapıldı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Bize 1983 yılında şu kürsüden bir hafta süreyle iktidara mensup, Ulusal Birlik Partisine mensup milletvekillerinin olacağını söylediği hiçbir şey gerçekleşmedi. Tam tersine, bizim söylediğimiz hepsi, adım adım oluştu.

ISKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Sizin olacağını söyledikleriniz de olmadı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Hepsi oldu.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Sizin olacağını söylediğiniz de olmadı.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Sayacağım. Sayacağım bakalım hangisi oldu, hangisi olmadı.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla)- Hani, kadın ticareti olacaktı, bilmem ne olacaktı?

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Kadın da getirdiler memlekete.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Sen bilardo salonuna gitmezsın galiba Adaoğlu.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Ne var bilardo salonunda?

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Tabii, kadın ticaretinin illâ ki serbest bölgenin içerisinde olması sözkonusu değil. Dışarda da ne olup bittiğini de araştırarak gücümüz yok.

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Bakan araştırırsın.

ERGÜN VEHBİ (Devamla)- Ama, bu memlekette de birtakım şeylerin doğduğu, ahlâk bozukluklarının her yere kadar uzandığı da bir gerçek, yadsınamayacak bir gerçek, güneş balçıkla sıvanamaz. Hangi boyutta olduğunu da varsın Hükümet araştırırsın. Şimdi, sayıyorum. Ne deniyordu bur kürsüden? Serbest bölge, bu memleketin umudu, hatta o zamanlar bütünü serbest bölge olacaktı. Hiç, isteyen gelsin, isteyen gitsin, ne vergi, ne hesap sorma, ne denetim, Singapur olacağız, Taywan olacağız dendi. Neyse ki o zaman nasıl olduysa bunu kısıtlamak ve belli bir bölgede denetleme kararı alındı ve Mağusa'nın, konvansiyonel limanın bir kesimi bu serbest bölgeye ayrıldı. Ne dendi. Efendim, bu bölgeye dünyanın en meşhur bankaları gelecek, şube açacak, eee sonra? Sonra efendim, Avrupa'da Andora var, Lihtenstane var, falan, bunlar gibi, serbest memleketler gibi oralarda yerleşen bu bankalar oraları ihya edecek. Döviz akacak. Dünyanın dört bir tarafından

petrol dövizleri, petro-dolarlar akacak, kara para akacak, tahılın parası akacak ve orda, bu paranın işlemlerinden dolayı Kıbrıs Türkü ihya olacak bir. Birincisi söylenen buydu. Bankalar gelecek şube açacak ve orası döviz ticaret merkezi olacak ve Hong-Kong'la rekabet edeceğiz. Beyrut da az, yine bize burdan o söylendi. Beyrut falan az geliyordu, yani kıyas kaldırmaz. Biz, Hong-Kong'la bu konuda kıyas yapacağız. Oldu mu? Beş yıl geçti üzerinden. Bir, iki kapkaç banka, bir, iki şubecik, filan açtı, bazı numaralar çevirmeye çalıştı ama hiçbir şey olmadı. Olanlar bellidir. Bu bir. İkincisi yatırım yapılacak o zaman. Şimdi aynen söyleniyor. Şimdi bakıyoruz, gerekçe, yani ilâ nihaye verginin bağışlanmasının gerekçesi. Vergiyi, eskiden beş yıl bağışladık. Şimdi kaldırıyoruz hepsini. O şirketler korkmasın, ürkmessin, kazançlarını da, ne diyor, yatırsın. Bakın gerekçeye. Genel gerekçe. Okuyorum. Hükümetin gerekçesi bu yasayı getirirken.

"KKTC'de ekonomiyi canlandırmak, yatırımları hızlandırmak, istihdam ve döviz girdileriyle yabancı sermayeyi ülkeye cezbetmek, yeni teknolojik gelişmeleri ülke üretim alanlarına yansıtmak ve komşu ülkelerdeki serbest bölgelerle rekabet ortamı yaratmak." Bu amaçta, bu mevcut Yasada doğan aksaklıkları gidermeye çalışıyor. Şimdi, bunlar aynen o zaman da bize söylenmişti burda. 1983 Mart'ında. Mart'ının sonuna doğru. Serbest Liman Ve Bölge Yasası görüşülürken aynı şeyler söylendi. Birincisini söyledik. Bankaları anlattık. Döviz girdilerini, şimdi geleceğim, anlatacağım.

Yatırımlar, birkaç yatırımcı geldi. Hurda demirleri getirecek, profil demir çekecek, profil mi, inşaat demiri mi ne çekecek, uzun süredir hurda makineler orda yattı. En sonunda bir baktık ki, acaip, tuhaf bazı gemilerin demir tozları getirmeye başladı.

Radyasyonlu, zehirli demir tozları. Bu demir tozları ne? Efendim; eğer müsaade ederseniz, eğer bu demir tozları girerse, bu demir tozları o kadar kıymetli ki serbest bölgede bunlar işlenecek, eritilecek, altın mübarek altın sanki, altın. İşlenecek, eritilecek, dökülecek, hatta Kıbrıs Türklerinin ihtiyacı olan demir karşılandığı gibi bölgeden ihracat da yapılacak. Size eğer müsaade ederseniz bu tozları biz sokarsak şu kadarlık yatırım söz veriyoruz, şu kadar fabrika kuracağız, şu kadar daha işçi çalıştıracacağız. Gelen yatırımcı bu. Birisi Hasbi Ağa Samsun Sporun hayali ihracat şampiyonu Hasbi Ağa, ötekisi de Avrupadan topladığı radyasyonlu veya pis artıkları getirip oraya boşaltmaya çalışan büyük yatırımcılar. Yatırım bakımından gelen bu. Sanırım diğer bir konu da işçi çalıştıracak ve işsizlik önleneyecek.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Nova diye bir şirket daha geldi Ergün arkadaş, o da geldi ve kapatıp gitti.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - O da kapattı, gitti. Tabii şimdi kapatıp gidiyorlar dediğimiz zaman da işte onun için diyor yani kapatmasınlar, onun için, onları kurtarmak için bu Yasa Tasarısını geçiriyoruz. Tabii hiç alakası yok. O serbest bölgeye tamamen voleyi vurmak için. Gelirler giderler, gelirler giderler, kap-kaç bir yer. Denetim yok, kontrol yok.

İşçi dövizle ödenecek dendi. Devletin kasasına işçiler için yatırılacak olan dövizler büyük bir ferahlı getirecek dendi, o da by-pass yapıldı. Efendim işçiye döviz karşılığı, bankada döviz karşılığı göstererek Türk parası olarak da ödenebilir dendi. Yasada şimdi onu by-pass etmek için getirilen değişiklikte yenilik de var, tam avanta veriliyor. Yani şimdiye kadar ödemedikleri işçi dövizlerini, kanunsuzluğu yasalastırmak için de madde getiriliyor. Bakın ne diyor?

"Bu Yasada ödenmesi öngörülen mal ve hizmet bedelleri ile maaş, ücret, imtiyaz, kira, vergi, harç, ceza ve benzeri tüm ödemeler Türk Lirası ile ve Kıbrıs Lirası para birimleri dışındaki uluslararası geçerli döviz konvertibilitesi olan yabancı paralarla yapılır.

Ancak bu Yasa kuralları çerçevesinde yapılacak her ödeme ile ilgili dövizin ödemenin yapıldığı tarihteki geçerli resmi döviz kurundan hesaplanma koşulu ile ve dövizin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bankalarında bozdurulduğunun tevsik edilmesi ile sözkonusu ödemenin Türk Lirası olarak da yapılması mümkündür."

Hayda! Bu dövizden de vazgeçiyor dolayısıyla ve bütün uygulamaları da atlıyor. Nedir bunun anlamı arkadaşlar? Orda şirketi olanların hemen hemen hepsinin burda bankaları da var. Bir defa Asil Beyin orda fabrikası var, burda da bankası var. Orda birtakım tüccarların yerleri var, duty-free shoaları var, faaliyet gösterdikleri şeyler var, burda bankaların hepsi büyük ortaklarıdır. Radyo, video ambarları var, duty-free ambarları var, burda bankaların yönetim kurullarındadır. Bunun anlamı nedir? Bunun anlamı şudur:

Açıklıyorum; Sayın Ticaret Bakanı, Sayın Maliye Bakanı da dinlesin. Bugün için döviz bozdurarak mal alma gereği konulan bazı hususlar var. Örneğin bir Londralı buraya geldiği zaman eğer KKTC uyruklu değilse, ev satın aldığı takdirde veya dükkân satın aldığı takdirde döviz ödemek mecburiyetindedir. Dövizle ödediğini tevsik etmek mecburiyetindedir. Nasıl tevsik ediliyor biliyor musunuz? Türk parası ile yine dövizler köşe tefecilerinde, köşe bankacılarında el altından karaborsadan bozduruluyor.

Türk Parası ile mallar satın alınıyor. Ancak herhangi bir ünlü bankamızdan da belli bir komisyon vererek ne kadar isterseniz döviz bozdurduğunuza dair de kâğıt alıyorsunuz ve getiriyorsunuz beyefendilere veriyorsunuz. Tapu da bunu kabul ediyor, Ticaret Bakanlığı da kabul ediyor. Bir Allahın kulu da çıkıp o bankaya gidip gerçek mi, değil mi bu verdiği belge bakmıyor. İddia ediyorum. İsteyen varsa, böyle bir kâğıt isteyen varsa, yani size herhangi bir yükümlülük gelirse filanca konu için şu kadar dövizle ödeme yapma mecburiyeti bunu herhangi bir bankadan istediğiniz miktarda 100,000 Sterlin, 50,000 Sterlin, 200,000 Sterlin için komisyon ödeyerek, yani rüşvet ödeyerek bu kâğıdı alabilirsiniz. O kadar döviz de orada bozdurmanız hiç gerek yoktur. Bunu lalettayın vatandaşı yapabildikten sonra bu komisyonu ödeyerek bu kâğıdı alabildikten sonra bankanın bizzat sahibi olan kişi devlete ordaki işçileri için döviz bozdurduğunu ibraz eden belgeyi haydi haydi sahte bir biçimde, bozmadığı halde, yapmadığı halde getirip teslim edecektir. İşte bunu da, dolayısıyla bu döviz girecek dediğiniz hususu da bu adamlara bu maddelerle bağışlıyorsunuz. Sayın Adaoğlu biraz önce söylüyordu. İşte söyledim, bize söylenen bunlar. Dövizde fiyasko. Bu sene aldığımız bilgilere göre son iki senedir serbest bölgeden giren döviz miktarı düşmektedir, azalmaktadır. Çok cuzzi miktarlara ulaşmıştır. Yani devletin bu bölgeye büyük boyutlarda yatırım yapmasına geçecek herhangi bir döviz girişi yoktur, herhangi bir istihdam da yoktur orda. Yani o bölgeyi limandan ayırıp da memleketin bir parçasını bazı kapkaççılara tahsis etmeye geçecek bir istihdam da yoktur. Bir de üstüne üstlük geliyorsunuz ve eski yasadaki beş yıllık vergi muafiyetini sıfıra indiriyorsunuz. Yani beş yılı bu değişikliklerle beş yılı kaldırıyoruz, bilakaydı hayat şartı ile ordaki şirketlere vergi muafiyeti getiriyoruz. Niçin? Aynı gerekçelerle. 1983'de ne söylendi ise o gerekçelerle.

Hatırlayacaksınız değerli arkadaşlar; 1983 yılında masayı tartışırken bu Mecliste tartışırken o zaman da günün ivedi konusu ne idi? Sayın Asil Nadir'in ordaki şirketi için Unipack için o dönemin parası ile yani 1983 raici ile 145,000,000 lira vergi tahakkuk etmişti, o dönemin. 1983'te 145,000,000 liralık vergi tahakkuk etmişti. O vergiyi bağışlamak için alalacele bu yasa bu kürsüden geçirmeye çalışıyordunuz. Şimdi de muhakkak budur. İşin altında şimdi de herhalde milyarlarca balığ olan artık vergiler sözkonusudur. Çünkü 1983'ten bu yana paranın değer düşüşü hesaplanırsa 145,000,000 liralık verginin aynı miktarda arttığını düşüncelersek bugün için herhalde 2-3 milyarın üzerinde olması gerekir.

FADIL ÇAGDA (Girne)(Yerinden) - Bu kadarcık lütfu çok görme Sayın Ergün Vehbi Kıbrıslı milli Asil Nadir'e.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Beş yıl... Evet ekonominin kumandanına beş yılı tamamlanırken şimdi devlet yine birazcık vergi alacak o yasanın o maddesi ortadan kalkacak alalacele tamamlanmasın diye bu Yasa böyle yangından mal kaçırır gibi getirildi ve bu Meclisten geçirilmeye çalışılıyor.

Sayın arkadaşlar; geçmişte bir Panama Şirketi de bu memlekete geldi ve Girne'nin Kuzey sahillerini istedi. Hem turistik tesisler yapacaktı, hem tavuk çiftliği yapacaktı, hem yüzlerce Holstein Hollanda ineği, Danimarka ineği getirecekti. Besicilik, sığircılık.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden) - Seracılık.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Seracılık yapacaktı, yani Kuzey Kıbrıs'ın ekonomisini ipotek altına alacaktı ve devlet de kendisine çok sıcak bakıyordu. Ama bugün için bir başka tekele, bir başka Panama Şirketi benzerine ilânihaye olanaklar tanıyan hükümetin başında olan kişi o zamanların Başbakanına karşı çıkmış ve hatta ve hatta Osman Örek'in düşürülmesine kadar olay gitmişti Panama Şirketi nedeni ile. O zaman Panama bu memlekette gelip tekelleşecek ve bu memleketi ahtobot gibi sömürecek diyorduk da şimdi koşullar değişti mi? Şimdi nasıl olur da bu memlekette her sahada bir şirkete, yabancı bir şirkete tekelleşme olanağı veriyorsunuz? Serbest bölgeyi tamamen bu şirket artık eline alacaktır. İstedığı gibi at koşturacaktır. Bu olanağı da kendisine verdiğiniz andan itibaren orada, o korsan bölgede dünyanın her yanına kendi avantajlarını sağlayacak girişimlerini yürütecektir. Orda tekelleşecektir. Bakın şunu şimdi söylüyorum. O Unipack'ın yanına artık, o Unipack doğuracak ve bu Poly Peck Şirketi o bölgede de tekelleşecektir. Zaten narenciye sektöründe dilimizde tüy bitti söyledik, söyledik, söyledik. Getirdiniz bu şirketi tekelleştirdiniz. Artık Cypfruvex'ten arada pek sayın dostum Koreli kürsüye çıkarsa bahsedilebilmiştir o kadar, yoksa unutulmuştur. Artık o Cypfruvex'te narenciye üreticilerinin yönetim kurulundaki temsilcisi olan, Hükümet tarafından atanmış kişiler gidip Nadir'lerin patronlarına biyat etmekte, aman sizi başımızdan Allah eksik etmesin diye yazılı notları, metinleri gazetecilerin önünde okumaktadırlar.

FADIL ÇAĞDA (Sirne) (Yerinden) - Unal Akif'i de transfer etti Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Unal Akif'i transfer etti, daha önce Radar Reşat'ı transfer etti, eder etmez de Cypfruvex'in Mağusa'daki pazarı da beraber transfer etti, daha da edecektir. Sayın Cumhurbaşkanımızın pek kıymetli Baş Danışmanını da transfer etti.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Onu da etsin.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Onu da etsin de ekonomik komutanla, siyasi komutan bir arada memleketi müsterek...

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Yönetiyorlar zaten.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Düze çıkarsınlar.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Aladura aladire.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Değerli arkadaşlar;

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Memleketimizi reformcular idare ediyor.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Söylenme be Fadıl, söylenme.

BAŞKAN - Bırakın efendim.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Pazarlığı Cumhurbaşkanı yapamaz.

BAŞKAN - Sayın Çağda.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Adanı bırakın Allahını seversen.

BAŞKAN - Sayın Çağda; kendi milletvekiliniz konuşuyor.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Bakan laf atıyor bana.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Ha! Bu da İdare Amiri.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Şimdi arkadaşlar...

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Burda memleket meselesini görüşüyoruz.

BAŞKAN - Seni kim kontrol altına alacak Sayın Çağda?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Cevap vereceğim tabii. Tövbeler olsun vallahi.

BAŞKAN - Angolemliler değil mi bu defa şey?

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - En büyük hastalık...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bir, iki, üç, dört yahu yeter.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - En büyük hastalık şu küçük ülkemizde bazı şirketleri tekelleştirmekten geçer ve ne yazık ki siz Ulusal Birlik Partisi Hükümetleri buna kapı açmış durumdasınız. Anlatıyorum, serbest bölgeye o hastalık gelecektir, gelmiştir zaten narenciye böyle. Yakında patatese de el atacağını...

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Açıkladı efendim.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Bir şirket açıklamış bulunmaktadır. Toprak Ürünleri Kurumunda olanları görüyoruz ve hakkında araştırmaya gidiyoruz. Aynı şeyler zamanında Cypfruvex için yapıldıydı ölmeden önce, bir hafta haline gelmeden önce aynı şeyler yapılmıştı. Şimdi Toprak Ürünleri Kurumu içinde yaşamaya başladık, süreç çalışıyor. O sahada da bu tekel mutlaka el atacaktır. Turizme tam bir tekelleşme için ta kayalardan başladık, yukarıya buruna kadar gidiyor.

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Patatete yapmadı mıydı Sayın Ergün Vehbi.

ERGÜN VEHBİ (Devamla) - Turizmciler Derneğinin başından istifa eden Aziz Kent hiç şüpheleniz olmasın, göreceksiniz bu tekele kendini teslim etmek mecburiyetinde kalacaktır. Sadece o değil. Nasıl ki bir grafik bürosu derhal satın alınmakta ve şirkete dahil edilmektedir, nasıl ki şirketlerini korumak amacıyla basın el atılmaktadır, tekelleşen şirket yanın öbür gün siyasal erki de elinizden almak için harekete geçecektir.

Bütünleştirebilecek olanlar var pek tabii ki. Bunu arzulayanlar, bunu isteyenler vardır. Ama biz memleketin çıkarı için söylüyoruz ve bu getirdiğiniz yasada bu tekelleşmeye hizmet edecek bir yasa niteliğindedir. Bunun için beş yılı doldurmasın ve süratle yeni tahakkuk edecek vergiler de bağışlansın diye alelacele bu işi sürdürmeye çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım; salt kendi başına istihdam olanağı yaratmış olmak hiçbir anlam ifade etmez. Sayın Asil Nadir'in çıkıp da basın toplantılarında bu memlekete ben yakında, iki sene sonra veya 1992'de 5600 kişi veya 6500 kişi istihdam edeceğim demesi hiçbir anlam ifade etmez. Gerçekten yapsa bile, gerçekten dediği düzeyde istihdam olanağı yaratsa bile devletin salt amacı istihdam yaratmak değildir, salt işsizliği gidermek değildir. İşsizliği giderirken sosyal dengeleri de gözetmek, sosyal adaleti de gerçekleştirmek mecburiyetindedir. Eğer işsizleri ilanîhaye sömürülecekleri birtakım tekelleri onların başına bela ederseniz bu memlekette dengeler çok daha kolaylıkla patlayabilecek noktalara halkımızı mutlaka getirecektir. Sadece istihdam sorununu çözmek yetmez. Zaten çözümü de yalnızca istihdam yaratıyorum diye övünmek hiç kimseye kâr getirmez. Bu memlekette bugün için Dolar bazında çıkıyorsunuz ve diyorsunuz ki işte 2000 Dolara yaklaşıyor ulusal gelirimiz kişi başına düşen, fert başına düşen gelirimiz. Ama bu gelir eğer 4000 Dolara dahi çıkarılsa ve dengesiz biçimde, şimdiki gibi dengesiz biçimde dağılsa hiçbir anlam ifade etmez. Tek başına, şahıs başına düşen milli gelir anlamsızdır. Bu kişi başına düşen gelir veya memleketin ulusal geliri fertler arasında eğer homojen dağılmıyorsa ki bizde süratle gelir dağılımı bazı büyük şirketler, büyük patronlar lehine bozulmaktadır, hiçbir anlam ifade etmez. İşte şimdi yapmaya çalıştığınız budur. Yol kısa iken, daha çözüm yolları varken bu tekellere karşı Hükümet tedbir getirmek mecburiyetindedir. Böyle yasalarla yeni yeni imtiyazlar

vermek bu bahsettiğimiz sürece önleyecektir. Emin olun ki yatırımları daha da durduracaktır. Zaten azaltmıştır, daha da durduracaktır. Gelir bölüştürme daha da kötüleştirilecektir ve başka birtakım sahalarda da yine o kooperatificilik ruhunu, refahın kitlelere yayılma biçimini ortadan daha süratle kaldıracaktır. Bu nedenlerle, bu gerekçelerle Hükümeti Meclisin yasaları görüştüğü ilk oturumunun önüne böyle bir yasa tasarısını getirdiğinden dolayı da protesto eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz. Sayın Süreç buyurun.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Asil Nadir patatese yaptıydı yapacağını zamanında yediydi.

FADİL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden) -Partileri de açık oturuma davet etsinler.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; temenni edelim biraz önce Sosyal Sigortalar konusunu bahane ederek bu kürsüye sıra halinde çıkan Sayın Bakanlar bu Yasa Tasarısının tartışılması sonrasında da kürsüye çıksınlar ve bu konularda vurguladığımız sorunlara yanıt versinler.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Sol felsefe ışığında.

ERGÜN VEHBİ (Lefkoşa)(Yerinden) - Onu Taşkent yapacak şimdi.

ÖZKER ÖZGÜR (Lefkoşa)(Yerinden) - Reform.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Taşkent Bey ihtiyaç duyarsa hazırım.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Çünkü toprak adaleti ve reform diyerek bu kürsüye çıkan Sayın Adaoğlu lütfen vergi reformu olan bu konudaki yaklaşımını da dile getirirse çok memnun kalacağız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Taşkent Beyin ihtiyacı yoktur.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ama heyecanlandı ansızın.

BAŞKAN - Taşkent konuşacak.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Reformcular reformcular.

OZKER OZGUR (Lefkoşa) (Yerinden) - Demin Lenin gibi konuştu.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Transfer etmedi seni.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri;

BAŞKAN - En çok ben teşekkür ettim. Sayın Özgür en çok ben teşekkür ettim kendisine.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Gerçekten çok...

BAŞKAN - İcraatımızı takdim etti.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Hakkı ağabeyinin icraatını yansıttım.

BAŞKAN - Özür dilerim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Gerçekten talihsiz bir dönemde bu Yasa görüşülmektedir ve bu Meclis önüne gelmiş bulunmaktadır. Hükümet dışardaki ciddi konunun gerçekten herhalde farkında değildir.

Sayın arkadaşlar; dışarda büyük bir yangın vardır. Dışarda insanlar perişan bir halde yükselen fiyatların ağır yükü altında ezilmektedir. Son birkaç günden beri özellikle döviz furyasından yaratılmış olan keşmekeş bugün insanımızı dışarı çıkmada korkar hale getirmiştir. bu Hükümetin bu konuda hiç suçu yok mudur? Bu Yasaları bu Meclis birlikte geçirdi. Muhalefetin büyük ısrarına, büyük eleştirilerine rağmen Bankalar Yasasıdır dediniz, Döviz Yasasıdır dediniz, çıkardınız bir dizi yasa dizdiniz ve bugün bir yandan halkı soyar şekilde döviz mevduat hesabınadır diye hem para kesmekteyiz ve fiyatların tırmanmasına sebep olmaktadır, diğer yandan da dövizler cirit gibi yukarı doğru fırlayıp gitmektedir.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) -
Döviz mevduat hesabına ne para keseriz?

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Döviz İstikrar Fonuna ne diye para kesmekteyiz. Döviz İstikrar Fonuna eğer siz dövizlere yönelik bir faaliyet içinde olmayacaksanız niye o paraları kesmekteyiz ve dövizler Türkiye'de her oynadığı anda burda daha fazla bir hızla yukarı doğru tırmandırılmaktadır. Sizin yasanızın o zaman ne manası vardır. Siz soygun yapıyorsunuz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Yanlış konuşma yapan.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bu halkı soyuyorsunuz demektir.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Yanlış konuşun be kardeşim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Alıyorsunuz bu paraları Döviz İstikrar Fonuna ama Döviz İstikrar Fonuna yönelik hiçbir faaliyette bulunmamaktasınız. Onu partizan amaçlarla başka maksatlar için kullanmaktasınız.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Suz duymasınlar sana. İktisatçı adam böyle konuşmaz. Ayıp!

- 371 -

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Sayın arkadaşlar;

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Ayıp!

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bugün gerçekten bu döviz yarışı ülkemizde çok önemli büyük bir sorun halinde sınırlanmaktadır ve köşe başındaki dövizciler artık günü beklememektedir. Güneşin batmasını beklememektedir dövizin fiyatını değiştirmek için. Elinde tebeşir saat başında çizmekte ve yeni fiyatı yazmaktadır karşısına. Kıbrıs parası bu kadar, Sterlin bu kadar, Dolar bu kadar.

ISKAN BAKANI MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) - Açıklık politikası.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Glasnost.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Ve Maliye Bakanı izin makam olarak sadece bizim gibi seyretmektedir. Seyretmekte, saat başı düzeltilen ve düzeltme sonucunda zincirleme olarak bütün tüccarların ellerine etiketler almakta ve habire fiyatları değiştirmekte ve yükseltmektedirler. Bu keşmekeş içerisinde...

HUSEYİN ANGOLEMLİ (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hırsızlık resmen.

../372

ERDAL SUREÇ (Devanla) - Bu soygun içerisinde önümüze alelacele bir yasa getirildi. Yasa; vergi bağışıklığı, ebediyen, ömür boyu gerçek kâr edecek olan kesimden bağışıklık sağlayan Yasa.

Salı gün Meclis toplandı, Meclis oturumunda Sayın Başkan bir öneri sunuyor ve diyor ki Meclis çalışmalarının, komite çalışmalarının günlerini söylüyorum. Okuyor ordan Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi Pazartesi günleri toplanacak. Meclis çalışma günleri de Salı gün ve Cuma gün saat 10.00'da başlayacak. Kabul edenler? Bütün milletvekillerinin elleri havada, hepimiz onaylıyoruz. Onayladıktan sonra, bir saniye sonra kapanıyor oturum, çıkarken elimize bir kâğıt tutuşturuyorlar. Bakıyoruz Çarşamba günü Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi toplantıya çağrılıyor. Bir saniye önce biz burda Başkanın önerisini oyluyoruz Bütçe Komitesi Pazartesi toplanacak ama elimize hemen bir kâğıt tutuşturuluyor ve Komite Çarşamba gün alelacele toplantıya çağrılıyor ve Komite toplantısını bitirdi, saat 13.00 sıraları olduğu için de Meclis Genel Kurulunu Cuma gün saat 14.00'e koyuyorlar. Oysa biz bu Meclisin saat 10.00'da toplanmasına karar vermiştik ama sırf bu Yasayı görüşelim ve geçirilsin diye saat 14.00'e de Meclis ayarlanıyor ve Cuma gün Meclis konuyor. Belli kişiler tatmin edilmek isteniyor, belli yerlere mesajlar verilerek bu Yasa geçirilmek isteniyor.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Serbest Liman ve Bölge Yasa Tasarısı bu Meclis gündemine geldiği gün de çok tartışılmıştır. Bu Meclis çok oturum yapmıştır bu Yasa görüşülürken ilk görüşülmesi aşamasında. Gecelelere kadar süren toplantılar yapılmıştır. Muhalefet o devrede uzun uzun bu Yasanın ne getirip ne götürebileceği üzerinde iktidar kanadına bazı şeyleri söylemeye çalışmıştır. Ancak o günlerde de bugün olduğu gibi iktidar sözcüleri muhalefetin ne söylediğini veya ortaya konanların gerçekten bu ülkenin yararına olup olmadığını tartışacak durumda değillerdi şimdi de olduğu gibi. Şimdi yine ne söylersek söyleyelim yine dıştan gelen bir nevi fetvalar doğrultusunda yürüyecekler ve biz ne söylersek söyleyelim yanıtını almadan bu Yasayı oy çokluklarına güvenerek geçirmeye çalışacaklardır. Tıpkı Yasayı görüştüğümüz aşamada vurguladığımız gibi yine oy çokluklarına güvenerek bu Yasayı geçirmişlerdi. Geçirdiler de ne oldu? Yani Serbest Liman Yasası biraz önce Sayın Ergün Vehbi'nin uzun uzun üzerinde durduğu için tekrar durmak istemiyorum ama bu ülke ekonomisine gerçekten bir yararı oldu mu? İstihdamına milli, gelirine önemli katkıları oldu mu? Belli ki uzun söze gerek yoktur, öyle bir sonuç sağlanmamıştır. Aksine Mağusa limanını keşmekeş içine sokmuş kaçakçılık yollarını açmış ve orda çalışan insanların bile tedirgin eder duruma gelmiştir ve hangisi gerçek liman, hangisi serbest liman olduğu bile kaç senelik uygulamadan sonra belirgin hale getirilememiştir. Bu keşmekeş içerisinde şimdi bu sahadaki kişilere yeni olanaklar sağlanmaya çalışılıyor. Tabii bu Yasa geçirilirken de söylenmişti. Biz bu Yasayı geçiriyoruz ve sırf dıştan bu ülke ekonomisine katkıda bulunacakları için yatırımcıları celpetmek için belirli muafiyetler getiriyoruz, belirli haklar getiriyoruz. Getirilen bu haklardan bir tanesi de şimdi görüşmekte olduğumuz muafiyet konusu idi. Vergi muafiyeti. Ne deniyordu? Beş sene içerisinde bu sahaya yatırım yapanların sağlayacakları gelirden ne gelir vergisi ne de kurumlar vergisi alınmayacaktır. Beş sene boyunca bu uygulanmıştır. Ne zaman

ki beş sene dolma aşamasına gelmiştir şimdi beş sene konusu gündemden kaldırılıyor ve yeni bir beş sene koyma ihtiyacını hissetmiyorlar, şu açıdan; çünkü ikinci beş sene de dolma aşamasına geldiğinde yine Meclise gelme durumu hasıl olacak ve yine bir eleştiri muhalefetten sesler çıkacak. Niye bu tehlikeye, riske girebilelim endişesi ile bunu tamamıyla bertaraf edici bir şekilde 3000 boyu vergiden muafiyeti gündeme getiriyorlar.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu noktada ülkemizde uygulanmakta olan bu vergi politikasına dönüp bakmamızda büyük yarar vardır. Yani her yıl bir bütçe yapılmaktadır, bu bütçe ile bazı gelirler, bazı giderler öngörülmektedir ve bakıyoruz ki her geçen yılda yerel olarak toplamamız gereken vergilerde, oranda büyük oranda gerilemeler söz konusu olmaktadır. Bütçemizin büyük bir kısmını ancak dışardan gelecek bir yardımla kağıt üzerinde dengeli bir hale getirmekteyiz. Bu çerçevede belli oluyor ki özellikle yükselen bu enflasyon içerisinde bu politikada bir yanlışlık vardır, bir hata vardır.

Gelir kazanan kesimlerden yeterli vergiler alınmaktadır. Zaten bizim bunu durmadan söylememiz de gerekmez. Yani bunu eleştiri olarak söyleyip vurgulamamız da lüzumsuzdur çünkü o kadar küçük bir ülkede yaşamaktayız ki ve herkes yaşantısını diğerinin o kadar yakından görebilmektedir ki bu insanların ne oranda vergi kazandığı yanındaki insandan, köşedeki esnafına, daha ötede bankacısına kadar herkes görüp değerlendirebilecek durumdadır. Hele özellikle gayrimenkul açısından, gayrimenkul gelirleri açısından bu ülkede ne büyük oranda bir kazanımlar furyası içerisinde olduğumuzu da yaşayarak görülmektedir. Bu gerçekler ortada dururken, vergi politikası gelip oturtulmuştur. Belirli çok az bir zümrenin üzerine ve biz bu eleştiriye ne vakit gündeme getirsek, belirli yerlerden şu yönde sesler çıkmaktadır. Demektedir ki, yahu bu ülke küçük bir ülkedir, ne kadar alabileceğiz yani? Yani yapımız budur, bu kadar da yurttaşı ne kadar daha vergi alabileceğiz? E, tamam, ne kadar vergi alabileceğiz diyebilmemiz için en azami sınıra kadar varalım. Bir vergi toplama politikasını gerçekleştirip halkımıza göstermemiz lazımdır. Ama biz onu yapmıyoruz. Oturduk devletin vergi politikasını sadece maaşlı ve ücretli kesimin sırtına. Neden? Çünkü onların bodroda maaşları bellidir, gelirleri bellidir, bu gelir yapısı içerisinde bu insanlardan gelir toplama yolu da çok kolaydır. Bu kolaylık içerisinde vergiyi bu zümreye verilmesi de Hükümetin bir nevi politikası haline getirilmiştir. Şimdi iktidar partisi içerisinde olan bazı milletvekili arkadaşlarımız, Sayın Curcioglu Örneğin. Üç yıldan beridir Hükümetle sendika temsilcisi olarak oturup ve protokol imzalamaktadırlar. Her yılbaşında ve bu protokollerle yıllık olarak maaş ve ücret düzenlemeleri ile birlikte, özellikle vergi konusunda bir maddede bu protokolda yer almaktadır. O da, demektedir ki; vergi yapısı, çalışanlar açısından çok anomalli bir sayfaya gelmiştir. Bu nedenle özellikle vergi

dilimlerinin yeni baştan düzenlenmesi gereği vardır ve bu yıl içerisinde bu düzenlenecektir. Bu sayın arkadaşlar üç yıldan beridir sendikalarla Hükümet arasındaki protokolda yer alan bir maddedir ve gerçekten baktığımızda ücretlere ve vergi dilimlerine ne kadar büyük bir ananomalik sırttığını da görebilmekteyiz. Örneğin şu kadar büyük zamlar olmaktadır ve önümüzdeki ay sonrasında son 3 ayın hayat pahalılığı ödenegi ödenecek. Ama göreceksiniz ki bu hayat pahalılığı ödeneginin %40-50'si otomatik olarak gelir vergisi dilimleri nedeni ile Hükümetin kasasında kalmış olacaktır. Bu da gösteriyor ki dilimler yönünden yenilik gerektirmektedir.

İkinci bir örnek: Her yıl Vergi Dairesi, Maliye Bakanlığının Vergi Dairesi, Resmi Gazete'de kimlerin ne kazandığını ve vergi olarak ne ödemesi gerektiğini bildiren rakamlar yayınlanmaktadır.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Beyannameleri yayınlar...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Beyannameleri, tamam beyannameleri yayınlıyor.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Vergi mükellefiyeti...

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Onları da yayınlar, ikisini yanyana yayınlar ve orda görüyoruz ki gerçekten çok cüzi bir şekilde yani normal bir maaşlı kesimde çalışıp da 200-300,000 lira maaş alan kesimler oranında dahi vergi ödemeyen birçok serbest meslek sahibinin ismine rastlarsınız. Bunun yanında bu ülkede ticaretle uğraşan büyük şirketler kurulmuş, ithalat ve ihracat imkânları ile geçimini sürdüren, gayri menkul satışları ile büyük arsa satışları yaparak kazanç sağlayan şirketler ve kişiler de vardır. Bunlar için de ödenen vergi oranlarının ve miktarlarının çok cüzi miktarlar olduğu da görülmektedir. Demek ki Hükümet bu vergi politikası içerisinde vergi toplamamaktadır. Şu cümlelerin üzerinde özellikle durmek istiyorum.

Vergi politikası yönünden Hükümet, gerçekten vergi toplama ihtiyacı içerisinde değildir veya faaliyeti içinde değildir. Çünkü bunun ihtiyacı içerisinde olan ve bunu gerçekleştirme yönünde olan bir iktidar, kesinlikle bizim söylemekte olduğumuz hususların üzerine gider ve bu kesimlerden yeterli oranda vergi toplama gerçeğini gündeme getirir. Ama bunu yapmamaktadır. Tıpkı enflasyonu bilinçli bir şekilde uyguladığı gibi. Burda da bilinçli bir şekilde belli bir kesimin kazanmasını, ama vergi vermemesini istemektedir.

Biz bunu söylerken, bu söylediğim misallere ek olarak bir de kendilerinin uyguladığı politikalardan esinlenerek söylemekteyiz. Nedir? Nasıl ki şimdi Hükümet vergi gelirlerini artırmak için bazan, ansızın duyarsınız bir Bakanlar Kurulu kararı çıkar ve gümrük vergilerine artışlar getirdi. Neden? Çünkü ihtiyaç duymaktadır para miktarına, bütçesine. Bunu karşılamak için de en kolay yol olan vergi toplama yöntemlerinin en kolayı olan gümrük vergilerine yönelmekte ve gümrük vergilerini artırmaktadır. Bunu artıran bir iktidarın, bu bir politikasıdır. Bir de bakıyoruz ki bu yandan şirketlerin gelir vergisini ve kurumlar vergisini düşüren yasa önerisini Meclise getiriyor. Bu, açık çelişkidir. Bu açık çelişki şundan kaynaklanıyor. Bellidir ki siz belirli şirketleri kollamaya çalışıyorsunuz Sayın Atasayan.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) -
Diplomanı geri alacağım.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Bu nedenle... Sen vermedin ki bana diplomayı ki geri alsın. Sen nerde verdin bana?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Ben olsam zaten vermezdim.

ERDAL SUREÇ (Devamla) - Vergi ödemesi gereken, kâr eden zümrelerdir. Tabii ki kâr etmeyen bir müessesenin veya bir kişinin üzerine gidilmesini kimse öneremez. Ama işin tuhaf yanı, bizim ülkemizde, gerçekten kâr eden ve vergi ödeme gücünde bulunan şirketler bu tür yöntemlerle vergi ödemekten kaçırılıyor ve vergi ödeme mükellefiyeti kalıyor işçinin üzerine, kalıyor memurun üzerine, kalıyor küçük esnafın üzerine ve giderek son zamanlarda kalıyor üreticinin üzerine. Bu yanlış politika sonucu da Hükümete cesaret vermiş olacak ki bu tür yasa önerileri ile karşımıza gelmekte ve Asilkan İrfan'ı diyorlar tatmin etmek için getirilen bu yasa ile birçok daha şirkete yeni, ömür boyu hak bağışıklığı verilmek istenmektedir. Bu, açıkça büyük bir haksızlıktır ve vergi ödeyenlere karşı büyük bir adaletsizliktir. Vergi ödeyenlerin hem vergi ödeme miktarını artırıyorsunuz, vergi ödeme durumunda olanların ise vergi ödememesi için haklar getiriyorsunuz. Yasa maddesi bu yanı ile ne kadar acı ve antidemokratik bir yapı içerisinde ise, bir de cümle içerisinde sıkıştırılan yeni bir oyunla da Serbest Liman ve Bölgede imal edilip de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne, yani kendi ülkemize satış yapacak olanların da bu vergi kapsamı dışında bırakılması maddesi buraya eklenmeye çalışılmıştır ve eklenmiştir. Yani bugün bu yasa yapılırken, işte Serbest Liman ve Bölgede yatırımlar yapılacak, imalâtlar yapılacak, bunlar dışarı satılacak ve bu dışarı gidişler olacak, oradan kazançlar sağlanacak şeklindeki kazançlar vergi dışında bırakılırken, şimdi yurt içerisinde gelecek olan malların da, mal ve hizmetlerin de bu vergi muafiyeti kapsamına alınması ve sadece gelir vergisi değil, hem gelir, hem de kurumlar vergisinden muaf olması, bu yasa ile getirilmek istenmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu, bazı şirketlere menfaat dağıtılacak gerekçesi ile Devletin açıkça tahrip edilmesidir. Bazı şirketler tatmin edilecek diye bu ülkede vergi ödemesi gereken zümrelerin Hükümetçe taltif edilmesi demektir.

Biz bu Yasaya olumsuz oy vereceğiz ve bu konudaki tutumunuz da gerek basın yolu ile, gerekse halka giderek her yönü ile anlatmaya çalışacağız. Dinlediğiniz için teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Erdal Süreç. Söz sırası Sayın Alpay Durduran'dadır. Buyurun Sayın Durduran.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu Yasa bilindiği gibi Kıbrıs takibinde en uzun konuşmaların yapılmış olduğu bir yasadır. Az önce Sayın Adaoglu'nun yerinden bu Yasayla ilgili, tartışmalarla ilgili olarak bazı şeyleri anımsatmaktaydı milletvekiline. Doğrudur. Bu kürsüden bu bölgenin aynı zamanda esrar ve fuhuş yuvası olacağını da idda etmişti. Ama bunlar tabii hep belirli gerekçelere dayandırılıyordu. Yani bu bölge bir Serbest Liman Bölgesi olarak Beyrut gibi parlayacak, eğer parlarsa neler olacağı üzerinde konuşmalar yapılmıştı. Aynı zamanda bu Bölgenin böyle bir parlamayı da göstermeyeceği de belirtilmişti ama, böyle varlığı bile pek hissedilmeyen, bir kenarda duran, terk edilmiş gibi duran bir bölge olacağı da aynı zamanda yine de belirtilmişti. Elbellteki bir konu incelenirken bütün yönleri ile birlikte ele alınmalı, öyle eleştirilmeliydi. O bakımdan eleştirilerin içerisinde bunlar da söylenmişti. Memleketimiz zaten büyük ölçüde esrar ve fuhuş yuvası haline getirildiği için, zaten serbest bölgede ayrıca ekstra bir faaliyet olması gereği de yoktur. Bütün gelen bilgiler göstermektedir ki Kuzey Kıbrıs esrar ticaretinin en önemli noktalarından birisi haline gelmiştir. Sürekli İngiltere'de Kıbrıslılar esrar ticareti ile ilgili olarak yakalanmaktadırlar. 150,000 kişinin içerisinde artık herkes bazı tanıdıklarının İngiltere hapishanelerinde bulunduğunu söyleyebilmektedir. Halbuki geçmişte böyle bir şey hatırlamıyoruz.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) -
Obürü nerden çıktı?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Otekinin zaten araştırıp yakalamıyorsunuz ki. Onu da dışarıya ihraç etseniz onlar da yakalanacak dışarıda. Ama onun ticaretini yapan da pek yakalanmıyor. Onun için onu bu gibi haberlerle ilgili olarak duyuyoruz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Çok şükür Aids bile yok memlekette.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Serbest Liman ve Bölge bütün muhalefetine rağmen kurulmuştur. Kurulduktan sonra her kurumun olduğu gibi bu Kurumun da hakkında Planlama Örgütünün Raporları Meclise gelmeye başladı. ve fakat ikinci yılında Serbest Liman ve Bölgesinin ekonomiye katkıda bulunmadığı, tam tersine ekonomiden yuttuğu Devlet Planlama Örgütünün Raporunda kanıtlanınca rapor vermesi durduruldu ve Devel Planlama Örgütü artık Serbest Liman ve Bölgesini incelemekte ve sadece Ticaret Dairesinden bu kadar ton girdi, bu kadar ton çıktı diye yük hakkında raporlar Meclise verilmektedir. Az önce kuliste yine milletvekillerinin bazıları, "işte milletvekili olarak adam yerine konmuyoruz, bir memur gibi telakki edilip bir memur maaşları ile kıyaslanarak maaş veriliyor bize. Maaşlarımızı bile düzenleyemiyoruz," diye şikâyetlerde bulunuyor. E, biz bir milletvekili olarak doruyorum, bu Serbest Liman ve Bölge hakkında niye Devlet Planlama Örgütü Rapor vermekten vazgeçmiştir? Bakan yerinden bile cevap veriyor, diyor ki, "bundan sonra verilecektir" üzerinden üç yıl geçti hala daha ilgili makamlardan Meclise rapor vermesini bekliyoruz.

Ondan sonra da milletvekili olarak adam yerine konmazmışız. Biz ne yapıyoruz ki adam yerine konalım? Bağıra çağıra binbir türlü renkli tablolar çizerek serbest liman ve bölge bulduk. Ekonomiden götürüyor, ekonomiye birşey katmıyor diye raporlar sunuluyor bu Meclise, hiçbirimiz tedbir almıyoruz. Meclis olarak kıpırdanmıyoruz. Sorunların sahibi çıkmıyoruz, ondan sonra da milletvekillerine maaş vermiyordük diye şikâyetlerde bulunuyoruz. Polis selâm vermiyor diye şikâyetlerde bulunuyoruz. Biz kendi sorumluluğumuzu ele alıp da kendi yetkilerimizi de kullanmadıktan sonra boşuna saygı bekliyoruz, boşuna. Sayın Denkteş bile geldi ve dedi ki sorumluluk Meclise aittir. Yani bugüne kadar davanın sahibi kendisiydi, o bile davayı yüklenemeyince geldi Meclise attı gitti. Ama biz ne yapıyoruz? Meclis olarak biz sorunların uzağında duruyoruz. Şimdi burda alalecele Serbest Liman ve Bölge Yasasını değiştirerek birşeyler yapmaya çalışıyoruz. Nerde bu Meclis? Nerde ilgili Bakan gelsin buraya desin ki serbest liman ve bölgede böyle böyle yatırımlar yapılmıştır, bu kadar değer üretilmiştir, bu kadar istihdam yaratılmıştır, dış ticarete bu kadar katkıda bulunmuştur?

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Söyleyeceğiz Alpay Bey, söyleyeceğiz. Acele et de söyleyelim herşeyi.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Önce siz çıkacaksınız burda söyleyeceksiniz. Ondan sonra milletvekillerini tartışmaya açtıracaksınız. Niye orda yapılanların ve raporları gelmiyor?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bütçede söyleyeceğiz.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bütçede söyleyeceksiniz. Bir gazel okuyacaksınız gene ve eminim ki hatırlamayacaksınız siz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sesim da yaramaz gazel okuyayım.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Yeri geldiğinde hatırlamayacaksınız Bütçede ve gene söylemeyeceksiniz bunları. Boşunadır. Her yıl bize vaadedilir burda, Devlet Plânlama Orgütü Uygulama Dairesi, Uygulamayı İzleme Dairesi izleyecek ve rapor verecek diyor, ama bu raporları hazırlatmıyorsunuz ve Meclise yollamıyorsunuz. Olayları izlemeyen bir Meclis elbette ki memleket yöntemine katılamaz, elbette ki varlığını hissettiremez ve varlığını hissettirmeyenlerin de saygı beklemeye hakkı olamaz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; serbest liman ve bölgelerin geri kalmış ülkelerde etkin bir yönetimin bulunmadığı yerlerde korkunç yıkımlar yaptığı örneklerle ortadadır. Biz memleketimizi çok mu iyi yönetiyoruz ve serbest liman ve bölge kurmaktan birşey kâr edeceğiz? Değil. Nedir şimdi serbest liman ve bölgemizin durumu? Bu ülkede yatırım yapsa vergiye muhatap olacak olan, dış ticaret rejimine tabi olacak olan bir kişi veya kuruluş serbest liman ve bölgeye gider. Orda yapar üretimini, ondan sonra bize satar. Satışında dış ticaret rejiminin uygulanacağı söylenir ve serbest liman ve bölgenin bu amaçlar bakımından yurt dışı sayıldığı söylenir. Ondan sonra bakarız Bakanlar Kurulu baskı yapar şirketlerimize ille de orda üretilen malı alacaksınız der ve zorla bu ülkeye o malı sattırtır. Biz de serbest liman ve bölge kurduk diye övünürüz. Ne yarar sağlamış oluruz biz bundan? Şirketlerimiz bu malı beğenmedikten sonra ve almaya mecbur edildikten sonra serbest liman ve bölge bizim sırtımıza bir yük olmaktan başka birşey, bir anlam taşımaz.

Bunların dışında orda bazı show-room dedikleri vitrinler konu ve askere mal satarlar. Askerin girmesi yasaktır derler, her gittiğimizde limanda askeri gemiler durur. Gelirler oraya, yüklenirler. Liman dolmuş derler bu tarafa park etti derler. Sanki da Lefkoşa'nın kaldırımlarıdır veya Mağusa'nın kaldırımlarıdır, isteyen istediği yere çıkar park eder ve oralardan mal alırlarmış, mal verirlermiş, vesaire. Bunların yaptıklarının ekonomiye bir katkısı yoktur.

Hiçbir şey üretmez bunlar. Üstelik bu ticarettten vergi alan-
maktan da vazgeçilmiştir. Gelen gidenin hesabı tutulmamaktadır.
Ton olarak tutuyor yalnız hesabı. Yani altın taşırsa şu kadar
gram diyecek, kayda değer birşey yoktur, vukuat yok. "batı
cephesinde birşey yok" diye çıkacak bu Hükümet. Unun yanında
da bakıyoruz bazı depolar, onun içinde de Türkiyenin ihraç
edemediği, Türkiye şirketlerinin ihraç edemediği mallar. Niçin
bunlar bu depolarda bekliyor, çünkü Magusa'nın parklarındaki
park ücretlerinden daha düşük kiralamışız oraları. Adam getirdi
yığı, ihraç ettim ben diyerek getirdi malları yığı, Türkiye'de
hem ihracat taahhütlerini yerine getirmiş oldu, hem vergi
iadesine vesairesini almış oldu, hem de onları yok pahasına
depolama olanagı buldu getirdi yığı oraya.

FADIL ÇAGDA (Sirne) (Yerinden) - Çöplük olarak
kullanıyorlar efendim.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ve hayali ihracatın kaynak-
larından birisi haline geldi bu bölge. Tabii yol yapmayı
başaramazsanız, Türkiye beğenmezse, ben Karayollarımı getiririm
der, sizin Karayollarınız da tatile çıkar. Planlama İnşaat
Dairesi aynı şekilde tatile çıktı, Su İşleri Dairesi de
tatile çıktı. Birer, birer dairelerimizi kapatıyoruz. Baktık
Serbest Liman ve Bölgesinde de Büyük Elçilik yetki sahibi
oldu. Burdaki, buraya yapılan ihracaatlar konusunda Büyük
Elçilikten izin alınıyor artık. Büyük Elçilik eğer bu ülkeye
ithalat yapılmıştır diye bazı mallar için onay vermezse
Türkiye makamları bu onaya göre ihracat vergisi düzenleye-
bilsin diye bizim makamlara diyorlar ki siz de sokmayın bun-
ları. Hayali ihracatla mücadele ediyor Ozal Hükümeti. Biz de bu
mücadelenin boşa çıkması için ayak oyunları yapıp duruyoruz.
İşte Serbest Liman ve Bölgesinin durumu bu. Serbest Liman ve
Bölgede belki yakışan bir, iki imalathane vardı, onlar da
kapandı ve ambar olarak kullanılmaktadırlar. Hal böyle iken
birtakım yeni bagışıklıklar getirilmeye çalışılmaktadır, hem
de görüyoruz ki Meclisin Genel Kurulunun aldığı kararları dahi
ilk günden istisnalar yaratılarak delmek suretiyle getiriliyor ve

geçirilmek isteniyor. Sebep ne? Kuşkusuz bu Yasanın arkasında bazı şahsî menfaatler yatmaktadır. Bazı insanlar bunlardan menfaat kazanacaktır. Menfaati kazandıracak olanlar da şimdiden kendileri kazanç sağlamış olmalıdırlar. Başka türlü bu Yasanın böyle geçirilmek istenmesine anlam vermenin olanagi yoktur. Ne diyor bu Yasanın bir yerinde?

" Serbest Liman ve Bölgenin veya Bölgedeki iş yerlerinin kurulması, donatılması ve tüketimleri için gerekli olan makine, alet, malzeme, mefruşat, taşıt araçları ve sairinin, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden Serbest Liman ve Bölgeye ithalâtında, Para ve Kambiyo Yasası ile Dış Ticaret (Düzenleme ve Denetim) Yasası kuralları uygulanmaz."

Ya ne uygulanır? Hiçbir şey uygulanmaz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir istisna daha yaratılmaktadır. Bu Devletin acizliğinden zaten hiçbir şey denetlenemiyor, sınırlı kalıyor çoğu denetimleri, onlardan vazgeçme yolunu seçmektedir artık. peki biz yasa koyucu olarak nasıl bunu fiilen "Yasa uygulanmaz" deyip de bırakıp muallakta geçirebileceğiz? Bizim asli görevimiz yasal düzenlemeleri yapmaktır. Nasıl oluyor da biz yasal görevimizi yapmayacağız diyerek geçiştireceğiz? Bu uygulanmazsa ne uygulanacak diye bunu bunaya yazmak mecburiyetindeyiz. Kurnazlık yapıp bu malı tutmak için arkasına bir şart bendi konuyor, deniyor ki:

" Ancak menşei ne olursa olsun Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti tarafından subvansiyeye edilen mallarla, gümrüğe ödenmiş veya şartlı muafiyet ve/veya geçişi ithalat yoluyla Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne ithal edilmiş olan malların, Serbest Liman ve Bölgeye, imalata yönelik olarak kullanılmak üzere ve süreklilik arzeden bir şekilde ithal edilmeleri ve kıymetlerinin 500 Amerikan dolarını aşması durumunda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yürürlükte olan Para ve Kambiyo Yasası ile Dış Ticaret (Düzenleme ve Denetim) Yasası kuralları uygulanır."

uygulanır diyor, sözümona Devletin madden zarar görmesi engellenmeye çalışılmaktadır. Ama bütün mesele, 3 kuruş, 5 kuruş mudur, yoksa asıl olan ilke olarak yasal düzenleme hakkı mıdır? Eğer bu bölge yurt dışına ait bir bölge ise, genel olarak bütün ithalâtı ve ihracatı da yasal olarak düzenlenmelidir. Bir taraftan açık, bir taraftan kapalı. Nasreddin Hoca'nın duvarı gibi, Nasreddin Hoca'nın türbesi gibi bırakılmamalıdır. Yani bir taraftan girerseniz kapı kilitli geçemezsiniz, ama üç taraftan da duvar yok, diğer taraftan geçebilirsiniz şeklindeki işlemlere müsaade etmemek gereklidir. Şimdi serbest liman ve bölgeden zaten bu ülkenin bir kıyısında oturan birisi birşey ithal edecek. Hesap edecek. 500 Amerikan Doları'nı aşacak ve süreklilik arz edecek. Ancak o zaman dış ticaret bilmem ne yasaları uygulanır, aksi halde yasa uygulanmaz. Yani 500 Amerikan Doları'ndan aşağıya oldu mu ve parça parça taşındı mı, istediğini ithal edebilir. Peki sizin sübvansiyeye ettiğiniz nelerdir? Nelerdir sizin sübvansiyeye ettiğiniz? Bunları 499 Amerikan Doları'na parçaladı mı ve sürekli olarak her gün değil de tesadüfi olarak taşındı mı, sizin yasanız işlemez. Dilediği gibi bu ticareti düzenleyebilir. Bunları açıklığa kavuşturmak gerekmektedir. Yasal olarak her işlemin düzenlenmesi gerekmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu, ilke olarak kabul edilebilecek bir durum değildir. Vergi bağışıklığı konusunda söylenenler de asla kabul edilecek konular değildir. Eğer siz bu bölgeyi şeffaf hale getirirseniz ve bol bol giriş çıkış imkânları tanırırsanız, o zaman o bölgeye değil de bu ülkede kalan ulusal ekonominin içine yatırım yapanların aleyhine bir durum yaratırsınız ve herkes o bölgede yatırım yapmaya meyil eder. Tabii şimdi bu bölgede yatırım yapanlardan da vergi almayan bir Hükümet bulunduğu için başımızda, zaten bu Devlete vergi vermek doğru mu, değil mi tartışma kaldırır böyle bir idareye ama bunu bir kalem bir kenara bırakalım. Bu ülkede zaten doğru

dürüst vergi toplamadığınız için bunun ağır baskısını henüz hissetmiyorsunuz. Ama bir gün şayet Maliye Bakanının umduğu ve 1976'dan beri söz verdiği vergi düzenleme projeleri uygulanırsa ve gerçekten etkin bir vergi toplamaya doğru gidilirse, ardı ardına bu vurguncu firmalar kapanmaya başladığında, o zaman göreceğiz ki serbest liman ve bölgeye doğru ağır bir baskı ortaya çıkacaktır. Şimdiki halde zaten bu tarafta da vergiler verdikleri için bu tarafa geçmeye fazla istekli görünmüyorlar ama yarın göreceksiniz ki böyle bir baskı olacak ve o zaman anlayacağız niye bu show-room'ları falan filan diye geniş geniş alanlar orda kapatılmıştır ve 3 kuruş, 5 kuruş da olsa, bazı paralar vererek, bazı insanlar beklemektedirler. Niye köşeleri tuttular, balıkçının ağ atıp da beklemesi gibi orda beklemektedirler? O zaman bunun hikmetini anlayacağız. Bol hava paraları ile göstermelik ortaklıklarla o bölgelerde yeni gelenlere yerler açacaklardır.

Maalesef serbest liman ve bölge bir ham hayal olarak kalmıştır. Burda öngörülen herşey, o zamanki devirde Sayın Cumhurbaşkanının ve Hükümetinin söyledikleri hep havada bulut kalmıştır. Ufak tefek kaşkarikoların döndüğü, kapısının bazan kapalı, bazan açık olduğu acaip bir yer olarak kalmıştır. Ama eğer bir gün bu bölge etkin bir şekilde işlemeye başlarsa, o zaman göreceğiz cümbüşü.

EKONOMİ VE MALİYE BAKANI (Yerinden) - Göl mayaya tutarsa.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Göl mayaya tutarsa, o zaman göreceğiz cümbüşü.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; serbest liman ve bölgede neler olup bitiyor, Meclis olarak bilmeliyiz. Bu bilgi olmalıdır. Yani bazı hakkında sözler söylemek bilgi değildir. Bir şeyin bilgi olması için kıyaslamalarıyla, ekonomiye katkılarıyla, ekonominin götürdükleriyle, Türkiye Cumhuriyeti'nden gelen ve bugüne icra edilmiş yatırımlarıyla vesaireleriyle bu liman ve bölgenin hesabının verilmesi gerekmektedir. Orda yatırımlar vardır. Diğer yatırımlar gibi olmasın. O bölgede olsun bir işe yarasın diyorsanız, neye yaradıklarını bize göstermek mecburiyetindedesiniz. Kaç milyar Türk Liralık yatırım yapılmıştır bugünkü parayla? Kaç milyar Türk Lirası yatırım yapılmıştır? Bu bölge ulusal ekonomiye ne kadar katkıda bulunmuştur? Tabii zaman zaman devletin bütçesiyle ekonomi birbirine karıştırılır, bütçeye ne kadar katkısı vardır diye sormuyorum, gerçi bütçeden de giden, ordan gelen katkıdan fazladır sanıyorum. Geçen yıla kadar öyleydi. Ama bu değil önemli olan, ulusal ekonomiye ne kadar katkıda bulunmuştur bunların ayrıntılı hesabını bekliyoruz.

Bir de baktık bu Yasaya, diyor ki şirketlerini de kaydedecekmiş. Sayın milliyetçi Asil Nadir bu memleketi kurtarmak için servetlerini getirip risk alıyormuş diye beyanatlar verdi, partilere de hodri meydan çekti gelin dedi konuşalım. Tabii keçilerle koyunlar toplanmaz diye

kaide vardır matematikte, siyasette bilmen geçerli mi bu? Ama neyse bunu bir tarafa bırakalım, bu beyefendi herkesin bildiği bir gerçektir, Poli-peck Şirketinin temsilcisidir. Poli-peck Şirketinin kaçta kaç yazılı, isme yazılı hissesine sahiptir, kaçta kaç taşıyana olan hisse sahibidir, onları bilmiyoruz. Kerameti kendinden meçhul birşeyler söylüyor, bu arada da menakilin arasında bırakıyoruz. %50'sinden fazlasına sahipmiş. Ama neyin, belli değil. Borsaya kayıtlı hamiline hisse senetlerinin mi %50'sine, en fazlasına sahiptir, yoksa yalnız ada yazılı olanlarına mı? Onu da bilmiyoruz. Ama bildiğimiz bir gerçek var ki Poli-peck Şirketinin tartışmasız lideridir bu adam, Sayın Asil Nadir.

Bu Asil Bey dava edildi. Bildiğiniz gibi bu Mecliste de Yüksek İdare Mahkemesinin kararı gösterildi ve dava edildi. Beyefendiye tebliğ edilecek, arandı ve bulunamadı. Kime gittiyse o devletin yargı gücü, kime gittiyse, kimse ben Poli-peck'in temsilcisiyim demedi. Avukatları da, ki herkes biliyor ki avukatıdır bu Poli-peck'in, o da mahkemeye gitti ve dedi ki ben buraya izlemeye geldim, bu Şirketin avukatı değilim ben dedi. Yani bu devlet bu kadar yeri bulunmayan, tüzel kişi olarak, yasal kişi olarak varlığı olmayan insanlara kiraladı. Varlığı olmayan, bu ülkede yargı organı tarafından yakalanamayan, bulunamayan insanlara da sözleşme yaptı, milyonlarca liralık sözde teminat mektupları kabul etti. Ama sonunda ilk ihtilafta mahkeme bu şirketlerin, bu yürütmenin, bu Bakanlar Kurulunun, bakanların anlaşma yaptıkları adamları yargı organı bulamadı.

Sayın Bakanlara soruyorum ben. Siz kimlerle sözleşme yapıyorsunuz? Kimlerle akitlerini yönlüyorsunuz. Kimlerle masalara oturup anlaşyorsunuz, tak tuk imzalar atıyorsunuz ki bu memlekette mahkemeler arayıp bulamıyor. Böyle ağır bir durumla, ağır bir krizle karşı karşıya bulunmaktayız. Poly Peck Şirketinin bu ülkede temsilcisi yoktur. O halde siz kiminle yaptınız bu anlaşmaları? Sorarım. Okul arkadaşlığının dışında Asil Bey bu ülkede tüzel kişi olarak var mı? Poly Peck'in temsilcisi mi? Soruyorum. Basın toplantılarında atma tutma hiçbir şey ifade etmez. Beş dakikada bir ayran kabartır geçer gider. Ama siz kiminle anlaşma yaptığınızın farkında mısınız? Bu ülkede Poly Peck yoktur. Yaptığınız anlaşmaların da hiçbir geçerliliği yoktur, çünkü anlaşmaların altına imza atanlar Poly Peck'in temsilcisi olmadıklarını mahkemede tescil ettirdiler.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; araya araya bulunmayan Poly Peck'in serbest liman ve bölgede de karton fabrikası yatırımı varmış. Demek ki o bölgedeki varlığın da hukuki olmadığı ortaya çıkmıştır. Konsinye işler yapılır, karşılıklı taahhütler altına girilir. Nerden alacaksınız bunun parasını eğer ödemezse size? Bir de bankalar. Burdan bağırsak bankadan duyulur sesimiz. Burdan. Bu banka hakkında soru sordum ben. Bir banka açıldı, kaç para transfer edildi de bu banka açıldı? 1402 Dolar transfer edildi diye resmen devrin maliye bakanı bana cevap verdi. Yazılı soru sordum, yazılı cevap aldım. 1402 Dolar transfer ederek banka kurdular. Kullanılan para hep bizim paramız. Geldiler ensemizden burda milyonlar kazandılar, milyonlar milyarlar oldu, şimdi de bizi kurtarıyorlarmış diye nutuklar çekerler bize ve fakat mahkeme emrini de kabul etmeye sıra geldiğinde biz yokuz burda deyip ortadan toz olurlar. Yasaların egemen olduğu bölgemizde bu işleri becerenler serbest liman ve bölgede Allah bilir neler yaparlar? Şimdi hal böyle iken serbest liman ve bölgeye biz yetki veriyoruz şirketleri de kaydet-sin, markaları kaydetsin, vesaire. Her gün bir marka

davasının açıldığı ve sonunda mahkemelerde bu işler sonuçlanmaz. Lacoste burda da yapılır. Clarks burda da yapılır. Basarsın, bir damga getirir pat vurursun bir şeyin üzerine istediğini imal edersin. Gelsin Türkiyeli işte yabancı memleket değil mi burası? O anda yabancı olur bizim memleket. Alır malı gider, Türkiyeli de der ki bak ben bilmem ne malı aldım der satar. Rumlar da ucuz buldular, onlar da alıyorlar bizim alacalı bulacalı mallarımızı. Onlar da alıyorlar. Markalar Yasasının, Şirketler Yasasının bu ülkede bu kadar gelişmiş şekilde bulunmasına rağmen İngiliz kapitalizmi gibi ticaretin şaikasında olduğu dönemde bu yasaları geçirmiş olmasına rağmen İngiliz idaresi o yasalar düzenleyemiyor bunları ve hak sahipleri geldiğinde avukatlar diyorlar anlaşın yavaş yavaş. Anlaşın da çıkmaz birşey. Neden? E bu ülkede hukuk yoktur. Ne vardır? Guguk vardır bu memlekette. Size bir guguk çekerler mahkemede, kalırsınız orta yerde.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Siz onu söyleyin, hukukun üstünlüğü vardır.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bir hafta erteledi mi beklersiniz. 15 gün daha erteledi mi mahkeme. E 15 gün daha mı kalacaksınız bu memlekette. Kalamazsınız gidersiniz, mahkemede görüşülemez. Artık ertelerler, ne zamana artık? Bir sene sonraya. Bir sene, bir sene gider.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Adaoğlu kabul etmez bunu.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bu şeyi geçerken Boğaz'ı, sol tarafınıza bakın, böyle bir şato göreceksiniz, yeni yapıldı gıcır gıcır, pırıl pırıl böyle. İngilizin malını aldı, parasını ödemedi. Limited miydi, yoksa şahsi miydi kaşkarikoları arasından kaptı paraları getirdi buraya dikti oraya şatoyu.

Yakala, yakalayamaz. Bu memlekette hukuk var mı? Yoktur. Çünkü İngiliz kaç defa gelecek bu memlekete, davasını gördürsün, kaç tane tanık dinlemek için kaç defa gelecek bu memlekete? Her geldiğinde mahkemenin ertelendiğini görür karşısında.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Kaçak arabalar bulundu mu Avrupa'dan çalınıp buraya getirilenler?

ALPAY DURBURAN (Devamla) - Bulundu, herkes biliyor da, sahibine gitmedi işte.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hal böyleyken bakıyoruz serbest liman ve bölgeye biz yetki veriyoruz. Bizim Şirketler Mukayyitliği var koca devletin. Bu memleketin en köklü kurumlarından birisiydi bu. Hâlâ daha Güneyde en önemli ve en köklü kurumlarından birisidir. En fazla personel bulunduran birimlerden birisidir, bu Kabz Memurluğu, Şirketler Mukayyitliği vesaire denen birim, hâlâ daha en önemli kurumlardan birisidir. İlk seçimler, 1981 seçimlerinden sonra kurulan ilk hükümet döneminde de, Kurucu Meclis kuruldu, işte Denktaş'ın hükümeti kuruldu, Denktaş da şikâyetçidir vesaire nutuklar atılırdı o zaman, böyle Meclis zaten kalır mıydı canım, devirmek lâzımdı deyip hükümetiyle beraber bu Meclisi devirdilerdi hani da Kurucu Meclis kurdular, daha iyisini böyle, ala bir Meclis kurdular. Sayın Denktaş atadı adamları ve kailitesini yükselttiydi Meclisin. O dönemde de dedik bu Daire çok önemlidir. En önemli kurumlardan birisidir. Narenciye mahvediliyor. Daha bir çok kurumlara, özellikle konsinye ticaret yapan yerleri mahvediyor, Londralıları dolandırıyor, inşaat sektörünü mahvediyor, bu Şirketler Mukayyitliği, bu Kabz Memurluğu, bu patent vesaire, vesaire, vesaire yetkilerini kullanan birimleri güçlendirin. Yalnız bunu yaparsanız

sizi ben çekip kutlayacağım demıştır. Hâla daha bir köhne apartmanın bir köşecğinde bazı garibanlar bir kenara ilmiş vaziyette durmaktadırlar. Bu devletin en önemli dosyaları İstanbul'da Dördüncü Şubenin bodrumundaki dosyalar gibi öyle üst üste yığılı durmaktadır, en önemli dosyalar.

Şimdi sorarım size; bir Sayın Asil Nadir çıktı, asilce bir söz etti ve dedi ki, ben sizi kurtarmaya geldim, ne şikayet ediyorsunuz yahu, ne biçim insanlarsınız, ben sizi kurtarıyorum, siz şikayet ediyorsunuz. Biz kurtarılmaktan çok çektik, kurtarılmak istemeyiz ama kurtarılacak duruma düşmemektir önemli olan ama bunu yapan adamı buyurun gidin arayın bakalım bulacak mısınız orda da? Bu devlet nasıl müsaade ediyor, LTD. yazdın oraya adını, şeffaftır, her şeyini arayıp bulmak, arayana göstermek mecburiyetindedir. Herkes istediğinde gidip oraya, arayıp bunları bulabilmelidir. Hiç kimse bu dosyaları tamamiyle tutmamaktadır. LTD. olmayanlar, LTD. ünvanı yazıp da asamazlar, LTD. ünvanı yazanlar da mutlak surette LTD. olmak mecburiyetindedirler. Ama LTD.'lik bizde süs eşyası haline geldi şimdi. Onun için bakınız LTD. olmayanlar bile LTD. diye yazmaktadırlar kendi kendilerini, tabelası var LTD. Ne oldu? Ben LTD. oldum efendim artık diye övünmektedirler. Nereye LTD. oldun? Bunun gereklerini yerine getirmek lâzımdır.

Şimdi bakıyoruz buraya, serbest liman ve bölgeye bunları kaydetmek hakkı veriliyor ve bu amaçla efendim Şirketler Yasası, Kollektif ve Komandit Şirketler ve Ticari Unvanlar Yasası ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası kuralları saklı kalmak koşuluyla sözkonusu yasalarda kayıt ve denetim ile ilgili kuralların öngörülen yetkileri de ayrıca kullanılabilir. Sorarım şimdi, bu hiç işlemeyen daireler nereden öğrendiler bu Yasalarda neler bulunduğunu da Serbest Liman ve Bölge Müdürlüğünün bu Yasaların gereklerini yerine getirmeyeceklerine inandılar? Kayıt yapacak, denetim yapacak, bunlarla ilgili yetkileri kullanacak. Peki diğer yetkiler ne olacak?

Bir cümle ile burda ismini bile yazmakta dikkatli davranamadığımız yasaları yazdık altalta ve havale ettik Allaha. Zamanında da bu ülkede zannedildi ki bir adama ihale edilince bu işler hepsi biter. Halbuki kuyrukta bekliyor millet markasını tescil ettirsin diye. Kuyrukta bekliyor. Hangi personel le siz bunları kaydedeceksiniz?

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bir şeyi yazdığımızda gereklerini yerine getirip getiremeyeceğimiz, engördüğümüz amaçlara ulaşip ulaşamayacağımız ayrıntılı bir şekilde düzenlenmelidir. Bu esas yasada şöyle idi:

"Serbest Bölge Müdürlüğü kuracağı tescil bürosunda kayıt işlemlerini yapar ve bu amaçlarla Şirketler Yasasını ve Kıbrıs Türk Bankalar Yasasında mevcut tüm kurallar saklı kalmak koşuluyla aynı yasalardaki kayıt ve Yönetim Kurullarına ait yetkileri de ayrıca kullanabilir."

Şimdi sorarım neler yapıldı? Hangi şirketler nasıl tescil edildi ve bu tescillerin bizim hukukumuz bakımından kıymeti harbisi nedir? Yani siz deftere yazdınız bir şirketi. Meselâ Poly Peck'in karton fabrikasını deftere yazdınız, kaydettiniz, bilmem ne şirketi diye. Bunun sahibi bilmem ne şirketi diye yazıldı. Kendisini tescil ettiniz. Bu tescil bizim mahkeme indinde geçerli midir? Sorarım. Bizim Şirketler Mukayyitliğinde tescil edilmemişse ki tescil edilmediği anlaşılıyor Poly Peck'in, Kıbrıs'ta tescil edilmediği anlaşılıyor, tescil edilmemişse serbest liman ve bölgede yapılan bir tescil bizim mahkemelerde ne gibi bir hukuki değer kazandırır? Bunları yasanın ilk geçirilmesi sırasında tartıştık. Sorduk açıkça. Bu yasada belirli bazı kurallardan bahsedilmektedir. Peki diğer yasalarımız ne olacak? Onlar bu bölgede geçerli mi, değil mi? Yoksa burda biz bilmem ne dükalığı gibi, zamanında feodal devirde olduğu gibi bilmem ne dükalığı gibi hukuken bizden büyük ölçüde kopuk bir dükalık mı yaratıyoruz. Yanıt **almadım**. En uzun süre tartışılan bu

bu Yasa olmasına rağmen bize kimse çıkıp da hayır şu, şu, şu, şu, şu yasal yetkiler bu bölgede kullanılır demedi. Eğer denmiş olsaydı biz de diyecektik ki; evet, burda ne eksik vardı? Ticari Ünvanlar, kollektif ve komandit şirketler. Tabii bu isimlerin yasal olup olmadığı tartışma kaldırır. Bizim Meclisin yaptığı tercümelerin de yasal olmadığını biliyorsunuz. Eğer yasal bir işlem yapacaksanız esas İngilizce yasaya bakmak mecburiyetindedesiniz. Ben böyle isimlerin kullanıldığını pek hatırlamıyorum. Ortaklıklardır benim bildiğim esas adı bu yasanın ama her neyse bu sorun değildir, çünkü yanında mumarası da yazıldı ve saire diyelim ve bunun üzerinde durmayalım. Ama bunlar yazılmıyordu. Bunlar yazılmadığında bunlar uygulanıyor muydu serbest bölgede? Bizim devletin yasal yetkisi bu bölgeyi kapsıyor muydu diye sorarım. Herhalde o kadar şikâyetten sonra hükümet erbabı bu yasayı hazırlarken unutmuş olsa bile herhalde bu tartışmaların içinde hatırlamış ve bize yanıt vermemiş olsa bile demiştir ki; hayır bunlar uygulanırdı. Şimdi gelip kaldırmak istediğine göre bunları, bunların uygulandığına inanıyordu. O zaman ben soruyorum. Peki bunlar uygulanıyordu da ne mahzurunu gördünüz ki şimdi bunu normal dairenin elinden almak istiyorsunuz ve oraya vereceksiniz. Soruyorum. Yoksa serbest liman ve bölgede bizim gibi bu devlete baktı ve bunlardan iş çıkmaz, bunlar ünvanları kaydedemiyorlar, bunlar ortaklıkları tescil edemiyorlar diye bir kaniya mı sahip oldu?

Çünkü biz zamanında gördük, ETİ'yi Sağlık Bakanlığı afarez ettiydi, ETİ'nin getirdiği hiç birşeyi alman ben, başkasından alırım bu malları diyerek Ticaret Bakanıyla . Bütçe Komitesinde kavga ettilerdi.

Şimdi yine böyle bir durumla mı karşı karşıyayız? Yani devletin bir parçasıyla merkezi devlet birbiriyle yarışa mı girdi, birbirini beğeneme yarışına mı başladılar? Bunu soruyorum. Çünkü hâlâ daha her şey muğlaktır. Eğer bunlar bizim bu Serbest Bölgede, yani burda yazılı olmayan yasalar, bizim yasalarımız bu Serbest Bölgede geçerliyse, yürürlükteyse ne lüzumu var da siz bunları kaldırılıyorsunuz? Bir tek gerekçe gösterin bize bilelim biz de, niçin ticari ünvanı Serbest Bölgede kaydedecek de, Lefkoşa'da kaydetmeyecek? Sebep? Hiçbir makul sebep olamaz buna.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bu ünvanların dışında olan işleri ki, ücretler halinde yayımlanmaktadır Resmî Gazetede, onları ne yapacağız? Niçin bunları istiyorsunuz? Bunun bir hikmeti olması gerekir. Bilmek istiyoruz biz. Bir şey yapıyorsanız gerekçelerini bize anlatmak mecburiyetindedesiniz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; bankalar konusunda konuları saklı kalmak koşuluyla denmiştir. Yani saklayabilirsiniz kurallarını. Alıp evine götüreceksiz şimdi Maliye Bakanı Bankalar Yasasını? Saklı tutabilirsiniz Sayın Maliye Bakanı Bankalar Yasasının kurallarını. Herhalde bu anlamda değil bu? Yani Bankalar Yasasının kuralları yürürlükte olacaktır. Söz konusu yasalardaki kayıt ve denetim ile ilgili kuralları öngören yetkileri de ayrıca kullanabilirmiş Serbest Liman ve Bölge Müdürlüğü. Kaydedecek bankayı ve denetleyecek. Sebep? Bugüne kadar denetleme yetkiniz yok muydu ve Serbest Liman ve Bölgeye bu yetkileri, hem de ihtiyari bir ifade kullanarak

veriyorsunuz. Kullanabilir. Yani isterse kullanmayabilir. de içerir mi içermez mi? Bunları bilmek isteriz ve Yasada kayıt ve denetim dışında kalan yetkileri de kullanmaya hakkı var mı? Daha doğrusu kullanmak görevi midir, değil midir? Bunları da öğrenmek isteriz. Her şey görüldüğü gibi havada kalmıştır ve onun içindir ki bu serbest liman ve bölgeye kimse gelip de doğru dürüst bir yatırım yapmamaktadır. Bu Bölgede inceleme yapan bir grup geldi bir özel şirketin isteği üzerine İngiltere'den, bir grup geldi ve görüş bildirdi. Bu Rapor Sayın Başbakana, şimdiki Başbakana değil ama, Başbakanlığa verildi bu Rapor. O Raporda diyor ki sermaye yatırmak isteyen kişi, sermayesi için önce hukuki güvenlik, kararlarda istikrar ve hukukun üstünlüğünü arar. Çünkü bilmek isterim, ben bu parayı bu koşullar var, yatırıyorum, uygun buldum yatırıyorum. Yarın bu koşullar tepe taklak edilir, ansızdan keyfi bir kararlar karşı karşıya kalır mıyım? Onun için endişe eder ve yatırım yapmaz. Onun için her şeyden önce hukuki istikrar getirmek, hukukun üstünlüğünü sağlamak mecburiyetindedesiniz diye görüş bildirmişti. E, Sayın Asil Nadir'in de cümlelerini incelerseniz, aynı şeyleri göreceksiniz. Bu demek değildir ki Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti henüz bir anlaşmayla tescil edilmemiştir, dünya devletleri tarafından tanınmamıştır da onun için yatırım yapmazlar?

Hayır, bu çok daha kapsamlı bir eleştiridir. Çok daha kapsamlı bir eleştiridir. Gördüğümüz gibi yasalarımızda nereye uygulanır, nereye uygulanmaz diye bir anlaşma bile yoktur aramızda. Hangi yasayı nasıl uygulayacaksınız? Bu bile bilinmemektedir ve hükümet hukukun var olmayan şahıslarla oturup milyarlık antlaşmalar yapmaktadır. Bu devletin geniş sahillerini, en değerli turistik alanların altına imza atıp hukukun olmayan, görünmeyen adamlara vermektedir. Böyle bir ülkeye elbette ki hiç kimse gönül rahatlığıyla getirip de servetlerini bırakmaz. Bir zaman hayal ettiniz "Off-Shore" Bankacılığı yapacaklarmış, yani sahilden öte. Kıyıda, denizin içerisinde bankacılık yapacaklarmış da paralar akacakmış bu memlekete. Hâlâ daha o prejeyi gerçekleştirmediler. Acaba bu halkın para kazanmasını hükümetimiz istemiyor mu? Çünkü bu bankacılıktan gelecekte bir hayır yoktur. Bugün bir bankacılık sistemi var güneyde çalışıyor. Şahıs ben denetlendim Maliye Bakanlığından diyerek alıyor denetlendiğine dair belgeyi ve asıyor duvarına. Asıyor, ben denetlendim diye asıyor duvarına ve bu denetlendim plâketini almak için devlete on binlerce Dolar ödüyor teftiş ücreti olarak. Ama o tabela orda olmazsa iş yapamayacağını biliyor, çünkü etkin bir devlet var, kendisini denetliyor, denetlendiği için güvenlik içindedir, hem kendi güvenliği içinde olduğunu hisseder, hem de kendisiyle iş yapacak olanlara ben güvenlik içindeyim, işte etkin bir denetim tabelâsı deyip gösterebiliyor. Orda öyle çalışabiliyor serbest liman ve bölgeler ve "Off-Shore" bankacılığı. Ancak böyle etkin devletler olursa iş görebiliyor, yoksa milyarlar getirip yatırılmaz buraya. Ancak bizi kurtarmaya gelen Tarzanın Jane'yi kurtardığı gibi kurtarmaya gelenler vardır. İşte onlar gelirler ve Sağlık Bakanlığının daktilolarına yazdırırlar şirketlerini, onun teksir makinesinde çoğaltırlar ve 600 milyona kadar "over draft" çekme hakkını alarak Kooperatif Merkez Bankasından yatırımlara başlarlar, 1402 Dolar transfer ederek bankalar kurarlar. Tarzan işte Jane'i

böyle kurtarıyor. Ancak böyle şirketler bu ülkeye gelirler. Efendim mahkeme demiş ki siz bunu turizm maksatları için ayıramazsınız, eşdeğere ayıracaksınız. Ne kalır efendim? Mahkeme kim? Bu asillerimizin arkasında koca devlet var, devletin babası var. Onun için hemen kendilerini korur, teminat verir ve çekinmeden milyonları atmaya devam eder ve inşaatını da sürdürür. Mahkeme karar almış, ister almış, ister almamış, ne farkeder? Eğer sizin düzeniniz böyle bir düzen olursa siz buraya ancak böyle Tarzanları bekleyin, başkaları gelmez. Aradığınızı da bulamazsınız.

Serbest liman ve bölge birçok noktadan daha delinmiştir. 800 Dolardan aşağıya ise ve sürekli değilse, istediği malı artık Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nden ithal edebilirmiş. Bu ithalat rejimine tabi değilmiş. Alâkeyfi yükü kamyonu git. Bir zamanı kesirde yine böyle büyük ekonomik düşüncelere sahip olan birisi bize tavsiyelerde bulunduydu. Gelecek diyor Tokatlı çarlığını sürüyerek, alacak narenciyeyi gidecek kurtulacaksınız. Yavaş yavaş kurtuluyoruz. Üreticimiz ne zaman Türkiye'nin üreticisi gibi aylık 80-100,000 liraya, yıllık 80,000-100000 lira ile geçinmeyi öğrenir, o zaman çarlığını sürüyüp gelip bizim narenciyeyi de götürecekler ve hep birlikte nurlu ufuklara doğru kanat açacağız.

Sayın bir Bakanımız bu Mecliste bize birşey söyledi. İşte İzmir'de demişler ki büyük işadamlarımız ki çok severlermiş Kıbrıs'ı...

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Başbakanımız.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Başbakanımız söylemiş. Yani farketmez, hep bakıyorlar zaten.

Demiş ki gelmeyiz çünkü sosyal haklar, işçi ücretleri yüksek. İndirmek lazım. Bunlar indiğinde de kurtulacağız. O zaman layığımızı bulacağız ve sorunlarımız kökünden hallolmuş olacak. Çünkü kaderimize razı olmayı bize öğretmiş olacaklar, öğrenemeyenler de Londra ve İngiltere yollarını tutabilirler. Biz Türkiye'deki üretici için üzülürüz ve gece gündüz Türkiye meselelerini tartışırız, artık kendi meselelerimizi de bu çerçevede kahve köşelerinde serbestçe tartışabiliriz ona geliyor sıra. Dikkat edin her gün bu terazi böyle, böyle, böyle düzelmektedir. Birleşik kaplar meselesi efendim derler. Tabii bizi kazıklamak için söylerler devamlı işte birleşik kaplar böyle oluyor işte. Bizim ki iniyor, Türkiye'nin bekliyoruz yükselsin de bir dengeye ulaşsın. Bir eşit daha kalksın orta yerden ki sermayeyle beraber emeğin sirkülasyonu da serbestçe sağlanabilsin.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Serbest Liman ve Bölgede bu çerçevenin içerisinde bu hale gelecek. Yani çarlığını sürüyüp buraya gelecek, burdan topladığını götürecektir ve yavaş yavaş orası eğer bir gün işlerse, yani gerçekten ansızdan yıkılıp ortadan kaldırılamayacağına dair bir inanış gelirse, kime? Yasa dışı işlem yapanlara. Çünkü bu bölgeye doğru dürüst bir sermaye yatırımı beklemek ham hayaldir. Londra'da doğru dürüst iş tutmuş olanlarla ben konuştum. Bir çoklarıyla konuştum. Bana dedikleri şudur. "Niçin geleyim ben Kıbrıs'a. En ufak bir işimi halletmek için ille de gidip bakanın elini öpeceksin. Başka türlü hiçbir işin hallolmaz. Ama hangi izni, hangi hizmeti almak istersen ille de eninde sonunda liste bakanın elindedir, gideceksin, e bizim partiden de bir geçsen diyecekler sana. Onun için ben bu memlekete gelmem"

dediler. Bunları herkes bilmektedir. Eminim ki milletvekillerinin de hepsi bilmektedirler isteyenler isimleri de birer birer verebilirim. Onlar bile gelmedikten sonra bu ülkeye bu durum dolayısıyla, ancak bizimkilere tepeden bakabilenler gelebilecektir. Kim geldi? İşte Asil geldi ki asil insanlar tepeden bakabilmeyi öğrenmişlerdirler çeşitli şekillerde. O geldi ki zaten mahkeme bir şey demiş olmaz onun için geçerli değildir. Komutanları da geldi, komutanların da hükmü kalmadı yanında artık. Ekonominin komutanı oldu.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Ne komutanı Alpay Bey. Ekonomik Cephe Komutanı.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ekonomik Cephenin Komutanı. Maşallah.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; eğer bir serbest liman ve bölge istiyorsanız bunu hukuken tanımlamak mecburiyetindedesiniz. Eğer biz de Meclissek yasal boşluk yaratmayız. Filan yasa uygulanmıyor dersek falan yasa uygulanır diyeceğiz. Yok serbest bölge müdürü yapar. Ama ne yapar? Keyfi bir gün soldan kalkarsa eşref saati, ertesi hafta sağdan kalkarsa olmaz böyle mi diyecek?

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Mülayim adamdır yapmaz onu.

(Meclis Başkanı Sayın Hakkı Atun, Başkanlık Kurulundaki Meclis Başkan Yardımcısı Sayın Sait Güven'den devralır.)

ALPAY DURDURAN (Devamla) - İşte mülayim gidecek oraya. Yarın şirret birini alırsanız ne olacak? O zaman şirret olacak. O zaman kim size güvenecek de gelecek bu bölgeye yatırım yapacak? Ne yapılacağı düzenlenecek.

Hükümete bile yetki vermedi bu halk. Bu halk iradesi, bu Anayasa Hükümete bile yetki vermedi. Dedi ki kaynağı Anayasada olacak. Yani yasa düzenleyecektir. Yasa düzenleyecek ve yasada diyecek ki filan filan filan konuda şu sınırlar içinde tüzük yapabilirsin ve icra hakkını. Başka türlü olmaz demiştir. Hükümete bile verilmeyen yetkiyi serbest liman bölge müdürüne vereceğiz yasayla. Bu Meclis bunu yapacak. Ondan sonra şikayet etmeyin sayın milletvekilleri, şikayet etmeyin maaşınız memurlarla kıyaslanıyor diye. Aldığınız maaşa şükredin. Gördüğünüz saygıyı da öpün başınıza koyun çünkü siz görevlerinizi yapmıyorsunuz. Her tarafı delik Nasreddin Hoca'nın Türbesi gibi bir yer arıyorsunuz orda, hukuki boşlukta havada asılı durmaktasınız, saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Durduran. Sayın Bakan.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Serbest Liman Yasası hakkında yapılacak bir değişiklik ile ilgili olarak burda söz alan arkadaşlarımız, üç arkadaşımız konu hakkındaki görüşlerini beyan etmişlerdir. Şimdi biz, görüşleri iki başlık altında toplayıp, ona göre cevap vermeye çalışacağız.

Arkadaşlarımızın bazıları, konuşmalarının bazı yerlerinde Serbest Liman ve Bölgedeki tatbikatla ilgili olarak bazı eleştiriler yapmışlardır. Bunlardan haklı olanlar vardır ki onlar tarafımızdan not edilmiştir. Düzeni, idaresi hakkındaki durumlara değinen arkadaşlar, onlar gayet tabii, doğru olanlar nazarı dikkate alınıp düzeltilmeye çalışılacaktır. Onun gerisinde esas hikâye ki, bu serbest liman hakkında Sayın Durduran'ın belirttiği gibi Meclise serbest limanda yapılan yatırımlarla ilgili olarak ve serbest limanın getirip götürdükleri hakkında yeteri kadar bilgilendirilmemiştir Meclis diye bir iddiada bulunmuştur Alpay Bey. Bu konuda kendisine hak veriyorum.

Hakikaten doğrudur. Ben şimdi bazı bilgiler vereceğim ama, eğer vereceğim bilgiler tam böyle doyurucu ve yeteri kadar olmadığına farkında olduğum için tahmin ederim önümüzdeki ay içerisinde, bütçe görüşmelerinde, özellikle serbest liman ve bölge hakkında daha fazla bilgi vermeye çalışacağım. Bugün, serbest limanımızda altyapı yatırımları hakkında 1,000,000,000 Türk Lirası kadar bir para harcanmıştır. Yalnız, bu paralar kümülatif olarak ve yani bir sabit değer üzerinden değildir. Bunun hesaplamasını yapıp da bundan sonraki bütçe görüşmelerinde serbest limana yapılan yatırımlar, Türkiye Cumhuriyeti katkıları ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti katkılarıyla yapılan yatırımların ne kadar olduğunu sabit fiyatlarla vermeye çalışacağız. Yalnız, bu arada şunu söyleyeyim ki 1988 yılı içerisinde serbest limana yapılan tüm yatırımlar, bizim kendi kaynaklarımızdan yapılmıştır. Bizim kendi kaynaklarımızdan derken, serbest limanın kaynaklarından yapılmıştır ki bunun içerisinde 1,000,000,000 Türk Lirası değerinde, o zaman, 1,000,000,000 Türk Lirasına mal olan 40 tonluk, 36 tonluk bir vinç de mevcuttur. Bugün, serbest limanda faaliyet halinde olan 18 adet şirket vardır. Bunların içerisinde ferdi satış mağazaları da dahildir. Faaliyete geçmek için inşaat halinde ve hazırlık halinde olan yine 18 tane şirket vardır serbest limanda. Serbest liman ve bölgenin yarattığı istihdam olanaklarına gelince şu şekilde bir rakam verebiliriz.

Serbest Liman ve Bölge Müdürlüğünde kadrolu olarak çalışan 55 personelimiz mevcuttur. Ortalama gündelikçi işçi olarak çalışan günde beş tanedir. Biz bunu ortalama

olarak alıyoruz. Bazı gün 8 olur, bazı gün 3'e düşer. Bu 5 kişi bizim Serbest Liman ve Bölge Müdürlüğünün işçileri. Ayrıca Kıbrıs Türk Liman İşçiler Şirketinden yani ortalama olarak günde, bir seneye bölüğümüzde 30 kadar kişi devamlı olarak serbest liman yükleriyle çalışmaktadır. Bazı gün hiç olmadığı gibi, bazı gün 100 tane de olmaktadır.

ERGİN ABDULLAH (Gazi Mağusa)(Terinden)- Sendikasıız değil mi Sayın Bakan?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Sezai Türkes-Fevzi Akkaya Firmasında 32 kişi çalışmaktadır. Unipac Endüstri Limitede 139 kişi çalışmaktadır. Germenes Sanayi ve Ticaret İşletmelerinde 45 kişi, ofis ve transit ticaret yapan diğerlerinde de 40 kişi olmak üzere ortalama istihdam, son rakamlarımız günde 346 kişi tutmaktadır.

Son üç yılın rakamlarına bakacak olursak Serbest Limana gelen yük miktarlarıyla giden yük miktarları şu şekildedir:

1985 yılında gelen; 26.697 ton, giden; 17.299 ton.
1986 yılında gelen; 46,146 ton, giden; 46,794 ton.
1987 yılında gelen; 36,798 ton, giden; 32,316 ton.

Ayrıca Serbest Liman ve Bölgede sağlanan döviz gelirleri şu şekildedir:

Serbest Liman ve Bölge Müdürlüğünce gerçekleştirilen işletmelerin işçilik giderleri ödenekleri ve diğer küçük gelirler olmak üzere 1985 senesinde dolar olarak Serbest Limanın geliri 992,941 Dolar olmuştur. 1986 yılında 1,322,875 Dolar. 1987 senesinde 1,477,975 Dolar olmuştur. Bunları eğer 1987 yılı olarak alırsak, 1987 yılının ilk sekiz ayındaki gelirlerimiz 503,000 Dolar civarındadır.

Ayrıca Serbest Liman ve Bölge Müdürlüğünün yaptığı hizmet satışlarından elde ettiği gelirlerin Türk Lirası karşılıkları son üç yıla göre ise:

1985'te 279,447,000. 1986'da 425,011,000.
1987 yılında 860,897,000 Türk Lirası olmuştur ve yine bugüne kadar olan gelirler de Türk Lirası olarak 860,000,000 Türk Lirası civarındadır.

Bu bilgileri verdikten sonra, Sayın Alpay Durduran'ın bir madde üzerindeki ısrarla durduğu bir konu vardı ki, bu madde bir ihtiyaçtan doğmuştur. İşte 500 Dolara kadar Serbest Liman ve Bölgeye ihracat yapılırken, yahutta oraya ithalat yapılırken bu istisna edilir, kesinlikle buna imkan yoktur. Bu Müdürlük tarafından bu şu ihtiyaçtan doğmuştur arkadaşlar. Onun içerisinde inşaat yapan veyahutta diğer hizmetleri veren şirketler, öyle durumlar olur ki bir okka çiviye götürülebilmek için problem doğmaktadır. Yahutta iki tane lamarınayı, üç tane tahtayı inşaatı için ve onun içerisindeyken kırılan bir makinesinin parçasını, küçük bir iğnesini götürülebilmek için bu problemler çıkmaktadır. Bu ihtiyaç ondan doğmaktadır daha fazla yapı esnasında ve çalışma esnasında makinelerin gerektirdiği yedek parça vesairesidir ki bunlar çok küçük kalemlerdir.

Şimdi muhterem arkadaşlar; ısrarla kürsüye gelen arkadaşlarımız 1988 yılının, yani Dördüncü Yasama Yılında acele olarak bu yasaya gerek ne vardı diye bunu söylüyorlar.

Biz, sayın arkadaşlarımız yeni bir ruhla Meclisin daha da süratli çalışabilmesi için, farkındaysanız bugün birkaç arkadaş da sordu. Grup toplantısı, bir plan ve bir program yapılmıştır ve süratle ve memleketin gerektirdiği yasaları geçirebilmek için daha bir hızlı döneme girmiş bulunuyoruz.

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Asil ruhu, Asil ruhu.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Temenni ederiz ki muhalefetteki arkadaşlarımız da bu hızımıza ayak uydurabilirler.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Asil Nadir için gerekli yasalar. Onun için geldi bu Yasa.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Ve bu yıl, bu Yasama Yılı, 1989-1990'da toplumun karşısına daha süratli çalışan ve eksik yasaları tamamlayan bir Meclis olarak çıkarız. Hepimiz de, iktidarıyla muhalefetiyle.

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Tek elin emrinde bir iktidar.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Sayın arkadaşlar; bir konuyu daha, ısrarla bu yasa Asil Nadir için getiriliyor diye bir iddia vardır.

MEHMET CİVA (Devamla)- Kimin için getiriliyor?

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden)- İddia değil, gerçek.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Kesinlikle böyle birşey mevzubahis değildir. Çünkü ...

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Hesapladınız mı efendim kaç para bağışıklık getiriyorsunuz kendisine?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Senin hesabın kuvvetli olduğu için sana bıraktık o hesabı.

FADIL ÇAĞDA (Devamla)- Hesabı sen vereceksin Sayın Bakan, sen. Meclise hesabı sen vereceksin.

BAŞKAN - Sayın Atasayan hiç kulak vermeyin efendim söyledikleri lâflara. Lütfen devam edin efendim.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Muhterem arkadaşlar; eğer bugün Asil Nadir'in veyahut da Poly Pec Şirketinin, ana şirketin diyelim, Kıbrıs'taki yatırımlarına bakarsak, zannedirim serbest limandaki yatırımlarıyla KKTC hudutları dahilindeki yatırımlarını mukayese edersek, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti hudutları içerisindeki serbest liman hariç yatırımları diğerlerinden daha fazladır ve çok çok daha fazladır ki, bu şirketler ...

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Kaç para vergi ödedi?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Şirketler Mukayyitliğinde ...

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Hangi yatırımlar Sayın Bakan?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Tescil edilmiş şirketlerdir ve vergi mevzuatımızı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; ...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Kurumlar Vergisi mevzuatımıza tabi olan şirketlerdir. Kâr ettiği takdirde muhakkak surette Maliyeye hesabını vermektedir.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Kaç para verdi?

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Yatırımları sayabilir misiniz Sayın Bakan?

BAŞKAN - Lütfen efendim.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Şunu söyleyeyim ki yurt içindeki Poly Pec grubuna bağlı Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde tescilli, yani serbest limandaki şirketlerin aylık bordrosu 1,500,000,000 Türk Lirasıdır ve bu ücretlerin karşılığı, vergisi Maliyeye ödenmektedir. İhtiyat Sandığı ve Sosyal Sigortası da, Sosyal Sigorta Dairesine ve İhtiyat Sandığına ödenmektedir.

SALİH USAR (Devamla)- Bu şirketlerden aldığınız vergi miktarı nedir Sayın Bakan?

BAŞKAN - Bütçede verir.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Sayın arkadaşlar şunu açıklıkla ve kesinlikle söylemekte yarar görüyorum.

SALİH USAR (Devamla)- Hayır, bu kadar detayda bildiğine göre onu da bilmesi lâzım.

BAŞKAN - Not ediyoruz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Bugün iktidarda olan Ulusal Birlik Partisidir. Bağımsızlarla beraber Hükümet etmekteyiz. Ulusal Birlik Partisi İktidara gelirken, bir programla, bir seçim bildirgesiyle gelmiştir.

RASİH KESKİNER (Girne)(Yerinden)- Hangi programla?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Hükmi karakuşi gelmemiştir ve Ulusal Birlik Partisinin felsefesi ...

MEHMET CİVA (Girne)(Yerinden)- Başka programla geldiniz, başka program uygularsınız.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- 1976'dan beri devam etmektedir Ulusal Birlik Partisinin İktidarı.

MEHMET CİVA (Devamla)- Karma ekonomik program iddiasıyla geldiniz, şimdi liberal ekonomi politikası uygularsınız.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Ve Ulusal Birlik Partisinin 1985'te yapılan seçimlerde, programında da, seçim bildirgesinde de, meydan nutuklarında da neye inandığı bellidir.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Nanedir.

MEHMET CİVA (Devamla)- Karma ekonomiye ...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Ulusal Birlik Partisi bugün serbest piyasa ekonomisine inanmakta ve ayrıca yabancı sermayeyle memleketin kalkınabileceğine inanmaktadır ve ...

FADİL ÇAGDA (Girne)(Yerinden)- Bir tek tekele peşkeş çektiniz ülkeyi. Yabancı bir tek tekele.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Yabancı sermayeyi teşvik ettiği gibi, ayrıca memleket dahilinde yapılacak serbest liman değil de, hudutlarımız dahilinde yapılacak olan yatırımlarda da Şanayiyi Teşvik Yasasıyla, Turizmi Teşvik Yasasıyla memleketin kalkınması için birçok teşvikler getirmiştir ve görmekteyiz.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Hani, hani?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Yatırımlarımız artmaktadır. Milli gelirimiz yükselmektedir.

SALİH USAR (Devamla)- Nerde Sayın Bakan?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Ve bu gidişle daha da
yükselineğine inanmaktayız. Halep ondaysa, arşın burdadır.

SALİH USAR (Devamla)- Sayın efendim.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Herşey meydanda.

SALİH USAR (Devamla)- Sayın Bakan o yatırımlardan
biraz bahsetseniz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Bugün ...

SALİH USAR (Devamla)- Yatırımlardan biraz bahsetseniz,
söz etseniz nasıl olur Sayın Bakan?

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Böyle söylemekle
hiçbir şey olmaz Sayın Bakan. Biraz rakam verin. İnandırıcı
olsun söyledikleriniz.

BAŞKAN - Bir raporu var sanayi konusunda. Dağıtacağız
size onu.

MEHMET CİVA (Devamla)- Cilalı bir sürü lâf. Nurlu
ufuklara doğru vira yükseliyoruz. Güzel lâf ama rakam ver
bakalım. Nerden aldınız, nereye verdiniz?

BAŞKAN - Dağıttınız değil mi onu bütün arkadaşlara?

SALİH USAR (Devamla)- Hani, yatırımlar nerde?

BAŞKAN - Gündem dışı olur o zaman.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bugün bizim yürüttüğümüz politikayla toplum her gün daha iyiye gitmektedir.

SALİH USAR (Devamla) - Belli. Ayda yaşıyorsunuz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Meşhur bir laf vardır Sayın Adaoğlu...

SALİH USAR (Devamla) - Ayda yaşıyorsunuz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Aynesi iştir kişinin lafa bakılmaz.

SALİH USAR (Devamla) - Belli.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Şahsı görünür.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Anlat anlat.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Aynesi iştir kişinin lafa bakılmaz.

SALİH USAR (Devamla) - Evet.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Şahsı görünür, rütbe ve aklı eserinden.

Biraz önce sol edebiyatı yapan arkadaşlarımızın oyuncuğu elinden alındığı için zaman zaman koro halinde sesler çıkmaktadır, bunlar da çıkmaya devam edecektir. Nasıl ki biz bugün diğer partilerin ekonomik felsefe yönünden varlıklarına saygı duyuyoruz. Bugün Cumhuriyetçi Türk Partisi hasbel kader iktidara gelirse...

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Bu saygı duyulacak bir uygulamadır, hesap sorulacak.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Biliyoruz ithalatı da devletleştireceğini. İhracatı da devletleştireceğini

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Demek senin dünyadan haberin yok.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bir çok şeyleri kapatacağını. Yabancı sermayeyi memleketten kovacağını. Biz bunu biliyoruz. Ama madem ki biz bugün iktidardayız, bizim inancımız budur, bizim felsefemiz budur, neticesini de görmekteyiz. Kimin haklı, kimin haksız olduğunu Gorbaçov bile görmüştür. Gorbaçov bile görmüştür.

BAŞKAN - Lütfen dinleyin efendim.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bugün Çin kendisini yabancı sermayeye açmıştır. Macaristan da açmıştır. Çekoslovakya'da açmıştır. Çekoslovakya'da dün daha Hükümeti devirdiler. Gorbaçov'u oylamadığı için.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Tekeller peşkeş çekmiyorlar ama onlar sizin gibi.

TAŞKENT ATASAYAN Allah eğer ömür verirse hepimize de 10-15 sene sonra bu Mecliste olmayabiliriz muhtemelen, dışarda eğer sağ kalırsak bu konuları zannedersen Sayın Ziya abinin dudun altında konuştuğu gibi kahvede halk kalktı ayağa dedi üç kişi vardı biraz sonra söyledi kendi iki kişi daha, gene biz o dutların altında konuşacağız.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Alay edin halkla bakalım nereye varacak bu iş.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sayın arkadaşlar; bugün Serbest Liman ve Bölge Yasa Tasarısıyla getirilen vergi muafiyeti bir ihtiyaçtan doğmaktadır.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Asil Nadir için.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Asil, Poly-peck, Unipack bu memlekette olsa da olmasa da, bu memlekette ayrılrsa da, ayrılmasa da bu Yasa geçecekti. Çünkü Serbest Liman ve Bölgenin...

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Bu Yasa ne zaman sunuldu Taşkent onu da açıkla bakalım.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Açıklayacağız Sayın Adaoğlu.

BAŞKAN - Sabırlı olursanız.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Yasanın Meclise sunulduğu zamanın tarihini bilmiyorum ama 1,5-2 seneye dayanır. Ve muhterem arkadaşlarım raporda da görüldüğü gibi yanılmıyorsa Şubat ayı içerisinde ilk görüşmeleri başlamıştır bu Yasanın, Yasa tamamlanmış, redaksiyonu yapılmış, üçüncü okunuşa kalmış.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - Vergi kapsamına girdi bu sene de onun için.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - En önde olan Yasa, görüşülmesi en hazır olan Yasa, Komisyonlar kurulmadığı içindir, bu olduğu için ve Komisyonun önünde birinci Yasa olarak bu durduğu için bu yapılmıştır. Bunu siz de biliyorsunuz.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Komisyon Pazartesi toplanacak.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Yüzünüzden anlaşılıyor.
Erdal Bey gülümsüyor, biliyor doğru söylüyorum ama.

ERDAL SÜREÇ (Devamla) - Ben senin haline gülümsedim.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Doğru söylüyorum ama Angolemli
hani Komisyon Üyesi arkadaşlar aynı.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gülerler
ya haline gülerler.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Komisyonun önünde bu Yasa
vardı. Bu olmasa başka geçecekti. Biz biraz önce dedik
kararlıyız bu sene bu Mecliste çok süratli çalışacağız, iki
iki daha dört.

Sayın arkadaşlar; burda benim önümde üç tane kitap
vardır. Yayınlanmış kitaplar.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla) - Bir tanesi de Gorbaçov'un?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Dünya üzerinde...
Gorbaçov'un da vardır. "Glastnost"

Muhterem arkadaşlar; Serbest Limanın manası nedir?
Serbest Liman ne için kurulur? Bir memleket ekonomisine
Serbest Limanın faydası nedir? Bunları bütün arkadaşlarımız
bildiği için söylemeye gerek yoktur.

Yani burda hocalık taslamaya da gerek yoktur. Bizden daha tecrübeliler vardır.

İSKÂN BAKANI MÜSTAFÂ ADAOĞLU (Yerinden)- Bilmeyenler dahi varsa, bilenler söylesin.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Bilmeyenler varsa bilenler de bilmeyenlere anlatır.

FADİL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Yani süflörlüğü de becermeye başladın Sayın Ağaoglu.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Şimdi serbest limanda arkadaşlar bütün hikâye şudur:

Dünya üzerinde 450 adet serbest liman vardır ve Türkiye'de 4 tane serbest liman vardır. Antalya, İzmir, Mersin, İskenderun. Bu serbest liman ve bölgelerde tanı- nan birçok avantajlar vardır yatırımcılara. Bunun yanında Rotterdam'daki da, Hong Kong'daki da, bilmem Güney Kıbrıs'ta kurma hazırlığı yapan serbest limanda da birçok avantajlar vermektedir. Bilhassa, aynı bölgede olan serbest limanlar- da, en önemli husus hangi serbest liman, hangisi daha fazla avantaj verirse ona gidilir. Biz, Serbest Liman Yasamıza baktığımızda hiçbir avantajı yoktur. Son geçen Sanayi Yatı- rımları Teşvik Yasasıyla, Turizm Yatırımları Teşvik Yasa- sıyla, bu yasalarımız yatırımcılara serbest limandan daha dezavantaj sağlamıştır. Serbest liman da dış yatırımcılara cazibeli olabilmesi için bu değişikliğin ihtiyacını duyduk ve bu değişikliği bir buçuk sene evvelden beri yapmaya baş- ladık. Kısmet bugüne geldi. Yani bu kısmet değil de işte Meclis ...

FADİL ÇAĞDA (Devamla)- Kadayıfı sunuyorsunuz Asil Nadir'e.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Biraz daha sonra bu Yasa geçseydi, bu Yasa bu şekilde demeyecektiniz.

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- Sen İktidarsın, yaparsın, muktedirsın.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Burda ...

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Çok değil Adaoğlu, uzaklar yakın oluyor. Merak etme de.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Serbest bölge mevzuatlarında Türkiye Cumhuriyeti hudutları dahilindeki serbest bölgelerde verilen ...

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- Karga ile ...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Serbest bölgeler gümrük haddi dışında sayılır. Yasanın 6'ncı maddesi, aynen okuyorum hiçbir kelime aktarmadan. Sayın arkadaşlarım, bizim kılavuzumuz Türkiye'dir. İnkâr etmiyoruz. Burdan, kürsüden de söyleyeyim, zabitlere geçsin. Kargaysa da yine kılavuzumuzdur. Bugün da, yarın da.

SESLER - Bravo, bravo.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- "Serbest bölgeler gümrük haddi dışında sayılır."

OMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden)-İsmini ver de öğrensinler.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Yaşasın, var olsun.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - "Bu bölgelerde vergi, resim, harç, gümrük ve kambiyo mükellefiyetlerine dair mevzuat hükümleri uygulanmaz.

MEHMET CİVA (Lefkoşa)(Yerinden)- Bağımsız ve bağlantısız ülkenin bakanı.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- "İşletici kurucular ve kullanıcılar yatırım ve üretim sahalarında Bakanlar Kurulunca verilecek teşviklerden yararlandırılır." Yani bu kâfi değil. Daha Bakanlar Kurulu da çıkaracak, o da verecek üzerinden.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- Daha çok para vereceksiniz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Katmerlisini. Yani icabederse biz onu da yapacağız.

ALPAY DURDURAN (Devamla)- Tabii yapacaksınız.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Sırf bundan ileriye gidebilmek için.

ALPAY DURDURAN (Devamla)- Yapacaksınız tabii.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Bittabii, bittabii.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)-Kimlerin ileri gittiği görülüyor.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- "Türkiye'deki tam ve dar mükellef gerçek ve tüzel kişilerin ...

ALPAY DURDURAN (Devamla)- Ancak Mafia'dır buraya gelen.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)-"Serbest bölgedeki faaliyetleri dolayısıyla elde ettikleri kazanç ve iratlar Türkiye'nin diğer yerleşme yerlerine getirildiğinin kambiyo mevzuatına göre ...

FADIL ÇAĞDA (Girne)(Yerinden)- Memleketi Akdeniz'in Sicilya'sı yapıyorsunuz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- "Teşviki halinde de gelir ve Kurumlar Vergilerinden muaftır."

FADIL ÇAGDA (Devamla)- Yaa, Doğu Akdeniz'in Sicilya'sı yapıyorsunuz.

ERDAL SÜREÇ (Lefkoşa)(Yerinden)- Ama, istediğin cümleyi okursun bize galiba.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Gel vereyim eline.

(GÜLÜŞMELER)

Bu bir."Serbest bölge kullanacakların yararlandıkları kolaylıklar."

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden)- DPÖ'nün mü bu? Kaynaklar DPÖ'nün mü?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Devlet Plânlama Teşkilâtı'nın.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla)- Erdal'ın okulu.

BAŞKAN - Biz Singapur'u zannettik.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Singapur değil Sayın Başkan.

BAŞKAN - Singapur'u okusana.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Birşey daha var arkadaşlar ki bu bizden ileridir. Daha da ileri. Yani, bu kitaptan alıntı yaptığımızda.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- Ustünden para da vereceksiniz.

SALİH USAR (Girne)(Yerinden)- Turizm Teşvik Yasasında yapıyorlar ya onu.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Vergi muafiyetleri yatırım ve faaliyet sırasında gelir vergileri, Kurumlar Vergisi muafiyeti vardır.

FADİL ÇAGDA (Girne)(Yerinden)- Hiçbiri kurtarmaz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Maaş ve ücret vergileri, maaş ve ücretler de vergiden muaftır.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa)(Yerinden)- Tabii, tabii.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Diğer gelirlerle ilgili vergiler de muaftır.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Herşey muaf.

BAŞKAN - Vergi cenneti.

ALPAY DURDURAN (Devamla)- En iyisi işçi ücretleri ...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Bu da.

FERDİ SABİT SOYER (Devamla)- Bunları takip ede ede ...

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla)- Biraz daha sabredilirse yine Devlet Plânlama Örgütü Teşkilâtı yayınlarından bir kitap var."Serbest Bölgeler hakkında sorular ve cevapları"diyor. Yani, Serbest Bölgeye yatırım yapacak olanların, Devlet Plânlama Teşkilâtına gidip de bazı sorular sorarlar bilgi alırken, Verilen cevaplar bunlar, Bunlar resmidir arkadaşlar. Yani ne uydurmadır, ne dermedir, ne çatmadır. "Serbest Bölgelerde, elde edilen gelirler neden vergilendirilmiyor?" Soru bu. Bunu arkadaşlar bize sordu. "Daha önce de belirtildiği gibi" diyor, "Serbest Bölgelerde sunulan teşvikler ülkenin diğer kesimlerine göre daha fazla.

Teşvik kalemlerinin en önemlilerinden birisi de vergiler. Dünya uygulaması" diyor, "30 seneye kadar olabilen vergi bayramları veya tam vergi muafiyeti." Bizde de uygulanmış tam vergi muafiyeti. Yani iki sene, iki tip vardır diyor. Birisi 30 sene uygulama, birisi tam vergi muafiyeti. Biz diyor...

KEMAL EMİRZADE (Lefkoşa) (Yerinden) - Vergi bayramı nedir Sayın Bakan?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Türkiye Cumhuriyeti tam vergi uyguluyor, biz de öyle yapıyoruz.

KEMAL EMİRZADE (Devamla) - Vergi bayramları diyor.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Üstünden de vereceksiniz siz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bunun en önemli nedeni de dünya serbest bölge uygulamasında tespit edilen bir husus serbest bölgedeki kullanıcılar çeşitli yollar bularak zaten vergi ödemiyorlar diyor. Toplanabilen vergi yok denecek kadar az. Açık işte, şeffaf.

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Yanlış okuyorsun galiba.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Herşeyi... Yok canım çizilidir altı. Şeffaf, biraz önce Alpay Bey şeffaf dedi...

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Beğendiğini okumuyorsun?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Yazıları okuyorum.

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bizde bu yolu mu buldular Sayın Bakan?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Eğer serbest bölgeler arası rekabet unsurunu da gözönüne alarak 5-15 yıl vergi bayramı ile işe başlayıp...

FERDİ S. SOYER (Devamla) - Bizde bu yolu buldular.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sonra vergi alacağız dese ydik hem vergi ile ilgili her türlü mevzuatı gündem- de tutar, hem de hiçbir şey alamayabilirdik.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bize ne okuyorsun?

FERDİ S. SOYER (Devamla) - Bizde bu yolu buldular.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Taşkent söyledi, uluslararası standartları uyguluyoruz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Uluslararası standart- ları uyguluyoruz ve ben o kanaatteyim ki daha da geriyiz, daha da teşvik vermemiz lâzım.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Bravo, satın memleketi.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Biz yabancı sermayeden korkmuyoruz.

MEHMET CİVA (Devamla) - Satın memleketi.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bu memleket yabancı sermaye sayesinde...

MEHMET CİVA (Devamla) - Satın bitsin bu iş.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Tekele peşkeş çektiniz, bir tek tekele.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Kimi kime şikâyet ediyor?

BAŞKAN - Lütfen efendim.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Bir tek tekele.

TARIM VE ORMAN BAKANI AYTAÇ BEŞEŞLER (Yerinden) -

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Bir tek tekele peşkeş gektiniz. İsmet Paşanın bir meşhur sözü var tekele söyledi.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Bu kadar ders kâfi.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Biraz da memurun ve işçinin ödediği vergileri düşürün de, onları da bir düzenleyin bakalım.

BAŞBAKAN Dr. DERVİŞ EROĞLU (Yerinden) - Onları da düzenleyeceğiz.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Burda Ergün Vehbi arkadaşımın bir sorusu oldu, ona cevap vermek istiyorum. Serbest bölge diyor niye gelişmedi? Gelişmedi işte burda, bunun için gelişmedi.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Çöplük yaptınız memleketi.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bunun için gelişmedi.

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Bu sözünü unutma. Bu Yasa geçtikten sonra, iki sene sonra sorulur gene kürsüden.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Kaçakçılıktan bahsetti serbest limanda. Bugüne kadar bizim bilgimize gelmedi. Gelen herşeyin üstüne ciddi olarak yürürüz.

MEHMET CİVA (Devamla) - Bilgine gelince alın mühürü, giden mühürlen, halleden.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sayın arkadaşlar; sözlerimi...

MEHMET CİVA (Devamla) - Onun için bilgine geldi, gelmedi fark etmez.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sözlerimi bağlamadan önce şunu söylemek istiyorum ki, biz, Ulusal Birlik Partisi ve Hükümet olarak doğru bildiğimiz yolda, plânımıza ve programımıza göre doğru bildiğimiz yolda yürüyeceğiz ve çekinmeyeceğiz. Bu...

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - İstikrarlı ve kararlı.

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Demek Sterlin 5,000.- liraya çıkacak.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bu Yasama Yılında da Ulusal Birlik Partisi olarak daha süratle, daha istikrarlı çalışıp gerekli yasaları geçireceğiz. Temennim...

FADİL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Sizi biz de kurtarmayacağız Sayın Taşkent Atasayan.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Muhalefetteki arkadaşlarımızın da bu konularda bize ayak uydurmasıdır.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Mazini inkâr ettin.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Ve şunu söyleyeyim; ne lâf atılırsa atılsın...

MEHMET CİVA (Devamla) - Geçmişte kötü çalıştığını kabul ettin.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Çatlasanız da, patlasanız da cevap vermeyeceğim. Teşekkür ederim.

FADIL ÇAĞDA (Girne) (Yerinden) - Biz de kurtaramayacağız.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; cevap verilmez diye Şikâyet edersiniz, verildiğinde de dinlemiyorsunuz.

FADIL ÇAĞDA (Devamla) - Dinliyoruz efendim.

BAŞKAN - Hep bir ağızdan konuŐuyorsunuz, ŐzŐr dilerim.

MEHMET VCİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Sabrımızı taŐırıyor Sayın Başkan. BÖyle yanıt olur mu?

RASİH KESKİNER (Girne) (Yerinden) - Tahrik ediyor bizi.

BAŞKAN - Efendim; biraz da Genel Kurulun havasını dŐŐŐnŐn. Sayın Durduran söz istediniz değil mi? Buyurun efendim.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Sayın Bakan bize, Devlet Plânlama ŐrgŐtŐ'nŐn gŐndermiŐ olduğu ekonomiye katkısı bakımından serbest limanların ne olduğu hakkındaki raporların geleceğini söylemedi. Daha Önceden diğer ilgili Bakan zamanında bize birkaç defa söz verdiydi yerinden, gelecek, elbette gelmelidir diye. Sayın Atasayan söz de vermedi bize, bŐte gŐrŐŐmeleri sırasında dedi, size bilgi veririz.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Getireceğim Alpay Bey, tamam söz.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Devlet Plânlama ŐrgŐtŐ İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı bize rapor gŐndermelidir.

TASKENT ATASAYAN (Devamla) - Tamam Alpay Bey; geti-

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ne katkıda bulundu bu ülkeye, ne kadar vergi aldınız değil.

BAŞKAN - Bütçeye çok az kaldı.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ne katkıda bulundu ekonomiye? Önemli olan budur, Çünkü Sayın Bakanın kılavuzlarından da gördük...

(Milletvekilleri kendi aralarında konuşurlar)

BAŞKAN - Sayın Demir, dinleyin efendim.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Sayın Bakanın kılavuzlarından da gördük ki vergi alınmazmış serbest bölgelerden. Vergi vermek bu devlete zaten gerekli midir, değil midir, yararlı bir iş midir ben şüphe ile bakarım. Bu haldeki bir devlete onun için vermiş vermemiş fazla üzerinde durmuyorum. Ekonomiye katkısı nedir ki sen vergi bağışıklığı da tanıyor-sun? Onu Öğretin bize, biz de öğrenelim. Ne katkıda bulundu ekonomiye? Bunu da öğrenelim.

MEHMET CİVA (Lefkoşa) (Yerinden) - Standartları geri imiş.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bir kere anlaşılın odur ki hiçbir avantajı yoktur bu Serbest Bölgenin. Sayın Bakan öyle dedi. E, biz de öyle diyorduk zaten. Hiçbir avantajı yoktur diyorduk biz de. Neden ama? Çünkü anarşinin kol gezdiği bir memlekette hiçbir zaman ciddi bir yatırım olamaz. Kimse gelip de yatırımda bulunmaz. Avcunu yalarsın sen, yatırım beklersen oraya. Üstünden de para vereceksin ki gelsin birşeyler yapsınlar bu memlekette de diyesin ki bak yapıyorlar.

FADIL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - Mafia

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Başka türlü gelmezler. Mafia kabilinden adamlar gelecekler buraya. Vur kaç. Başka birşey için gelmeyecekler maalesef. Bu bir gerçektir. Size

Tabii Sayıştay Raporunda ağır lâflar kullanılmamış diye önemsenmedi. Bugün bu Mecliste gördü. Ağır dememiş, verin mahkemeye falan demediği için Sayıştay Raporları önemsenmedi. Anlaşılan bu Raporda öyle benim gibi ağır şekilde konuşmadığı için bunu da önemsemediniz. Ama bu gerçeği değiştirmeyecek ki. Siz üstünden para da vereceksiniz ciddi bir yatırım görmeyeceksiniz Serbest Liman ve Bölgede. Hiçbir avantaj yokmuş, halbuki serbest liman ve bölgeler belirli doğal avantajların üzerine bina edilmişlerdir. Hepsi de bizim Mağusa Limanının da stratejik bakımından paha biçilmez avantajlar taşımakta olduğu söyleyerek bu yasa geçirilmişti. O zamanki kılavuzlarınız da bunları söylettiler size. Şimdi başka kılavuz başka şeyler söylettiriyor. Mağusa Limanı Ortadoğu'ya yakın, alacaklar depolayacaklar, ondan sonra Ortadoğu'ya satacaklar. Siz de bunun ulaştırmasından, işçi ücretlerinden, arz ettiğiniz hizmetlerden yararlanacaktınız. Ekonomiye katkısı bu olacaktı bunun. Bunlara söylüyordu bize zamane bakanları. O zamanın kılavuzları size bunları öğrettiydi, bunları söylediniz. Şimdi baktık hiçbir avantajı kalmamış onun için üstüne para vereceksiniz de yatırım yapsın ona döndü iş şimdi.

EMİN UZUN (Lefkoşa) (Yerinden) - Kotak söylediler, o zaman onun devresinde açıldı.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Kotak motak anlamam ben.
(Gülüşmeler)

BAŞKAN - Arabesk .

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; burda bir yığın da soru sorduk yasal bakımından. Yani Meclissen, Anayasa Yasama Yetkisi vermişse,

Anayasadan kaynaklanmayan yetkiyi de kimse kullanamazsa vesaire, vesaire dedi. Eğer bir Meclissek ve kendimizi kabul ettirmek istiyorsak, saygı uyandırmak istiyorsak yetkilerimize sahip çıkmak mecburiyetindeyiz. Yasal yetkileri kaldırılıyorsa, yasal düzenlemeleri ortadan götürüyorsun. E, kim yapacak bu işleri? Serbest Liman ve Bölge Müdürü yapacakmış. Sen aldığın yetkileri temel anayasal prensip olmasına rağmen, yetkiyi verenden izin almadan böyle devredersen elbetteki kimse seni adam yerine koymaz. Vergi Yasalarında ikide birde istediği gibi artırma yetkilerini Hükümete verdin, artık getirmezler de bize kanunları. Onun için o aldı gitti. Bu taraftan da bu alıp gidecek, oldu bitti bu iş. O zaman size yalnız Meclis olarak çok zorunlu, Anayasada açıkça yazılmış şeyler için isteyecekler. O zaman da hep kendimizi kamu görevlisi bile değil, siyasal kamu görevlisi olarak göreceksiniz ve maaş bu kadar olur mu yahu, diye şikâyetlerinizi yapacaksınız. Polis bize selam vermez diye de şikâyetlerinizi yapacaksınız. Önce siz gösterin görevinizi, yetkilerinizi kendinizi kanıtlayın, ispat edin ki sözünüzü dinletebilesiniz.

Sayın Bakan bize şirketler ve ortaklıklar hakkında söylediklerimizle ilgili birşey söylemedi. Unvanlar, ticari unvanlar vesaire ki milyarları ilgilendirmektedir bunlar, milyarları ilgilendirmektedir, onlar hakkında da birşeyler söylemedi. Ne olacak onlar? Onlar kaldı karakuşa. Hükmi karakuşi gelmemiştir ama bunları karakuşa havale ettiler. Karakuşi olarak geçecek bunlar herhalde. Yasaları hızlı geçirmek niyetindeymişler, onun için bu sıraya gelmiş. Eğer yasaları hızlı geçirmek istiyorsaydınız niye komiteleri bırakmadıydınız olduğu gibi de sadece burdan işte filân komitedeki Ulusal Birlik Partisi üyesi çıktı, falan girdi demediniz de sıra ile yapılan yasalar önünüzde komisyon başkanları gelsinler takdim etsinler ve çat çat geçmeye başlasındı. Hem bir kısmı da oybirliği ile geçmiş. Yasaya meraklı olsaydınız biz işte burdayız.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) - Ama arkadaşlar değişti.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Değiştirebilirdiniz efendim. Niye evvelâ baştan kurdunuz komiteleri?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bakanlar değişti meselâ. Başka bakan koyduk.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Niye başkan da değişebilir?

İÇİŞLERİ, KOYIŞLERİ VE ÇEVRE BAKANI OLGUN PAŞALAR (Yerinden) - Olur mu? İktüzük gereğidir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bunun, İktüzük gereği değildir efendim. Sadece keyf gereğidir bu.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) - İktüzük gereğidir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Karakuşi gelmediler ama karakuşi hareket ettiler bu işte, hiç de gerek yoktu.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Yeni görünüm.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Durduran ve Serakineci tüzüğü gereğidir bu.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - E, siz okumadınız efendim o tüzüğü.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; maalesef bu acı oldu...

BAŞKAN - Hayır Alpay baş mimar.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ben baş mimarlıktan çoktan istifa ettim Sayın Başkan. Uygulamada öyle kılıklara giriyor ki ben tanıyamaz oldum artık.

ATAY CAFER (Girne) (Yerinden) - O zaman baş mühendis.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Eğer hukuka saygılıysak, ben Sayın Bakanı davet ederim buraya, bize bir şirketten bahsetti Unipack dedi, bunun Poly Peck'le alakası nedir? Hukuken var mıdır söylesin ve başka Poly Peck diye bilinen varlıklarla devlet anlaşmalar yaptı, yerler kiraladı. Kimdir bunlar? Bunların temsilcileri nerededir? Bir açıklamada bulunsun. Kamuoyu bekliyor, çünkü bunlarla işler yapılıyor, kontratlar yapılıyor, yüzlerce taşeron bu adamlar için çalışmaktadır. Yüzlerce müteahhit bu adamlar için çalışmaktadır.

OMER DEMİR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - İşte ekonomiye katkı.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bu adamları alacaklı duruma gelmektedirler. Ya vermezlerse kimi dava edecekler? Mahkeme aradı ve kimseyi bulamadı. Eğer Hükümet ise bu Hükümet çıkar ve ilân eder. Sakın Poly Peck diye birisi ile taahhüt içerisine girmeyiniz, çünkü Poly Peck'in Kıbrıs'ta temsilcisi yoktur, eğer alacağınızı alamazsanız gidip İngiltere'de dava etmek ve burdaki delilleri de İngiltere'de benimsetmek mecburiyetindedesiniz diye ilân eder. Eğer varsa bu ülkede sorumlu bir hükümet bu mahkeme kararlarından sonraki çıkarlar devamlı

buraya yargıya saygıdan vesairenden bahsederler, çıkar ve dediği mi açıklar. Bu ülkede her yabancı şirket iş yapmaya geldiğinde bir kontrat dolayısıyla bir bina, bina yapacağına daima sözleşmesine yazar. İhtilâf halinde Kuzey Kıbrıs mahkemeleri yetkilidir. Yazmazsa havada kalırsınız. Temsilci de bulunmaz ve hiçbir şey de alamazsınız. Onun için bugün ayakları yerden kesilmiştir yüzlerce insanın. Onun için bu hukukî karışıklığı çözmek üzere Poly Peck diye birisinin bu ülkede bulunmadığını Hükümet ilân etmelidir. Eğer anlaşma yapan varsa Poly Peck'le artık nasıl halledecekse Hükümet, onların haklarını nasıl savunacaksa ona göre savunmalıdır. Eğer bundan sonra vatandaş varsa halâ daha şaşırıp da Poly Peck diye bir varlıkla iş yapmaya kalkan bilmelidir ki gidip Londra'da ancak dava edebilir kendisini. Bunu açıklamak mecburiyetindedir Hükümet kapalı kalmayın. Çünkü muhalefetin çirkin bir yakıştırması diye gelip geçitirilmiş olabilir bu. Yalnız muhalefet gazetesinde yayınlanmıştır bu konu ve bizim bununla ilgili olarak serbest limandaki o kayıtlar, kuyutlar ne anlama gelir sorarım. Herhangi bir ihtilâf halinde hangi mahkeme yetkilidir Unipack'la ilgili olarak? Sayın Bakan bunlara çoktan cevap vermek mecburiyetindeydi. Herhalde şimdi cevap verecek haldedir, gelir bize cevap verir. Çünkü daha Yasanın geçtiği günlerde söylediydim ben bunları. Bu bir yabancı ülkedir, bu maksatlar bakımından serbest liman ve bölge. Poly Peck yoksa, buhar olup gidiyorsa orta yerde konu...

İSKÂN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Gümrük bakımından yabancısıdır.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Hangi yasaların uygulanabildiğini, hangi yasanın uygulanamadığını da başladınız yazmaya ardarda.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Gümrük bakımından.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Başladınız yazmaya orda. Şirketleri tayin etmeye başladınız.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Navlunu.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Gümrük değil.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Açık, aydınlığa kavuşturalım.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Gümrük değil, ticari ünvanlar da girdi işin içerisine, bankalar da girdi, şirketler de girdi...

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yasa Tasarısında açıktır.

Şirketlerin denetimi, paranın denetimine girdi. Yarın Serbest Liman ve Bölgede Alarko gibi para basılmayacağını kimse garanti edemez.

ISKAN BAKANI MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) - Mağusa Belediyesi hudutları içerisindedir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Alarko gibi ...

NACI T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sizi öyle ikna edip bu Yasayı desteklettirdiler. Anlaşıldı, sizi öyle ikna edip Yasayı desteklettirdiler. Hiç öyle değil durum Adaoğlu.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Gümrük hudutları içindedir. Biz öyle biliyoruz.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - E, değil efendim. İşte görüyorsunuz filan yasa uygulanır, filan yasa uygulanamaz diye maddeler konuyor. Demek ki bu uygulanabilir, bu uygulanamaz. Gerisi? Gerisinin de ne olduğu belli değildir. Bu maalesef böyledir. Yazın açıkça herkes bilsin çünkü bu ülkede siz boşuna yatırım bekliyorsunuz. Bu açıklık olmadıktan sonra, açıklık, hem de demir gibi açıklık. Değiştirilemez kolay kolay, değişmez. Aleyhe hele hiç değişmez. Açıklık olması lâzım ki gelsinler, bir insan milyarları atsın oraya. Siz yapacaksınız üstünden de para vermeden kimse gelmeyecek buraya. İşte Beyrut yıkıldı. Türkiye'de açılıyor aman elimizden kapacaklar parayı aman Güneyde açılıyor, aman elimizden kapacaklar parayı, aman acele edelim dediniz ve bu Serbest Liman ve Bölgeyi kurdunuz. Acelenizin ürünleri ne oldu?

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Hükümet acelenizin ürünleri ne oldu? Daha Mersin'de ilk yatırım evvelki günkü gazetede çıktı. İlk yatırım izni alan yabancı şirket daha evvelki gün çıktı. Bunca yıldır biz aman onlardan önce davranalım da kapalım diye çağırıyorduk, Güney'de hala daha başlamadı, ama hiçbirini de kapamadık.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - "Understood" tur o dedigin nokta. Bizim Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Sınırları içerisinde, Yargı bakımından bunun emsalleri de vardır. Mehmet Bayram Bey anlitti. Noya diye bir şirket bu yönden mahkemeye gitti.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ama Noya'yı ben hiç duymadım, Polly Peck 'de bakalım ne olacak? O zaman böyle kargaların arasına akbabalar karışmış gibi olacak.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Orda mevzuat ne geçerli diye sorduğun için, yaşanmış bir örnek verdim size.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Bir örnekle bu iş hallolmaz. Soruyorum size, niye ticari ünvanları da kaldırılıyorsunuz, niye şirketleri de ayırıyorsunuz? Niye , sebep ne? Eğer uygulanıyorsa bu yasalar, geçerli ise orda niye şimdi kaldırılması için yasa getiriyorsunuz.

FERDİ SABİT SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Cevap bekliyoruz?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; sorular çok çeşitli olarak karşımızda durmaktadır. Ben işçilerle ilgili olarak uyumsuzluğun Mağusa Mahkemesinde yetkisizlikten dolayı görüşülmediğini de bilmekteyim.

FADİL ÇAGDA (Girne) (Yerinden) - İş kazası olursa yurttaş kime başvuracak?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Dolayısıyla bir taraftan tutar, bir taraftan tutmaz belirsizlikler vardır. yani güçlü bir şirket de sözkonusu oldu mu göreceksiniz ki mahkemenin elinde kâğıtları ile kala kalacaktır. Şimdi nasıl Polly Peck'in karşısında kaldınız ve mahkeme emirleri tebliğ edemiyorsunuz. Asil Nadir'in uçağı da durur daha havaalanında. Burda Polly Peck'in temsilcisi yokmuş, mahkemenin kararı kaldı havada.

ondan sonra yasal olarak haklarını alması lâzımmış. Nasıl yasal, yasa havada kaldı.

FADIL ÇAGDA (Devamla) - Mahkeme kararları da öyle.

NACİ T. USAR (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sayın Adaoğlu'nun sözünü ettiği o Noya Şirketi'nin de ne biçim yollarla mahkemeye götürüldüğünü özel olarak araştıracağız Sayın Durduran. Herhalde dediğiniz gibi yetkili mahkeme belirten bir antlaşmaları var.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Kulağımızdan çıkmaz zaten bunun. Tanımıyor dediğimde yani ünü yoktur anlamında söylediydim. Tanımıyorum diye bu konuyu inceleyeceğiz.

MUSTAFA ADAOGLU (Devamla) - Tamam araştırın. Bizim yargı sınırlarımız dışında değildir dedim ben, gümrük hudutları içerisindedir.

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Ama olmaması gerekir. Biz de iddia ediyoruz ama hem gümrük bakımından diyorsunuz, ondan sonra da taşıp bankalara kadar gidiyorsunuz. Bankanın gümrükle ne alakası var? Tüzel kişilik kazanmakla ne alakası var? İhtira beraatları ile, ünvanlarla, vesairelerle ne alakası var da bu tarafta başaramadığınız bir işi o tarafta başarmaya çalışıyorsunuz? Saygıları sunarım. Sorularımız açıktır.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Durduran. Sayın Bakan buyurun.

NACİ T.USAR (Devamla) - İsterseniz sizin Mağusa sınırları içerisinde mi, değil mi tartışırız ama...

BAŞKAN - Sayın Bakanı dinleyelim efendim.

TİCARET VE SANAYİ BAKANI TAŞKENT ATASAYAN - Sayın Başkan, muhterem arkadaşlar; bu yargı yetkisi ile ilgili olarak Sayın Durduran'ın en son sorduğu sorunun yanıtını Serbest Liman ve bölge Yasası 26/83 sayılı Yasa ki bu değişiklikle bulaşmamaktadır.

Yasanın 36'ncı maddesi:-

"Yargı yetkisi 36. (1) Serbest Bölge, yargı yetkisinin kullanılmasından bakımından Kıbrıs Türk Federe Devleti sınırları içinde sayılır ve Yüksek Mahkemenin yetkileri saklı kalmak koşuluyla Gazi Mağusa Kaza Mahkemesinin yetki alanına girer."

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOĞLU (Yerinden) - Gördün mü yargı sınırı.

ALPAY DURDURAN (Lefkoşa) (Yerinden) - Söylediniz ama benim söylediğimi duymadınız.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) -

"(2) Bu Yasa uyarınca işlenen suçlarla, Serbest Bölgede işlenen öteki suçlara ve Serbest Bölgede yürütülen faaliyetlerle ilgili olarak ortaya çıkan uyuşmazlıklara ilişkin ceza ve hukuk davalarına, Gazi Mağusa Kaza Mahkemesi bakmakla yetkilidir."

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Yetkili makam da belli.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - 36'ncı madde.

MUSTAFA ADAOĞLU (Devamla) - Demir gibi açık.

BAŞKAN - Teşekkür ederiz Sayın Bakan.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sayın arkadaşlar...

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hani Poly Peck?

ALPAY DURDURAN (Devamla) - Mahkemede hangi yasayı uygulayacaksınız?

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Sayın arkadaşlar; eskiden beri yani 26/83 sayılı Yasanın geçtiği zamandan beri de orda kay kayıt yapıliyordu ve bugün Serbest Limanda kayıtlı şirketler şunlardır, şu isimlerle kayıtlıdır ve diğer yasaların biraz önce belirtilen hükümleri saklı kalmak koşulu ile kayıt da yapılır, diğer işlemler de yapılır. Bu şirketler şunlardır:

Sezai Türkeş Feyzi Akkaya, Uni-Pac Packaging Industries Ltd., Germener Sanayi ve Ticaret İşletmeleri, Meditteranian Impex, Adem A. Kaner ve Kardeşi Ltd., Naval Enterpreses Ltd., Gani Ltd., Alba Holding, Hubert Schaffer, Adamson Ltd., Borusan (Kıbrıs) inşaat Malzemeleri Pazarlama Ltd., Sabri Yusufogulları, Germener Sanayi ve Ticaret İşletmeleri, Hasan Ali El Hakim, Alfa International Ltd., Sadallah Mahmoud Habbaba, Hasan Lâtif, General Stores (Free-Port) Ltd., Yakoubi (Free-Port) Ltd., Ataksu Ltd., Wearwell (Cyprus) Ltd., Star Electronics (Cyprus) Ltd., Mohammed Valid Habbaba, Mahmoud Habbaba, Abdel Salam Habbaba, Ektam (Kıbrıs) Ltd., H.H.Hannan, Mustafa Bürün, S & G International Trading Ltd., Snowball Ltd., Ahmet Aydın ve Ortakları, Meltem Turizm, Nakliye, Müşavirlik ve Makine Ticaret Ltd., Assancak Ltd., Vedat Benzinci, Interma Free Port Ltd., Automativ Trading-Free Port Ltd.

İSKAN BAKANI MUSTAFA ADAOGLU (Yerinden) - Epeyi de yabancı var.

ERDAL SUREÇ (Lefkoşa) (Yerinden) - Bunların bir çoğu yerlidir.

SALİH USAR (Girne) (Yerinden) - İsmi İngilizcedir diye yabancı olur.

TAŞKENT ATASAYAN (Devamla) - Bu şirketlerin bir kısmı faaliyet halinde, bir kısmı faaliyete geçeceğini Serbest Limanda tescilli şirketlerdir. Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

FERDİ S. SOYER (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Hani Poly Peck?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Rapor ve Tasarının bütünü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Tasarının madde madde görüşülmesine geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...

KATİP - 26.

BAŞKAN - 26. Etmeyenler?...

KATİP - 16. 26'ya 16.

BAŞKAN - 26'ya 16 oy. Çekimser?... 26'ya 16 oyla oyçokluğu ile kabul edilmiştir. Okuyunuz lütfen.

KATİP -

SERBEST LİMAN VE BOLGE (DEĞİŞİKLİK) YASA
TASARISI

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi
aşağıdaki Yasayı yapar:

Kısa isim
26/1983

1. Bu Yasa, Serbest Liman ve Bölge (Değişiklik) Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda "Esas Yasa" olarak anılan Serbest Liman ve Bölge Yasası ile birlikte okunur.

BAŞKAN - 1'inci madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasa'nın 2'nci maddesinin değiştirilmesi

2. Esas Yasa, 2'nci maddesinde yer alan "Devlet" tanımından sonra, sırasıyla aşağıdaki yeni "Katma Değer" ve "konvansiyonel liman" tanımları eklenmek ve "Tarife" tanımı kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni "Tarife" tanımı konmak suretiyle değiştirilir.

"Katma Değer", hammadde ve/veya bir yarı mamülün işlenip şekil değiştirilmesi ile ara malına, tüketim malına veya yatırım malına dönüştürülmesi işlemi işletme tarafından yatırılan ek değeri anlatır.

"Konvansiyonel Liman", Serbest Liman dışında kalan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu'nca onaylanan tüm deniz ve hava limanlarını anlatır.

"Tarife", Serbest Bölge İdaresine ödenecek, arazi kiralari, depo, ambar, antrepo ve alan ücretleri, rıhtım harçları ve Serbest Liman ve Bölge Müdürlüğüne ve/veya Müdürlük adına verilen her türlü hizmet karşılığı talep edilen diğer ücret ve harçları anlatır.

BAŞKAN - 2'nci madde hakkında söz isteyen?... Yok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasa-
nın 5'inci
maddesinin
değişti-
rilmesi

3. (1) Esas Yasa, 5'inci maddesinin (1)'inci fıkrası kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (1)'inci fıkra konmak suretiyle değiştirilir:

"(1) (A) Serbest Bölgede faaliyet göstermek isteyen gerçek veya tüzel kişiler, bu amaçla Müdürlüğe başvururlar. Başvurularda, faaliyet sahası ile ilgili bilgiler ve Müdürlükçe istenecek diğer herhangi bir husus açıkça belirtilir.

(B) Bu Yasanın 4'üncü maddesinde belirtilen faaliyet ve işlemlerde bulunmak için, yukarıdaki (A) bendi uyarınca başvuruda bulunan gerçek veya tüzel kişilerden, yapacağı faaliyet konusuna göre ve Bakanlar Kurulunda çıkarılacak tüzük kuralları çerçevesinde, 500 Amerikan Dolarını aşmayan harç alınır."

(2) Esas Yasa, 5'inci maddesinin (2)'nci fıkrası kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (2)'nci fıkra konmak suretiyle değiştirilir:

"(2) Serbest Bölge Müdürlüğü, kuracağı tescil bürosunda kayıt işlemlerini yapar ve bu amaçla, Şirketler Yasası, Kollektif ve Komandit Şirketler ve Ticari Unvanlar Yasası ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası kuralları saklı kalmak koşuluyla, sözkonusu yasalardaki kayıt ve denetim ile ilgili kurallarda öngörülen yetkileri de ayrıca kullanabilir."

Fasıl 113
28/1974
7/1977

Fasıl 116
66/1954

11/1976
25/1983
26/1987

BAŞKAN - 3'üncü madde hakkında söz isteyen sayın milletvekilleri?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasa-
nın 17'nci
maddesinin
değiştiril-
mesi

4. Esas Yasa, 17'nci maddesi kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni 17'nci madde konmak suretiyle değiştirilir:

"Vergi
Bağışıklığı

17. Bu Yasanın 5'inci maddesi kural-
larına dayanarak işletme izni almış
olan işletmelerin, 4'üncü madde kapsa-
mındaki faaliyet ve işlemlerinden
doğan kazançları, gelir vergisi ile
kurumlar vergisinden muaftır.

Ancak Serbest Liman ve Bölgede
imal edilip Kuzey Kıbrıs Türk
Cumhuriyetine ihraç edilen mallar
dışında kalan mal veya hizmetlerin,
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ihra-
cından sağlanan kazançlar, bu muafiyet
kapsamı dışındadır."

BAŞKAN - 4'üncü madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasa-
nın 18'inci
maddesinin
Yasadan
çıkarılması

5. Esas Yasa, 18'inci maddesi tümüyle kaldırılmak ve ondan sonra gelen maddeler bir eksiltiyle yeniden sayılandırılmak suretiyle değiştirilir.

BAŞKAN - 5'inci madde hakkında söz isteyen?...
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasanın 6. Esas Yasa, 19'uncu madde olarak yeniden sayılan-
20'nci madde- dırılan eski 20'nci maddesinin ikinci satırında yer
sinin değiş- alan "Bakanlar Kurulunca" söz dizisinden hemen sonra
tirilmesi yapılacak tüzükle" söz dizisi eklenmek suretiyle
değiştirilir.

BAŞKAN - 6'ncı madde hakkında söz isteyen?... Yok. Oylarınıza
sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğu-
yla kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasanın 7. Esas Yasa, 24'üncü madde olarak yeniden sayılandı-
25'inci mad- rılan eski 25'inci maddesi tümüyle kaldırılmak ve ye-
desinin de- rine aşağıdaki yeni 24'üncü madde konmak suretiyle
điřtirilmesi değiştirilir:

38/1982
22/1987

12/1983

"İthalât 24. Serbest Liman ve Bölgenin veya Bölgedeki
iş yerlerinin kurulması, donatılması ve tüke-
timleri için gerekli olan makine, alet, mal-
zeme, mefruşat, taşıt araçları ve sairinin,
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden Serbest
Liman ve Bölgeye ithalâtında, Para ve Kambiyo
Yasası ile Dış Ticaret (Düzenleme ve Denetim)
Yasası kuralları uygulanmaz.

38/1982
22/1987

12 1 8

Ancak menşei ne olursa olsun Kuzey Kıbrıs
Türk Cumhuriyeti tarafından sübvansiyeye edilen
mallarla, gümrüğü ödenmiş veya şartlı muafiyet
ve/veya geçici ithalât yoluyla Kuzey Kıbrıs
Türk Cumhuriyetine ithal edilmiş olan malla-
rın, Serbest Liman ve Bölgeye, imalâta
yönelik olarak kullanılmak üzere ve süreklilik
arzeden bir şekilde ithal edilmeleri ve kıy-
metlerinin 500 Amerikan Dolarını aşması duru-
munda, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde yürür-
lükte olan Para ve Kambiyo Yasası ile Dı

BAŞKAN - 7'inci madde hakkında söz isteyen?...Şok.
Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?...Çekinir?...
Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasa- 8. Esas Yasa 25'nci madde olarak yeniden sayılandırıl-
nın 26'nci lan eski 26'nci maddesi kaldırılmak ve yerine aşağı-
maddesinin dakı yeni 25'nci madde konmak suretiyle değiştirilir.
değiştiril-
mesi

13/1983

37/1983

38/88

38/1982

22/1987

"İhracat 25. (1) Serbest Liman ve Bölge'den Kuzey
Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ihraç
edilecek ticari eşyaya, kaynakları
belgelendirilmek koşuluyla,
yürürlükteki Dış Ticaret (Düzenleme
ve Denetim), Gümrük ve İstihsal Yasası
ve Para ve Kambiyo Yasası kuralları
uygulanır.

(2) Serbest Liman ve Bölge'de imal ve/veya
montajdan sonra Kuzey Kıbrıs Türk
Cumhuriyetine ihraç edilecek mal-
ların, asli durumlarına oranla
daha yüksek tarifeye bağlı tutulma-
larını gerektiren hallerde, söz-
konusu malların Serbest Liman ve
Bölgede imal ve montajlarının yapıl-
dığına ilişkin tevsik edici belge veril-
mesi koşuluyla, Kuzey Kıbrıs Türk Cum-
huriyetine ihraç edildikleri anda ödene-
cek gümrük vergisi, 2'nci maddede t
tanımı yapılan Katma Değer kistaslarına
bağlı kalmak ve Rüchanlı Tarifeler
Emirnamesinin 1'nci Cetvelinde yer alan
en yüksek vergi oranını aşmamak
koşuluyla, Bakanlar Kurulu tarafından
belirlenecek bir miktardır.

A.E. 11

RŞ.Sayı:7

21.1.1978

(3) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinden Serbest Liman ve Bölge'ye ithal edilmiş Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti kaynaklı ve/veya gümrüğü ödenmiş yabancı kaynaklı maddelerin, Serbest Liman ve Bölge'de imal ve montajından sonra tekrar Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine ihraç edilmesi durumunda ödenecek gümrük vergisi, 2'nci maddede tanımı yapılan Katma Değer Kistaslarına bağlı kalmak ve Rüçhanlı Tarifeler Emirnamesinin 1'inci Cetvelinde yer alan en yüksek vergi oranını aşmamak koşuluyla, Bakanlar Kurulu tarafından belirlenecek bir miktardır.

A.E.II
RG.Sayı:7
21.1.1978

(4) Serbest Liman ve Bölge'den gemi kumanyaları dışında, yolcu beraberli perakente satış yapılamaz."

BAŞKAN - Dikkatinize getiriyorum; okunmuş olan metinde 8'inci maddenin metninde...

KÂTİP - "İhracaat" yan başlıklı 25'inci maddenin birinci paragrafta, sondan üçüncü satırında (Dış Ticaret Düzenleme ve Denetim)

BAŞKAN - Parantez içinde.

KÂTİP - Evet. " Yasası, Gümrük ve İstihsal Yasası ve Para ve Kambiyo İşleri Yasası..."

BAŞKAN -"Yasası" kelimesi eksik.

KÂTİP - Eksik evet.

BAŞKAN - "Yasası" kelimesi eksikti eklemiş oluyoruz efendim. Eklenmiş olarak okundu kabul ediyoruz.

8'inci madde hakkında söz isteyen?...Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?...Etmeyenler?...Çekimser?...Oyçokluğu ile kabul edilmiştir. 9'uncu madde.

KATİP -

Esas Yasanın
29'uncu mad-
desinin de-
ğiştirilmesi

9. Esas Yasa, 28'inci madde olarak yeniden sayılandırılan eski 29'uncu maddesinin (2)'nci fıkrası kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (2)'nci fıkra konmak suretiyle değiştirilir:

"(2) Bu Yasada ödenmesi öngörülen mal ve hizmet bedelleri ile maaş, ücret, imtiyaz, kira, vergi, harç, ceza ve benzeri tüm ödemeler, Türk Lirası ve Kıbrıs Lirası para birimleri dışındaki uluslararası geçerli döviz konvertibilitesi olan yabancı paralarla yapılır.

Ancak, bu Yasa kuralları çerçevesinde yapılacak olan her ödeme ile ilgili dövizin, ödemenin yapıldığı tarihteki geçerli resmi döviz kurundan hesaplanmak koşuluyla ve dövizin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti bankalarında bozdurulduğunun tevsik edilmesiyle, söz konusu ödemenin Türk Lirası olarak da yapılması mümkündür."

BAŞKAN - 9'uncu madde hakkında söz isteyen?...

Yok. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasanın
34'üncü madde-
sinin değiştirilmesi

10. (1) Esas Yasa, 33'üncü madde olarak yeniden sayılandırılan eski 34'üncü maddesinin (7)'nci fıkrası kaldırılmak ve yerine aşağıdaki yeni (7)'nci fıkra konmak suretiyle değiştirilir:

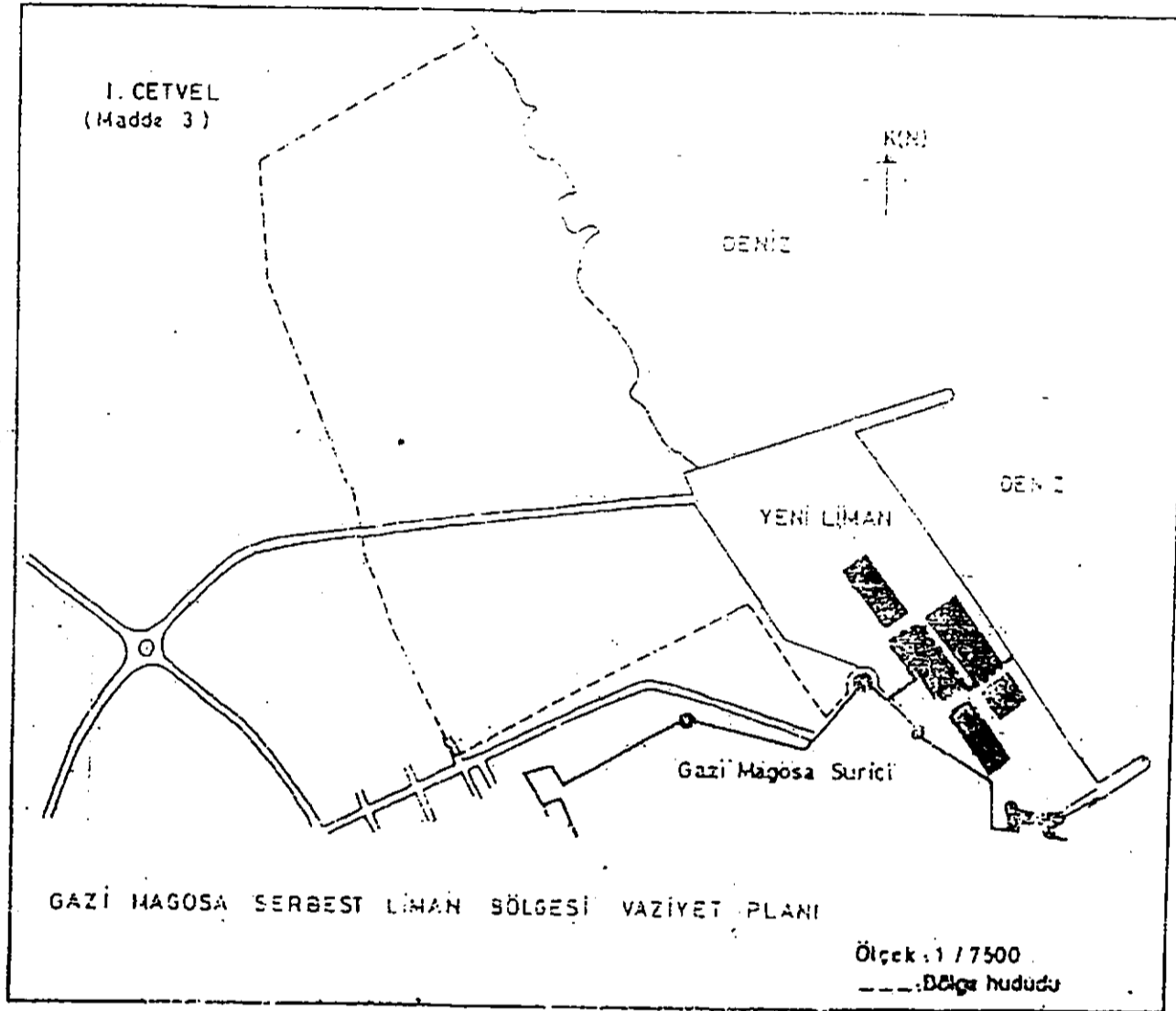
"(7) Serbest Limana uğrayan her ticaret gemisinin kaptanı, geminin limana varışından hemen sonra Serbest

- (A) Bir yük beyannamesi;
- (B) Yükün boşaltılmasına başlanmadan önce en geç yirmi dört saat içerisinde tevdi etmek koşulu ile bir yük manifestosu; ve
- (C) Yolcu ve/veya personel listesi ile sair belge ve bilgiler geminin limanda bulunduğu süre içinde, liman ve deniz ticaret mevzuatına ilişkin tüm konularda her türlü işlem ve işlevlerin yapılması ve tahakkuk edecek ücretlerin karşılanmasında, kendisinin yetkili gemi acentesini tayin ettiğini ve gemi acentesinin de bu tayini kabul ettiğini belgeleyen, bu Yasaya Ekli IV'üncü Cetvelde gösterilen örneğe uygun bir tayin ve yetki belgesi vermekle yükümlüdür. Buna uymayan veya yanlış beyanda bulunan gemi kaptanı ve acentesi bir suç işlemiş sayılı ve mahkumiyeti halinde 1000 Amerikan Dolarına kadar para cezasına çarptırılabilir. Cezanın resmi kurdan Türk Lirası olarak ödenmesi mahkemece emredilebilir."

BAŞKAN - 10'uncu madde hakkında söz isteyen?... Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Esas Yasaya 11. Esas Yasa, 3'üncü maddesine bağlı Ekli I'inci Ekli I'inci Cetvelin Değiştirilmesi
11. Esas Yasa, 3'üncü maddesine bağlı Ekli I'inci Ekli I'inci Cetvel kaldırılmak ve yerine Ek'teki yeni I'inci Cetvel konmak suretiyle değiştirilir.

BAŞKAN - Burda şimdi Cetvel var mı?

KATİP - Haritadır efendim.

EKONOMİ, MALİYE, BUTÇE VE PLAN KOMİTESİ BAŞKANI
AHMET AKAR (Yerinden) - Tasarıya ekli haritadır Sayın
Başkan.

BAŞKAN - Bu Cetvelin okunacak tarafı yoktur.

KATİP - Yok efendim.

DIŞİŞLERİ VE SAVUNMA BAKANI KENAN ATAKOL (Yerinden) -
Cetvelin okunacak tarafı yok, haritadır.

BAŞKAN - Haritadır, görülmüştür.

11'inci madde hakkında söz isteyen?... Cetvelle
birlikte mütalâa edilmiş olarak. Yoktur. 11'inci maddeyi
oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

KATİP -

Yürürlüğe Giriş 12. (1) Bu Yasa, (2)'nci fıkrâ kuralları saklı
kalmak koşuluyla, Resmî Gazete'de yayımlan-
dığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.
(2) Bu Yasanın (4)'üncü maddesiyle değiştirilen
Esas Yasanın 17'nci maddesi kuralları,
1988 vergilendirme yılı başından başlayarak
uygulanır.

BAŞKAN - 12'nci madde hakkında söz isteyen?...
Yoktur. Oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?...
Çekimser?... Oyçokluğuyla kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri; Tasarının madde madde görüşül-
mesi tamamlanmış ve ikinci görüşme sona ermiştir. Tasarının
üçüncü görüşmesi, kısa isim okunmak ve Tasarının bütünü
oylanmak suretiyle yapılacaktır.

Kısa ismi okuyunuz lütfen.

KATİP -

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Serbest Liman ve Bölge (Değişiklik)
26/1983 Yasası olarak isimlendirilir ve aşağıda
"Esas Yasa" olarak anılan Serbest Liman ve
Bölge Yasası ile birlikte okunur.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; Tasarının bütünü,
Cetvelde isimlerimiz okunmak suretiyle oylarınıza sunu-
yorum.

İsimleri bir bir okuyunuz lütfen.

KATİP -

Serbest Liman ve Bölge (Değişiklik) Yasa Tasarısına İlişkin

Oylama Sonucu:

Kabul Edenler:

Kabul Etmeyenler:

Oylamaya Katılmayanlar:

Mustafa Adaoglu

Ergin Abdullah

Kenan Akın

Ahmet Akar

Mehmet Altınay

Salih Cosar

Kenan Atakol

Hüseyin Angolemlı

Enver Emin

Taşkent Atasayan

Ismail Bozkurt

Ibrahim Koreli

Hakkı Atun

Mehmet Cıva

Ziya Rızkı

Mehmet Bayram

Fadıl Çağda

Ergün Vehbi

Aytaç Beşeşler

Alpay Durduran

Nazif Borman

Kemal Emirzade

Günay Caymaz

Rasih Keskiner

Hüseyin Curcioglu

Feridun Onsav

Omer Demir

Ozker Ozgür

Onay Fadıl Demirciler

Aktan Sadık

Mustafa Erbilin

Hasan Sarıca

Berviş Eroğlu

Ferdi Sabit Soyer

Dr. Sait Güven

Erdal Süreç

Mustafa Hacıahmetoğlu

Naci T. Usar

Dr. Erbay Kanatlı

Salih Usar

Mustafa Karpaslı

Çetin Veziroglu

Olgun Paşalar

Eşber Serakıncı

Vehbi Z. Serter

Dr. Yüksel Tüccaroğlu

Emin Uzun

Atay Cafer Urel

Takay Varış

Dr. Altan Yavuz

26 kabul, 18 ret, çekimser yok, oy verenlerin toplam sayısı 44, katılmayanlar 6. Oyçokluğu ile kabul edilmiştir.

BAŞKAN - 26'ya 18 oyla oyçokluğu ile kabul edilmiştir.
Hayırlı uğurlu olsun.

II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI: (Devam)

Sayın milletvekilleri; altıncı kısımda itirazınız yok ise Sorular kısmını bir sonraki birleşime erteliyoruz. Ayrılmadan evvel yani size gündemi okuyup birleşim gününü arz etmeden evvel, bir ek sunuş var. Ulusal Birlik Partisi Gazi Magusa Milletvekili Sayın Karpaslı'nın yurt dışı izin istemi.

KÂTİP -

14.10.1988

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti,
Cumhuriyet Meclisi Başkanlığına.

Ani rahatsızlığım nedeni ile Türkiye'ye gideceğimden 5 gün izinli sayılmam için bu konuda gerekenin yapılmasını rica ederim.

Saygılarımla
Dt. Mustafa Karpaslı
U.B.P Gazi Magusa Milletvekili

BAŞKAN - Uygun görülmüştür.

Sayın milletvekilleri; aşağıdaki gündem 18 Ekim Salı günü saat 10.00'da yapılacaktır.

1. Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları
2. Özel Gündemde Yer Alacak İşler
3. Seçimler ve Oylaması Yapılacak İşler
4. Sorular.
6. Genel Görüşme ve Meclis Araştırması Yapılması:
İki konuda:
 1. Poly Peck'in Girne Bölgesinde verilen kaynaklar ve Cumhuriyetçi Türk Partisinin talebi;
 2. Doğu Akdeniz Üniversitesindeki uygulamalar.
7. Görüşülecek Tasarı ve Önerilerle Komitelerden Gelen Diğer İşler:

1. Hukuk Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısı
2. Suçluların Geri Verilmesi, Mahkeme İlamlarının Karşılıklı Tenfizi ve Adli Yardımlaşma Yasa Tasarısı
3. Tapu ve Kadastro Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı.
4. Merkezi Cezaevi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı
5. Enformasyon Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı
6. Tarım Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı.

Birleşimi kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanma Saati: 19.45

EK:

- 451 -

Sayın Başkan, Değerli Milletvekilleri

19-24 Eylül tarihleri arasında Bulgaristan'ın başkenti Sofya'da yapılan 80-inci Parlamentolararası Birlik Konferansına (IPU Conference) katıldım. Konferans hakkında Türk Grubu Başkanı ve bir süre önce Kıbrıs'ı ziyaret eden Birlik Başkanı Alman Dr. Hans Stercken'den aldığım bir yazıdan bilgi sahibi olmuştum. Vize ve çıkması mühtemel daha başka sorunlar nedeniyle KKTC Cumhuriyeti Meclisini temsilen şimdilik yalnız katılmam tavsiye edilmektedir.

VİZE

Bulgar makamları görevim belirtilerek ismime istenilen vizeyi vermekte tereddüt göstermişler, fakat bilahare Ankara, Cenevre ve Sofya'da yapılan yoğun girişimler ve PAB'in Cenevredeki Merkezi ile yapılan istişare sonucunda ikna edilmişlerdir.

BAŞKAN VE GENEL SEKRETERLE GÖRÜŞME:

Konferans Sofya'da özel olarak Konferans Merkezi olarak inşa edilmiş binada yer almıştır. Şahsıma çıkarılan özel bir kartla, konferansı izleme ve gerekli temas ve görüşmeleri yapma olanağı buldum.

Yine PAB Konsey Başkanı Dr. Hans Stercken ve Genel Sekreter P. Cornillon ile görüşerek kendilerine Kıbrıs konusundaki son durum hakkında bilgi verdim ve bir mektup takdim ettim (Ek.1) Başkan Stercken görüşmelerin başlamasından dolayı duyduğu memnuniyeti ve Türk tarafının da ileride temsil edileceği günü görmeği arzu ettiğini belirtti. Dr. Stercken'e sunulan mektubun suretleri ek bir kısa yazıyla önemli addettiğim 40 kadar delegasyon başkanına bilahare dağıtıldı.

İSLAM GURUBU TOPLANTISI: Konferans sonunda Dr. Stercken'in görev süresi tamamlandığından ve Başkanlığa başka birisinin seçimi yapılacağından Senegal'li adayın desteklenmesini ve diğer konuları görüşmek üzere İslam Gurubu toplantısı yapıldı. Bu toplantıya da her zamanki gibi katılarak konuşmaları izleme ve bazı temaslar yapma olanağı buldum. Özellikle dönem Başkanı Ürdün'lü Al-Lozi ile uzun bir görüşme yaparak İslam Gurubunun daha aktif hale getirilmesinin çok yönlü yararları olabileceği üzerinde durdum ve kendisini ve Gurubu Kuzey Kıbrıs'a davet ettim. Yalnız gerçeği vurgulamak gerekirse Türkiye'nin inisiyatifleriyle kurulan ve ilk toplantısını İstanbul'da yapan İslam Gurubu gittikçe etkisiz ve ilgisiz duruma gelmiştir.

KIBRIS RUM HEYETİNİN ÇALIŞMALARI:

Görüşmelerin başlamasına rağmen Kıbrıs Rum Heyetinin konuşma ve davranışlarında fazla bir değişiklik göze çarpmamıştır. Hızlarını alamayarak ilgili olsun veya olmasın her konuda konuşma fırsatı kollayarak Türkiye'ye Türk Askeri, Göçmenler ve üç özgürlükler konusunda haklarının çiğnendiğini iddia ederek saldırıya devam etmişlerdir. Türk Heyeti de her defasında kendilerine toplantı sonunda cevap hakkını kullanarak gerekli yanıt vermiştir (Ek.2) Galanos Genel Kurulda söyledikleri yetmezmiş gibi Bulgar gazetecilerle de özel bir basın toplantısı düzenleyerek yine Türkiye'ye ileri geri saldırmıştır. (Ek.3)

Rumların bu tutum ve davranışlarının pek tasvip ve ilgi görmediği kesindir. Nitekim hiçbir konuşmacı dünyadaki yumuşama süreci içinde başlatılan görüşmeler ve önemli çatışma ve sorunlarla ilgili atılan adımlar ve yapılan girişimler arasında Kıbrıs'tan bahsetmemiştir. Ayrıca Cenevre'de gündemde yer alan "Colonialism, Racism ve Apartheid" konusunda önceden dağıttıkları Memorandumda Türkiye'ye sataşan kısmı, Steering Committee'nin ikazı üzerine geri çekme ve yeniden yazmaya zorlanmıştır. Bu konuda hazırlamış olduğum cevabı (Ek.4) Türk Gurubu Genel Sekreterliği üyelere dağıtmak üzere sunmuş ve bu girişimi üzerine Rum Heyeti Memorandumunu geri çekerek Türkiye'ye saldıran kısmını çıkarmak zorunda bırakılmıştır. (Ek.5) Rumlara yanıt vermek üzere Bulgar basını ve TV'si nezdinde yaptığım çeşitli girişimler çok katı ve tek yönlü tutumları nedeniyle başarılı olamamıştır.

.. / 452 ..

GENEL DEĞERLENDİRME VE SONUÇ:

Toplulararası görüşmelerin başlamasına rağmen Rum tarafının uluslararası kuruluşları etkileme ve aleyhimize baskı kullanma girişimlerinde hiçbir değişiklik olmamıştır. Nitekim bu konferansta da Rum delegasyonu bilinegelen sloganlarla Türkiye'ye çirkin bir biçimde saldırırken ve meselenin esasına, yani Kıbrıs Türk halkının haklarından ve siyasi eşitliğinden söz etmemiştir.

Buna mukabil dünyadaki olumlu gelişmeler sıralanırken, Kıbrıs'tan hiç söz edilmemiştir. Yani bu sorun global sorunlar içerisinde fazla dikkat çekmemektedir.

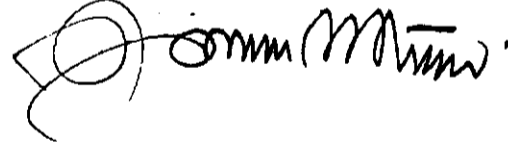
Bu durum karşısında en rahatsız edici olgu tüm Kıbrıs'ın meşru sahibi ve temsilcisi gibi kabul edilmeleri ve kendi kendilerini hiçbir caydırıcı engel olmadan takdim edebilmeleridir.

Görüşmelerin seyri içerisinde bu olumsuz ve haksız tutumlarını ortadan kaldırma yönünde karşı önlemler almak ve adımlar atmak durumumuzu güçlendirme yönünden gereklidir kanısındayım.

Parlamantolararası Birlik Toplantısına, 3'üncü kez PAB Genel Sekreterliğinin bilgisi dahilinde ve vize verilmesine yeşil ışık yakılarak gitmek, mütevazı boyutları içinde olumlu bir gelişmedir. Bunu daha ileriye götürmek ve resmileştirmek önümüzdeki önemli hedeflerden biridir. Türk gurubunun destek ve işbirliğinin önemli bir etken olduğunu şükranla vurgulamak gerekir. Türkiye'nin girişimleriyle kurulan PAB İslam Gurubu gittikçe dağınık bir durum arz etmektedir. Halbuki özellikle KKTC'nin destek alması yönünde bu guruba büyük umutlar bağlanmıştı. Herşeye rağmen yine Türk gurubunun gayretiyle sözkonusu cepheyi harekete geçirme ve güçlendirme ileride yararlı ve gerekli olacaktır.

Teşekkür ederim.

Hakkı ATON
Milletvekili

- 453 -

Ek : 1

PRESIDENCY OF THE LEGISLATIVE ASSEMBLY OF THE
TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS

Postal Code :

Mersin 10 — TURKEY

Ref :

Lefkoşa,

September 19, 1988

I would like to bring to your knowledge the attached letter, presented to H.E. President Hans Stercken during our meeting today.

This remains the only possible way to brief the distinguished delegates about the Turkish Cypriot views on the Cyprus Question, since as one of the two owners of the Partnership State of 1960, we are not allowed to speak on behalf of our people as their democratically elected representatives in all the international fora.

I take this opportunity to extend my deepest consideration and esteem and to wish you the best of success in your deliberations.

Hakkı Atun
President of the Legislative Assembly
of the Turkish Republic of Northern Cyprus

.. / 454 ..

PRESIDENCY OF THE LEGISLATIVE ASSEMBLY OF THE
TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS

Postal Code :

Mersin 10 — TURKEY

Ref :

Lefkoşa,

9th September 1988

Mr. President,

Thank you for the letter which you kindly wrote after your visit to Cyprus. I am very pleased to hear that the talks we had in North Cyprus and our meetings in Guatemala have been of valuable help to you in your efforts to approach the problem at European level. I am looking forward to seeing you at the 80th Inter-Parliamentary Conference in Sofia, where we can have further talks on the matter.

I was very pleased at the change of attitude on the part of the new Greek Cypriot leader Mr. George Vassiliou which made the Geneva summit meeting of 24th August 1988 possible. You will recall, however, that the statements made by Mr. Vassiliou following his election as President of the Greek Cypriot Administration were as negative and rejectionist as those of Mr. Kyprianou, his predecessor.

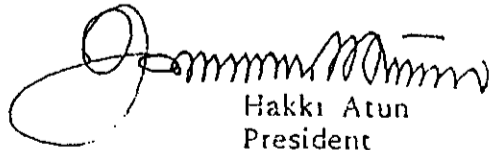
I hope that the positive atmosphere that was created at the Geneva summit meeting, will prevail at the inter-communal talks to be held in Cyprus on the 15th and 16th September 1988 at which the two leaders will go into the essence of the Cyprus question.

I wish to assure you that, as has always been the case, the Turkish Cypriot side will, on its part, act with good will at the forthcoming inter-communal talks and will spare no effort for finding a just and lasting solution to the Cyprus question on the basis of a bi-zonal and bi-national federal Republic based on the political equality of the Turkish Cypriot and Greek Cypriot peoples as agreed in the summit meetings of 1977 and 1979.

I hope that the Greek Cypriot side will display the same spirit of good will as we have displayed and will not insist on its untenable demands and on a solution which would endanger the security of the Turkish Cypriot people or ignore the existence of the Turkish Republic of Northern Cyprus and the political equality of the two peoples. As you are already aware the Turkish Cypriot side, by accepting the Draft Framework Agreement of 29 March 1986 submitted by the U.N. Secretary-General, has made the maximum concessions it could.

I earnestly hope that reason will in the end prevail and a just and lasting solution will emerge from the talks.

Yours sincerely,

Hakkı Atun
President

../ 455..

His Excellency Hans Stercken
President
Inter-Parliamentary Conference

Item 4

RIGHT OF REPLY BY Mr. AKGUN ALBAYRAK (TURKEY)

Mr. President,

The Greek Cypriot delegate again saw fit this morning to talk unnecessarily about the question of Cyprus and made well-rehearsed allegations against Turkey. We have answered the same baseless allegations - I cannot remember how many times during the meetings of the IPU in the past.

What astonished me that our Greek colleague seemed to forget that there is a new process of negotiations in Cyprus continuing at present between the two Communities. This is, in my opinion, a most significant progress. As he has not mentioned a single word about the intercommunal talks, he is probably not very happy with it.

We, in Turkey, welcomed this encouraging beginning between President Denktas and President Vasilion. We sincerely hope that the new dialogue will lead to a just and lasting solution of the Cyprus problem.

Everybody knows that the Turkish troops went to Cyprus not to occupy, but in accordance with the right of intervention of Turkey as a guarantor power under international treaties to restore peace and tranquility on the island.

I would advise the Greek Cypriot delegates that instead of wasting their time and the patience of the Conference, they must go and convince their own Government to engage in serious and meaningful

negotiations with their Turkish Cypriot partners for an agreed solution of the Cyprus question.

ITEM 5

TURKEY

Mr. Akgün ALBAYRAK
(Leader of the Turkish Delegation)

RIGHT OF REPLY

Mr. President,

I am embarrassed to take the floor at this late hour. But I am compelled to do so, because one after another the Greek Cypriot delegates talked about the question of Cyprus unnecessarily and repeated the well-known baseless allegations against my country. They were even joined yesterday by a distinguished member from the delegation of Greece.

I am sure that all the honourable delegates in the IPU know the truth about Cyprus and its history and Turkey's official stand on this issue. I do not want to take your time to repeat them again. But one thing I want to emphasize is that the appeals of the Greek Cypriot delegates are directed to the wrong address. Turkey is not a party to the intercommunal talks which were ^{recently} resumed. ~~_____~~. Turkey has, however, always been supporting the ~~_____~~ intercommunal talks on an equal footing between the two communities under the auspices of the UN Secretary General. Now that President Denktas and President Vasiliu have recently started this dialogue, we in Turkey more than welcomed this encouraging beginning.

I hope that the Greek Cypriot colleagues here would reciprocate our desire that serious and meaningful talks should be continued in Cyprus for a just and lasting solution of the Cyprus problem. We appealed to them from this floor not to abuse the patience of this Conference. I ^{am} happy to say that there are some positive indications that the Greek Cypriot Group also realizes the

futility of talking about the question of Cyprus here in the IPU. The recent example of the change of attitude of the Greek Cypriot delegation is very clear. They have withdrawn their Memorandum under document CONF/80/5.M.7 and distributed a new Memorandum under CONF/80/5.M.7/Rev. In this second Memorandum, they have deleted from the ^{previous} text all of their allegations against Turkey. This is a good beginning and I welcome it. Because the revision of their ~~Memorandum~~ Memorandum represents the best answer ^{they could give to} which ~~prove~~ that all these allegations against my country are false and groundless.

Thank you, Mr. President.

T. C.
Sofya Büyükelçiliği

G İ D E N
Açık Telgraf
(Tasnif Dışı - Hizmet Özel)

Dosyası :

Sayısı	İvedilik Derecesi	Tarih Saat Grubu	Çokıldığı Yer	Kolmo Adedi	Çokıldığı Tarih
		22.9.1988			

1. DIŞİŞLERİ BAKANLIĞINA
2. ATINA BÜYÜKELÇİLİĞİNE
3. LEFKOŞE BÜYÜKELÇİLİĞİNE

Bugün (22 Eylül) EKRY İPU 80. Konferansındaki GKRY Heyet Başkanı, XIPU Konsey üyesi Ghalanos bir basın toplantısı düzenlemiştir.

Sözkonusu basın toplantısı tarafımızdan da izlenmiş olup Ghalanos'un ifadeleri ve soru-cevap kısmı aşağıda sunulmuştur:

"1974 yazında Kıbrıs'ta Makarios'a karşı yapılan bir iç darbeyi bahane ederek ve Kıbrıs Cumhuriyetinde düzeni sağlayacağını iddia ederek Türkiye Kıbrıs'a girmiş ve adanın % 40'ını işgal etmiştir. Bunun sonucunda 200.000 Kıbrıslı Rum mülteci haline gelmiş, 6.000 kişi öldürülmüş, 2.000'in üzerinde insan da kaybolmuştur. Mülteci sayısı Kıbrıslı Rum nüfusunun 5/2'sine eşittir. Türkiye kaybolan kişiler hakkında herhangi bir şekilde bilgi vermekten kaçınmaktadır. Yukarıdaki rakamları vermem bir tesadüf eberi değildir. Çünkü Kıbrıslı Rumların o zamanki sayısı 500.000 kadar idi. 200.000 mülteci, 6.000 ölü, 2.000 kayıp bu rakam içinde önemli bir orandır. O zamandan beri 35.000 Türk askeri Kıbrıs adasında bulunmaktadır. Kıbrıs Cumhuriyetinin Demografik yapısını değiştirmek için Türkiye'den 65.000 göçmen getirilmiştir. Kıbrıslı Türklerin sayısının 100.000 olduğunu düşünürsek getirilen göçmenlerin ve işgali elinde tutan askerlerin sayısının bu rakama eşit olduğu görülecektir.

Türkiye'nin 1974'de Kıbrıs'a girişi tesadüf değildir. Kıbrıs 1958'den itibaren İngiliz himayesinde iken, adayı bölünmüş olarak gösteren haritalar Türkiye'de mevcuttu. Bu haritalar 1974 olayları ile paralellik göstermektedir. Türkler 1964 yılında da

An
22.9.88

Kıbrıs'a girmek istemişler, ancak bunu başaramamışlardır. Bu tarihi gelişmeleri sizlere Türkiye'nin her zaman Kıbrıs adasının bir bölümünü almak istediğini kanıtlamak için söylüyorum.

400 yıl kadar Kıbrıs'lı Türk ve Rumlar anlayış içinde beraberce yaşamışlardır.

Türk askerleri kiliseleri ve tarihi anıtları yıkmakta ve Kıbrıs'ta var olan kültürü yok etmektedirler. Şehirlerin ve köylerin isimleri değiştirilmekte, hava alanı ve askeri üsler inşa edilmekte, Kıbrıs'ın işgal altındaki Kuzey kesiminin ekonomisi, Türk ekonomisine bağlı kılınmaktadır.

Kıbrıs sorununun çözümü için Birleşmiş Milletlerde birçok karar alınmış, Türk askerlerinin geri çekilmesi istenmiş, işgalden vazgeçmeleri talep edilmiştir. Bizler Ankara'nın KKTC dediği ülkenin lideri Denktaş ile birçok kez biraraya gelip görüştük. Aramızda anayasal sorunlar mevcut idi, ancak Kıbrıs'ta Türk askerleri Kıbrıs'ta bulunduğu sürece hiç bir çözüm olmaz.

Kısa bir süre önce Kıbrıs Türk toplum lideri Denktaş ile görüşmeleri başlattık. Kalıcı bir karara varmak için elimizden geleni yapacağız. Kıbrıs'ı tekrar birleştirecek federal bir sistem oluşturulması ve insan haklarının yeniden tesisi için herşeyi yapacağız. Bütün bunlar kuzeyden asker ve göçmenlerin çekilmesine bağlıdır.

Sonuçta şunu söylemek istiyorum. Kıbrıs sorunu Kıbrıs'taki iki toplum arasındaki sorun değildir. Sorun, Türkiye'nin Kıbrıs'ın bir bölümünü işgal etmesidir. Türkiye'nin Kıbrıs'ın işgal altındaki bölgesinden askerlerini çekmesi için müttefiklerince ve diğer dünya kamuoyunca baskı yapılmalıdır. Türkiye askerlerini çekerse bir çözüme kavuşulur. Ancak bu baskı Türkiye'ye müttefiklerince yapılmamaktadır. Türkiye, tehditlerini Yunanistan, Bulgaristan ve Suriye'ye karşı da yapmaktadır. Bölgenin kötü komşusudur. Türkçe bir deyim ile Türkiye bölgenin "pehlivanı" dır.

T. C.
Büyükkelçiliği

- 461 -

G İ D E N
Açık Telgraf
(Tasnif Dışı - Hizmete Özel)

Dosyası :

Sayısı	İvedilik Derecesi	Tarih Saat Grubu	Çekildiği Yer	Kelime Adedi	Çekildiği Tarih

- 3 -

İPU'da Türk meslekdaşlarımız ve bazı Batılı Parlamenterler ce ve özellikle Norveç delegesince Bulgaristan'da Türk azınlığın karşı insan hakları ihlalleri yapıldığı dile getirilmiştir. Anca bu meslekdaşlarımız Kıbrıs halkına ve Türkiye'de kürtler ile işçilere karşı yapılan insani ihlalleri gözardı etmektedirler.

Bulgar ulus ve yönetimi ile işbirliğinden memnunuz. İşgald sonra BM Güvenlik konseyine müracaat eden ilk ülkelerden biri Bulgaristan idi. Vatan Cephesinden Sayın Petkov ile görüştüm. Vatan Cephesi ile Kıbrıs Demokratik Partisi arasında olumlu ili kiler mevcuttur."

Soru: (Associated Press'den Yosif Davidov) Birinci soru şu anda yürüyen görüşmelerden ne beklediğiniz, ve bu görüşmeleri ilgili olarak BM'den ne umduğunuzdur?

Cevap: Rakı Türkiye'nin yürüyen görüşmeler hakkında tepkis nin ne olduğu konusunda elimizde herhangi bir bilgi mevcut de ğil dir. Ancak Kıbrıs konusundaki politikalarının de ğiştğine dair bir işaret görülmektedir. Türkiye tarafından Avrupa'ya bazı mesajlar verilmek istenmektedir. BM'e gelince, Güvenlik Konseyi kararları bize moral vermektedir. Fakat uygulamaya girmeleri zordur. Bildiğiniz gibi BM'in yaptırımcı gücü yoktur. Biz bu yaptırımcı gücün BM Genel Sekreteri tarafından gelmesini bekliyoruz. BM Genel Sekreteri bugüne kadar alınmış kararları gözönünde bulundurmalıdır. Eğer böyle olursa bu bize yardımcı olacaktır.

AP Muhabirinin ikinci sorusu : Bazı basın yayın organları göre Ankara ile KKTC (bu deyim kullanmış, bilahare düzeltmiş) arasında görüş farklılığı olduğu gözlenmektedir. Sizin görüşünüz nedir?

./.. .. / 462..

Cevap: Böyle bir görüş farklılığının mevcut olduğundan emin olmamakla birlikte var gibi gözüktüğünü söyleyebilirim. Türkiye, Yunanistan ile ilişkilerini geliştirmek istemektedir. Çünkü AET'ye girmek istemektedir. Eğer Türkiye Kıbrıs sorunu için gerçekten adil bir çözüm istiyorsa, bunu Denктаş'a ve KKTC ~~denilen~~ denilen yönetime dikte ettirebilir. Kıbrıs'a asker ve göçmeni getiren Denктаş değil, Türkiye'dir.

Soru : (Rabotniçesko Delo'dan Kolev) Kıbrıs sorununun çözümü için uluslararası bir konferans düzenlenmesi ile ilgili attığınız adımlar nelerdir? SSCB ve diğer Sosyalist blok ülkelerinin böyle bir uluslararası konferansta rolü ne olacaktır?

Cevap: Bu yönde birçok adım attık. Türkiye ve ABD uluslararası konferansa karşıdır. Çünkü meseleye SSCB'nin katılmasının istenmemektedirler. ayrıca, BM Genel Sekreteri, uluslararası konferans meselesine de çok sıcak yaklaşmamaktadır. Genel Sekreter Bu konu ile ilgilenmeli ve baskı yapmalıdır. SSCB'nin uluslararası konferansı yapılması hususundaki tutumuna gelince ilgili tüm taraflar ve bağımsızlar katılmalıdırlar. Bizler de aynen yakın doğudaki sorunun çözümü için uluslararası konferans önerdiğimiz gibi Kıbrıs sorunu için de bunu istemekteyiz.

Soru: (Rabotniçesko Delo muhabirinin ikinci sorusu) Denктаş ile Vasiliou arasındaki görüşmelerin bağladığını biliyoruz. Kıbrıslı Rumlar bu görüşmelerde taviz verecekler midir?

Cevap: Bizler çok geri adım attık. Anayasa, ekonomik sorunlar, ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi alanlarında gerekirse yine de geri adım atarız. Türk tarafı hiç bir olumlu adım atmamıştır. Ancak temel sorunlarda taviz veremeyiz. Sayıları ne olursa olsun Türk askerinin adaça bulunmasına razı olamayız. Temel hak ve özgürlüklerin ihlallerine göz yumamayız. Bu temel özgürlüklerin uygulanmasında pratikte bazı sorunlar olabilir. Bu sorunların çözümü yasalara uygun olmazsa kalıcı olmaz. Zaman aleyhimize işlenmektedir. Herkesten çok acil bir çözüm istiyoruz ama intihar edemeyiz.

T. C.
Büyükkelçiliği

G İ D E N
Açık Telgraf
(Tasnif Dışı - Hizmete Özel)

Dosyası :

Sayısı	İvedilik Derecesi	Tarih Saat Grubu	Çekildiği Yer	Kelime Adedi	Çekildiği Tarih

- 5 -

Soru: (Oteçestven Front gazetesinden Mariya Kezova)
Vasiliou ile Denkteş'in görüşüne kadar anlayabildikleri bir haber
oldu mu?

Cevap: Sorunun temelini daha incelediler. Bu nedenle görüş
ayrılıklarının ya da benzerliklerinin ne olduğunu bilmiyoruz.
Gelecek hafta Vasiliou Meclis'e bilgi verecektir. Denkteş, Yılmaz
ve Batu ile diğer Türk yetkililerinin açıklamalarına bakılırsa
tutumlarında herhangi bir değişiklik yoktur. Köpeğin havlaması
ısırmasından daha zararlı olur.

Soru: (Sofya Radyosundan Bayan Bojulova) Kıbrıs sorunu
ile ilgili olarak İPU'nun tutumu nedir?

Cevap: Bu konferans belgelerine Kıbrıs sorununu kaydettiler
mek kolay değildir. Çünkü halen görüşmeler yürümektedir. Fakat
Kıbrıs sorununun bir çok heyet üyesiyle yaptığımız ikili görüş-
melerde ve ^{yaptığımız} konuşmalarda ~~sonu~~ dile getiriyoruz.

Saygılarını arz ederim. İSKY, ENNEK ÇTUK, İSDA, ENFD-

LÜTEM

../ 464..

- 464 -

EK: 4

PRESIDENCY OF THE LEGISLATIVE ASSEMBLY OF THE
TURKISH REPUBLIC OF NORTHERN CYPRUS

Postal Code :

Mersin 10 -- TURKEY

Ref :

Lefkoşa,

19th September 1988

Your Excellency,

It has come to my knowledge that a memorandum has been presented by the Greek Cypriot Parliamentary Group (representing the Greek Cypriot Administration of South Cyprus) in connection with item 5 of the Agenda of the 80th Inter-Parliamentary Conference which will be held in Sofia between 19-24 September 1988.

In that memorandum, which has been circulated as a working paper, false and malicious allegations are made accusing Turkey of occupying part of the territory of Cyprus, of segregating populations by military force and of implanting 60,000 colonists into it with the object of distorting the demographic character of the island and destroying its cultural identity.

In the first instance I wish to express my regrets that the Greek Cypriot Administration has, once again, resorted to exploit an inter-parliamentary conference and to mislead world public opinion in an unorthodox manner and has done so at a time when inter-communal talks are about to be resumed between the leaders of the Turkish Cypriot and Greek Cypriot peoples for a just and lasting solution of the Cyprus question.

It will be recalled that in view of the Athens-inspired military coup of 15th July 1974, Turkey was left with no other alternative than to send a peace force to Cyprus in exercise of her rights and obligations under the 1960 Treaty of Guarantee, in order to prevent the colonization of Cyprus under Greece and to save Turkish Cypriots from the imminent danger of total extermination in the hands of coupist forces. The whole world knows that during the decade preceding the Turkish intervention, Turkish Cypriots, the co-founder partners of the Republic of Cyprus, were subjected to blatant discrimination and to untold atrocities of a moral and physical nature by the Greek Cypriots simply because they resisted the Greek and Greek Cypriot attempts to colonize Cyprus under Greece.

Turkish troops are not occupying any part of Cyprus. They are here in North Cyprus at the request of the authorities of the Turkish Republic of Northern Cyprus in order to protect the lives and properties of the Turkish Cypriot people and will continue to be here until a just and lasting solution is found to the Cyprus question on a bi-zonal and bi-national federal basis guaranteeing the security of life and property of the Turkish Cypriots and precluding the union of the island with any other country.

../ 465..

It is indeed paradoxical that the Greek Cypriot Administration should accuse Turkey of pursuing a colonial and racist policy in Cyprus, when recent history clearly shows that the Greek Cypriots themselves are the ones who have attempted to occupy the whole of the island, to completely alter its demographic structure and to have Cyprus colonized under Greece not only by means of infiltrating as many as 20,000 Greek troops and officers into Cyprus between 1963-1974, but also by means of armed violence aimed at suppressing or completely eliminating the Turkish Cypriot element in Cyprus.

If the Greek Cypriot Administration were indeed genuinely against colonialism, it should praise Turkey and express its gratitude to her for saving the independence of Cyprus and for protecting this independence by keeping its forces here until a just and lasting solution is found to the Cyprus question on a bi-zonal and bi-national federation based on the equality of the Turkish Cypriot and Greek Cypriot peoples through negotiations under the auspices of the United Nations Secretary-General.

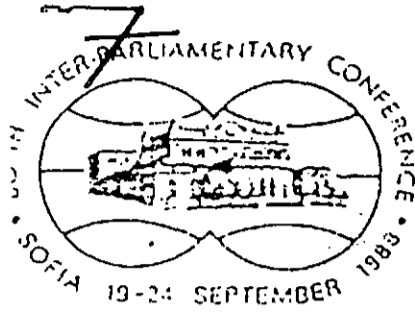
As regards the allegations of "segregation of populations by military force" and "implanting 60,000 colonists into North Cyprus", I wish to state that these allegations, too, are false, malicious and misleading and have nothing to do with Turkey and the Turkish troops. The regrouping of populations was carried out in accordance with the Population Exchange Agreement concluded in Vienna on the 2nd August 1975 (cf. U.N. Secretary-General's Report S/11789 dated 5th August 1975) and the "colonists" referred to in the Memorandum are none other than seasonal labour and/or a limited number of immigrants, not only from Turkey but also from Pakistan and the Middle East and their number is far below the figure given in the Memorandum.

To misrepresent the voluntary regrouping of populations under an agreement as "segregation of populations by military force" and the entry and exit of seasonal labour and/or a limited number of immigrants as "colonists implanted by Turkey with the object of distorting the demographic character of the island and destroying its cultural identity" are nothing but the attempts of a guilty conscience to cover up its own long-standing campaign to have the island colonized under Greece. It hardly needs to be stressed that importation of seasonal labour and immigration in general are international phenomena affecting all democratic countries including the Turkish Republic of Northern Cyprus. Coincidentally, the laws governing these matters in the Turkish Republic of Northern Cyprus and in Greek Cypriot Administration in the South are exactly the same.

Please accept, Your Excellency, the assurances of my highest consideration and esteem.

Hakkı Atun
President

ETS

80TH INTER-PARLIAMENTARY CONFERENCE
SOFIA, 19-24 SEPTEMBER 1988

Conference
Item 5

CONF/80/S-M.7.rev.
19 September 1988
Original : English

THE CONTRIBUTION OF PARLIAMENTS TO THE IMPLEMENTATION
OF THE UNITED NATIONS RESOLUTIONS ON THE GRANTING OF
INDEPENDENCE TO COLONIAL TERRITORIES, AND TO THE
ELIMINATION OF COLONIALISM, RACISM AND APARTHEID

Memorandum presented by the Cyprus Group

The United Nations have adopted a number of resolutions calling for the elimination of colonialism, racism and apartheid. One of the most important is the Declaration on the Granting of Independence to Colonial Countries and Peoples adopted by the General Assembly of the United Nations on 14 December 1960. The Declaration underlined "the necessity of bringing to a speedy and unconditional end colonialism in all its forms and manifestations".

Undoubtedly, great progress has been made in implementing the above Declaration. A large number of former colonial territories have achieved independence while many former trust and non-self-governing territories have exercised their right to self-determination and independence. Yet twenty-eight years after the adoption of the historic Declaration, vestiges of colonialism still persist and peoples are oppressed under the yoke of racism and apartheid. It is the duty of all parliamentarians to work with consistency and determination to influence and put pressure on their Governments so that they take action in the direction of eradicating colonialism and racial discrimination and ensuring respect of human rights and fundamental freedoms throughout the world.

Nowhere is the abhorrent policy of apartheid more striking than in South Africa, where a crime is perpetrated not only against the overwhelming majority of its population but also against the very conscience of mankind.

The policy of apartheid pursued by the Pretoria regime constitutes an affront to civilization and a challenge to the authority of the United Nations.

The systematic aggression pursued by the Botha regime against the Black South African population as well as against the neighbouring independent States has been repeatedly condemned by numerous resolutions of the United Nations. However, concrete action in the direction of the implementation of these resolutions has not been taken. Parliaments should continue to press for the imposition of mandatory global sanctions by the United Nations Security Council against the South African régime in conformity with Chapter VII of the Charter of the United Nations. In this connection it should be pointed out that the reluctance of the United Kingdom and other Western Powers to agree to effective sanctions prolongs the drama of the people in South Africa.

../ 467..

Parliamentarians should also continue to call for the release of all political prisoners in South Africa, including the immediate and unconditional release of Nelson Mandela. The release of Mandela could be an essential first step towards achieving peace and setting in motion the process for the establishment of a non-racial society.

Equally alarming is the situation prevailing in Namibia as a result of the colonial policies pursued by the South African régime. The Pretoria régime continues to defy the international community by repressing the Namibian people and attempting to destroy the unity and territorial integrity of the country. The establishment of a so-called "provisional government" in Namibia is contrary to the pertinent resolutions of the United Nations and aims at consolidating South Africa's illegal occupation. The Namibian question can only be resolved if South Africa complies with the decisions and resolutions of the United Nations and in particular Security Council resolution 435 (1978). It should be stressed again that the key towards progress in this direction is a more decisive role by the Western Powers.

The Namibian people is waging a liberation struggle under the leadership of the South West Africa People's Organization, its sole legitimate representative. Parliamentarians can make a contribution to the struggle to liberate Namibia by promoting the international isolation of the South African régime. In this connection, they should urge their respective Governments to cease all collaboration with South Africa, whether economic, political or cultural, and to discourage the exploitation of Namibia's natural resources by those corporate bodies that are under their jurisdiction.

The Namibian territory is also used by the Pretoria régime as a base for aggression against the neighbouring African States and in particular against the People's Republic of Angola. The raids conducted by South Africa against neighbouring States, either directly or through surrogate groups, constitute a direct challenge to their sovereignty and should be terminated if peace is to prevail in the region of southern Africa. In Angola, the dangerous situation can only be defused if South Africa respects Angolan sovereignty and territorial integrity and withdraws its troops from the country. It is encouraging to note that a series of meetings between South Africa, Angola and Cuba has paved the way for the withdrawal of South African troops from Angola and for the safeguarding of its security as well as Namibian independence. Such a settlement would be a major breakthrough in the efforts to promote peace in the region of southern Africa, though comprehensive and lasting peace can be secured only if a non-racial society is established in South Africa.

Colonial situations also persist in other territories experiencing the domination of foreign Powers. This domination takes place in various forms and manifestations which are incompatible with international law and the decisions of the United Nations. The Cyprus Inter-Parliamentary Group remains fully committed to supporting the just struggle of peoples experiencing colonial domination in different parts of the world. The situations in territories under such domination have been the subject of a number of United Nations resolutions and ways should be sought to implement these resolutions.

The process of eliminating colonialism will gain momentum if a correct assessment of colonialism's economic dimension is made. It is an undeniable fact that there is a fundamental disequilibrium in the world economy and immense inequality in international economic relations that seriously hinder the development of poorer nations.

Political independence of developing countries must be consolidated by economic independence which is based on their right to exercise sovereignty and control over their natural resources. It is also imperative that less developed countries be in a position to determine their economic activity rather than merely experience the consequences of policies followed by developed countries.

The core of the process to eliminate colonialism, racism and apartheid must be the implementation of the pertinent resolutions of the United Nations. Action to speed up the decolonization process should therefore extend beyond the mere expression of support for the countries and peoples under colonial domination. Parliamentarians have a duty to work at both national and international levels to promote the implementation of the resolutions of the United Nations as provided by its Charter. In this respect it is also essential that they take action in their respective countries regarding follow-up measures for the implementation of the resolutions of the Inter-Parliamentary Union.

The elimination of colonialism, racism and apartheid is a task of paramount importance if a just world is to be created. Young people of any colour or race should be able to feel that they have equal opportunities and view the future with the same hopes, vision and optimism.

DONEM: 1

YIL: 4

CUMHURİYET MECLİSİ

GÜNDEMİ

3'ncü Birleşim

14 Ekim 1988 Cuma

Saat:14.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULU SUNUŞLARI
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER
- III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER
- IV. SORULAR
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI

(1) Cumhuriyetçi Türk Partisi Meclis Grubu Başkanı Sayın Ozker Özgür ve Grup Başkan Vekilleri Sayın Ergün Vehbi ile Sayın Naci Talat tarafından sunulan "Toprak Ürünleri Kurumundaki Yolsuzluklar, Yetki aşımaları ve diğer sakat uygulamalar" hakkında Meclis Araştırması Açılması Önergesi (M.A.No:19/4/88)nin Öngörüşmesi.

**VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLE İLE KOMİTELERDEN GELEN
DİĞER İŞLER:**

- * (1) Hukuk Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No: 274/3/88) ve Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- * (2) Suçluların Geri Verilmesi, Mahkeme İlamlarının Karşılıklı Tenfizi ve Adli Yardımlaşma Yasa Tasarısı (Y.T.No:153/2/87) ve Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- * (3) Tapu ve Kadastro Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı (Y.T.No:276/3/88) ve Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- * (4) Merkezi Cezaevi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı (Y.T.No:289/3/88) ve Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- * (5) Enformasyon Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı (Y.T.No:137/2/87) ve Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- * (6) Tarım Dairesi (Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları) Yasa Tasarısı (Y.T.No:152/2/87) ve Kuruluş Yasa Tasarılarını İnceleme Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.
- (7) Serbest Liman ve Bölge (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:250/3/88) ve Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesinin Tasarıya ilişkin Raporu.

* Bu Tasarılar, İçtüzüğün 47'nci maddesi gereğince, Komitelerin yeniden oluşmuş olması nedeniyle bu birleşimde görüşülmeyecektir.